

Mellanstatligt enhetstillstånd – tillstånd till förenklat tullförfarande baserat på en internationell överenskommelse

Sammanfattning

I promemorian lämnas förslag till vissa författningsändringar. Förslagen har till syfte att göra det möjligt för Sverige att ingå och tillämpa en överenskommelse med andra EG-länder om att utfärda särskilda tillstånd som kan tillämpas i ett annat EG-land än det i vilket det utfärdats. De tillstånd som förslagen avser gäller förenklade förfaranden vid import från eller export till tredje land.

Tillämpningen av ett sådant tillstånd kan innebära att tullskulden uppkommer i en annan stat än vad som annars skulle ha varit fallet. Tullintäkterna utgör till 75 % gemenskapens egna medel och till 25 % nationella medel. Det har i olika sammanhang diskuterats om de nationella medlen borde omfördelas mellan de berörda staterna vid tillämpning av ett tillstånd baserat på en sådan överenskommelse.

I promemorian konstateras att en överenskommelse om att tillämpa tillstånd av det slag som behandlas i denna promemoria torde kräva ett godkännande från riksdagen. För det fall överenskommelsen innehåller bestämmelser om fördelning av den nationella andelen av tullintäkterna, föreslås att riksdagen bemyndigar regeringen att uppdra åt lämplig myndighet att verkställa en sådan överföring, respektive att ta emot medel som överförs från en annan stat.

Gemenskapens tullagstiftning innehåller redan bestämmelser om tillstånd till vissa avgränsade förfaranden där ett tillstånd som medgivits i ett EG-land får tillämpas i samband med import till

eller export från ett annat EG-land. Sådana tillstånd kallas enhetstillstånd. Gemenskapens tullagstiftning innehåller dock inte några bestämmelser om enhetstillstånd avseende tullförfarandena övergång till fri omsättning eller export. Nuvarande enhetstillstånd kan alltså inte användas för att fullgöra en import eller en export. Någon tullskuld uppkommer inte med anledning av ett förfarande med stöd av ett sådant enhetstillstånd som är reglerat i tullagstiftningen.

Gemenskapens tullagstiftning förutsätter dock att enhetstillstånd skall kunna användas även för andra förfaranden än de förfaranden för vilka det nu finns uttryckliga bestämmelser. Frågan om att utvidga bestämmelserna i gemenskapens tullagstiftning om enhetstillstånd har diskuterats inom EU under en längre tid. Trots att det finns ett stort intresse för frågan synes en gemensam lösning inte vara nära förestående. Det finns dock möjlighet redan nu för enskilda medlemsstater att sinsemellan komma överens om att godta av varandra utfärdade tillstånd till vissa förfaranden.

Några medlemsstater har börjat använda den möjligheten i form av försöksverksamhet eller pilotprojekt. Förslagen i den här promemorian har till syfte att öppna möjligheten att ingå avtal med andra intresserade medlemsstater om användning av tillstånd som utfärdats i en stat och som får tillämpas i en annan stat även för Sverige. För sådana tillstånd används i den här promemorian begreppet mellanstatliga enhetstillstånd. I promemorian föreslås att begreppet definieras i tullagen (2000:1281).

Vidare föreslås att det i tullagen ges ett bemyndigande för regeringen att utfärda närmare bestämmelser om förutsättningarna för det svenska Tullverket att utfärda mellanstatligt enhetstillstånd för vissa angivna tullförfaranden som skall användas avseende varor som fysiskt finns inom en annan stats territorium och till hantering av ärenden där ett mellanstatligt enhetstillstånd som utfärdats i annat land åberopas vid import till eller export från Sverige. Vidare lämnas förslag till bestämmelser i tullförordningen (2000:1306) med stöd av detta bemyndigande.

De förenklade förfaranden för vilka det i det här sammanhanget föreslås att det skall ges möjligheter att utfärda mellanstatligt enhetstillstånd innebär att en vara som fysiskt finns i en stat (importlandet) sätts i fri omsättning i tullhänseende genom en bokföringsåtgärd i en annan stat (den tillståndsgivande staten). Detta medför att tullskulden enligt gemenskapsrätten uppkommer i den tillståndsgivande staten och inte i importlandet, vilket annars skulle ha varit fallet.

Skyldigheten att betala mervärdesskatt och vissa punktskatter avseende importen uppkommer däremot i importlandet. Därför föreslås även vissa ändringar i tullagen, tullförordningen, vissa lagar om indirekta skatter och i lagen (2000:1225) om straff för smuggling för att kunna hantera att uttaget av tull sker i ett land (det tillståndsgivande landet) och uttaget av mervärdesskatt och punktskatter vid import av en vara i ett annat land (importlandet). Även frågan om import- eller exportrestriktioner skall hanteras av import- eller exportlandet trots att tullskulden uppkommer i det tillståndsgivande landet. Detta behandlas också i författningsförslagen.

I promemorian behandlas även frågan om att inhämta uppgifter för handelsstatistiken.

Innehåll

Sammanfattning	3
Författningsförslag	11
1 Förslag till lag om ändring i tullagen (2000:1281)	11
2 Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200).....	18
3 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1564) om alkoholskatt.....	22
4 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt	24
5 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.....	27
6 Förslag till lag om ändring i lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam.....	31
7 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:1225) om straff för smuggling	33
8 Förslag till förordning om ändring i tullförordningen (2000:1306).....	37

Förklaring av vissa begrepp	41
1 Bakgrund.....	45
1.1 Tull.....	45
1.2 Hur tullskulden fastställs och varan frigörs	47
1.3 Lokalt klareringsförfarande	48
1.4 Enhetsdokumentet.....	50
1.5 Andra uppgifter för en tullmyndighet.....	52
1.6 Gränsöverskridande tillstånd.....	54
1.7 Enhetstillstånd.....	56
1.8 Mellanstatligt enhetstillstånd	58
1.9 Tillämpning av mellanstatligt enhetstillstånd mellan andra medlemsländer	59
1.10 Sverige och mellanstatligt enhetstillstånd.....	60
2 Överväganden och förslag.....	63
2.1 Möjlighet att använda mellanstatliga enhetstillstånd	63
Övergång till fri omsättning från egen lokal	64
Övergång till fri omsättning från ett tullager	68
Export och återexport.....	69
2.2 Att utfärda och godta mellanstatliga enhetstillstånd	71
Att utfärda ett mellanstatligt enhetstillstånd	72
Att fastställa och uppbära tull när ett mellanstatligt enhetstillstånd tillämpas	72
Frågor om bokföring	73
Mellanstatligt enhetstillstånd avseende export.....	75
Samråd vid behandling av en ansökan om mellanstatligt enhetstillstånd	77

2.3	Indirekta skatter.....	77
	Mervärdesskatt.....	79
	Punktskatter.....	87
2.4	Import- och exportrestriktioner.....	90
2.5	Underrättelse.....	92
2.6	Handelsstatistik.....	95
2.7	Ömsesidigt bistånd.....	97
2.8	Straffbestämmelser.....	98
2.9	Överenskommelsen.....	102
2.10	Fördelning av nationella medel.....	104
2.11	Skadestånd mellan de avtalslutande staterna.....	108
3	Ekonomiska konsekvenser.....	111
4	Författningskommentarer.....	115
4.1	Tullagen.....	115
4.2	Mervärdesskattelagen.....	124
4.3	Lagen om alkoholskatt.....	128
4.4	Lagen om tobaksskatt.....	129
4.5	Lagen om skatt på energi.....	130
4.6	Lagen om skatt på annonser och reklam.....	132
4.7	Lagen om straff för smuggling.....	134
4.8	Tullförordningen.....	138
Bilagor	145

Författningsförslag

1 Förslag till lag om ändring i tullagen (2000:1281)

Härigenom föreskrivs i fråga om tullagen (2000:1281)

dels att 1 kap. 5 §, 3 kap. 5 § och 5 kap. 11 § skall ha följande lydelse,

dels att det skall införas sju nya paragrafer, 3 kap. 3 a § och 4 kap. 24 – 29 §§, samt närmast före 4 kap. 24 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

5 §

I denna lag förstås med

tullagstiftning: EG:s tullbestämmelser samt svenska tullförfattningar,

det svenska tullområdet: svenskt territorium,

EG:s tullområde: de områden som anges i artikel 3 i förordningen (EEG) nr 2913/92,

EG:s skatteområde: det område inom vilket gemenskapens bestämmelser om en viss skatt är tillämpliga,

tredje land: område som inte omfattas av EG:s tullområde,

tullplats: plats där det finns tullkontor,

tullförrättning: sådan klarering av fartyg och luftfartyg i kommersiell trafik direkt med tredje land och av kommersiellt gods som verkställs av tulltjänsteman,

tullklarering: Tullverkets åtgärder i fråga om en vara som anmälts till en godkänd tullbehandling,

förtullning: Tullverkets åtgärder i fråga om en vara som deklarerats för övergång till fri omsättning,

*mellanstatligt enhetstillstånd:
av en stats behöriga myndighet
utfärdat tillstånd att använda ett
visst förfarande i en annan stat i
enlighet med en överenskom-
melse mellan de två staterna,*

fartyg: varje farkost som används eller kan användas till transport på vatten samt

fordon: transportmedel som är inrättat för färd på marken och inte löper på skenor samt svävare när den framförs över marken.

I övrigt har uttryck som används i denna lag den innebörd som anges i förordningarna (EEG) nr 2913/92 och 2454/93.

3 kap.

3 a §

När en vara deklarerats för övergång till fri omsättning med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd utfärdat av ett annat EG-land i enlighet med en överenskommelse mellan detta land och Sverige, och varan fysiskt befinner sig i Sverige när den övergår till fri omsättning, skall importen i skattehänseende anmälas till Tullverket genom en deklaration med skatteredo-

visning.

Om överenskommelsen enligt första stycket medger det, får Tullverket efter ansökan tillåta innehavaren av det mellanstatliga enhetstillståndet att ge in deklARATIONEN med skatteredovisning till den myndighet i det andra landet som är behörig att ta emot tulldeklarationen. Deklarationen med skatteredovisning skall i sådant fall anses ha kommit in till Tullverket när den togs emot av det andra landets behöriga myndighet eller kan antas där ha avskiljts för Tullverkets räkning.

5 §

Den som enligt artikel 14 i förordningen (EEG) nr 2913/92 är skyldig att förse en tullmyndighet med handlingar, skall bevara dessa i fem år eller den längre tid som för vissa uppgifter eller handlingar kan vara föreskriven i annan lag eller författning.

Den som av Tullverket har fått ett mellanstatligt enhetstillstånd är skyldig att förvara sådana handlingar, som avses i första stycket och som hänför sig till den verksamhet som tillståndet omfattar, i Sverige i ordnat skick samt på ett betryggande och överskådligt sätt. Om informationen förvaras i sådan form att den endast kan läsas med tekniskt hjälpmedel skall även sådan utrustning och

system som behövs för att omedelbart skriva ut informationen i läsbar form finnas tillgänglig.

4 kap.

Mellanstatligt enhetstillstånd

24 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om att medge mellanstatligt enhetstillstånd att använda lokalt klareringsförfarande i ett annat land.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar även föreskrifter om hanteringen av ärenden där varor fysiskt befinner sig i Sverige när de övergår till fri omsättning, exporteras eller återexporteras från Sverige med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd utfärdat av ett annat EG-land.

25 §

En vara får inte fysiskt sättas i fri omsättning i Sverige eller föras ut från landet med stöd av ett i ett annat land utfärdat mellanstatligt enhetstillstånd om det finns ett i

Sverige gällande villkor som inte är uppfyllt eller ett i Sverige gällande förbud mot införseln eller utförseln.

26 §

Om det föreligger en skyldighet att lämna en underrättelse enligt artikel 266 eller artikel 285 i förordningen (EEG) nr 2454/93 till ett annat EG-lands behöriga myndighet i ett fall där ett mellanstatligt enhetstillstånd åberopas avseende en vara som befinner sig inom det svenska tullområdet när det förfarande som tillståndet avser skall genomföras, skall innehavaren av tillståndet inom den tidsfrist som gäller för underrättelsen enligt förordningen (EEG) nr 2454/93 även lämna en underrättelse med motsvarande innehåll till Tullverket.

27 §

Tullverket har samma befogenheter att utföra kontroller avseende varor som inom det svenska tullområdet är föremål för ett förfarande med stöd av ett i annat EG-land utfärdat mellanstatligt enhetstillstånd som avseende varor som är föremål för motsvarande förfarande med

stöd av ett i Sverige utfärdat tillstånd.

Om en vara som omfattas av ett förfarande enligt första stycket är föremål för ett förbud eller ett villkor som innebär att varan inte får föras in till eller ut från landet får Tullverket ta hand om varan om det behövs för att hindra att den hanteras i strid med sådant förbud eller villkor.

En vara som har tagits omhand får läggas upp på tillfälligt lager på bekostnad av den som för in eller för ut varan. Varan får inte tas ut från lagret så länge omhändertagandet består.

28 §

Ett omhändertagande enligt 27 § andra stycket upphör om varan tas i beslag eller förverkas.

Tullverket får besluta att omhändertagandet skall upphöra om det inte längre finns grund för åtgärden. En gemenskapsvara får därvid återlämnas till den som avsåg att föra ut varan. Annan vara får hänföras till en sådan godkänd tullbehandling för vilken inget hinder föreligger.

29 §

Om det föreligger en skyldighet att lämna en underrättelse enligt artikel 266 eller artikel 285 i

förordningen (EEG) nr 2454/93 till Tullverket när ett förfarande med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd tillämpas, och underrättelsen i enlighet med tillståndet ges in till den behöriga myndigheten i det andra EG-landet, skall underrättelsen anses ha kommit in till Tullverket när den tagits emot av det andra landets behöriga myndighet eller kan antas där ha avskiljts för Tullverkets räkning.

5 kap.

11 §¹

Bestämmelser om skyldighet att med anledning av import eller införsel som avses i 3 kap. 3 § betala annan skatt än tull finns i lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam, mervärdesskattelagen (1994:200), lagen (1994:1563) om tobaksskatt, lagen (1994:1564) om alkoholskatt och lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Bestämmelser om skyldighet att med anledning av import eller införsel som avses i 3 kap. 3 *eller 3 a* §§ betala annan skatt än tull finns i lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam, mervärdesskattelagen (1994:200), lagen (1994:1563) om tobaksskatt, lagen (1994:1564) om alkoholskatt och lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Skatt som avses i första stycket skall fastställas och betalas enligt det förfarande som gäller för tull, om inte annat föreskrivits.

Denna lag träder i kraft den ...

¹ Senaste lydelse 2000:1428.

2 Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 2 och 5 §§ samt 7 kap. 8 § mervärdesskattelagen (1994:200)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §²

Skyldig att betala mervärdesskatt (skattskyldig) är

1. för sådan omsättning som anges i 1 § första stycket 1, om inte annat följer av 2- 4 b: den som omsätter varan eller tjänsten,

2. för omsättning som anges i 1 § första stycket 1 av sådana tjänster som avses i 5 kap. 7 §, om den som omsätter tjänsten är en utländsk företagare och förvärvaren är en näringsidkare: den som förvärvar tjänsten,

3. för omsättning som anges i 1 § första stycket 1 av sådana tjänster som avses i 5 kap. 5 § tredje stycket samt 5 a, 6 a, 6 b och 7 a §§, om den som omsätter tjänsten är en utländsk företagare och förvärvaren är registrerad till mervärdesskatt här: den som förvärvar tjänsten,

4. för sådan efterföljande omsättning inom landet som avses i 3 kap. 30 b § första stycket: den till vilken omsättningen görs,

4 a. för omsättning som anges i 1 § första stycket 1 mellan näringsidkare som är eller skall vara registrerade till mervärdesskatt här, av guldmaterial eller halvfärdiga produkter med en finhalt av minst 325 tusendelar eller av investeringsguld om den som omsätter gullet är skattskyldig enligt 3 kap. 10 b §: den som förvärvar varan,

4 b. för annan omsättning som anges i 1 § första stycket 1 än som avses i första stycket 2 eller 3 i förevarande paragraf, i 3 kap.

¹ Lagen omtryckt 2000:500.

² Lydelse enligt prop. 2002/03:77.

3 § andra och tredje styckena, i 5 kap. 6 § 1 eller i 7 kap. 1 § tredje stycket 11, om den som omsätter varan eller tjänsten är en utländsk företagare och förvärvaren är registrerad till mervärdesskatt här: den som förvärvar varan eller tjänsten, om inte annat följer av 2 d §,

5. för sådant förvärv som anges i 1 § första stycket 2: den som förvärvar varan, och

6. för import av varor

a) *som förs in från ett område som ligger utanför Europeiska gemenskapens tullområde: den som med anledning av importen är skyldig att betala tull för varorna enligt tullagstiftningen eller skulle ha varit skyldig att göra detta om varorna hade varit tullbelagda,*

b) *som förs in från ett område som ligger inom Europeiska gemenskapens tullområde men utanför dess mervärdesskatteområde: den som skulle ha varit skyldig att betala tull för varorna enligt tullagstiftningen om varorna hade varit tullbelagda och förts in från ett område som ligger utanför Europeiska gemenskapens tullområde.*

a) *om en tullskuld uppkommer i Sverige till följd av importen: den som är skyldig att betala tullen,*

b) *om importen avser en gemenskapsvara enligt tullagstiftningen, eller om varan skall förtullas i Sverige men inte är belagd med tull: den som, om varan hade varit tullbelagd, skulle ha varit skyldig att betala tullen,*

c) *om skyldighet att betala tull med anledning av importen uppkommer, eller skulle ha uppkommit om varan hade varit belagd med tull, i ett annat EG-land till följd av att ett mellanstatligt enhetstillstånd*

enligt 4 kap. 24 § tullagen (2000:1281) åberopas: innehavaren av tillståndet.

Särskilda bestämmelser om vem som i vissa fall är skattskyldig finns i 6 kap., 9 kap. och 9 c kap.

5 §³

Vid import inträder skattskyldigheten vid den tidpunkt då skyldigheten att betala tull enligt tullagstiftningen inträder eller skulle ha inträtt om skyldighet att betala tull förelegat.

Vid import inträder skattskyldigheten vid den tidpunkt då skyldigheten att betala tull enligt tullagstiftningen inträder eller skulle ha inträtt om skyldighet att betala tull förelegat. *I fall som avses i 1 kap. 2 § 6 c inträder skattskyldigheten vid den tidpunkt då skyldigheten att betala tull inträder eller skulle ha inträtt i det andra EG-landet.*

7 kap.

8 §⁴

Beskattningsunderlaget vid import utgörs av varans värde för tulländamål, bestämt enligt rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen, med tillägg av tull och andra statliga skatter eller avgifter, utom skatt enligt denna lag, som tas ut av Tullverket med anledning av införseln. Sådant tillägg skall inte göras i fall då tullen, skatterna eller avgifterna ingår i varans värde.

I fall som avses i 1 kap. 2 § 6 c skall tillägget enligt första stycket, till den del det utgörs av tull och motsvarande avgifter, utgöras av motsvarande pålagor

³ Senaste lydelse 2000:1427.

⁴ Senaste lydelse 2002:1004.

som tas ut av det andra EG-landets tullmyndighet.

I beskattningsunderlaget skall även ingå bikostnader som provisions-, emballage, transport- och försäkringskostnader som uppkommer fram till första bestämmelseorten här i landet. Är det vid tidpunkten för skattskyldighetens inträde känt att varan skall transporteras till någon annan bestämmelseort här i landet eller till någon bestämmelseort i ett annat EG-land, skall också bikostnaderna fram till den orten ingå i beskattningsunderlaget.

Denna lag träder i kraft den ...

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1564) om alkoholskatt

Härigenom föreskrivs att 8 c § lagen (1994:1564) om alkoholskatt skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 c §⁵

Skyldig att betala skatt (skattskyldig) för import av skattepliktiga varor från tredje land är,

1. om varorna förs in från ett område som ligger utanför Europeiska gemenskapens tullområde, den som med anledning av importen är skyldig att betala tull för varorna enligt tullagstiftningen eller skulle ha varit skyldig att göra detta om varorna hade varit tullbelagda,

2. om varorna förs in från ett område som ligger inom Europeiska gemenskapens tullområde men utanför dess punktskatteområde, den som skulle ha varit skyldig att betala tull för varorna enligt tullagstiftningen om varorna hade varit tullbelagda och förts in från ett område som ligger utanför Europeiska gemenskapens tullområde.

1. om en tullskuld uppkommer i Sverige till följd av importen: den som är skyldig att betala tullen,

2. om importen avser en gemenskapsvara enligt tullagstiftningen, eller om varan skall förtullas i Sverige men inte är belagd med tull: den som, om varan hade varit tullbelagd, skulle ha varit skyldig att betala tullen,

⁵ Senaste lydelse 2000:1425.

3. om skyldighet att betala tull med anledning av importen uppkommer, eller skulle ha uppkommit om varan hade varit belagd med tull, i ett annat EG-land till följd av att ett mellanstatligt enhetstillstånd enligt 4 kap. 24 § tullagen (2000:1281) åberopas: innehavaren av tillståndet.

Denna lag träder i kraft den ...

4 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt

Härigenom föreskrivs att 9 c och 37 §§ lagen (1994:1563) om tobaksskatt skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 c §⁶

Skyldig att betala skatt (skattskyldig) för import av skattepliktiga varor från tredje land är,

1. *om varorna förs in från ett område som ligger utanför Europeiska gemenskapens tullområde, den som med anledning av importen är skyldig att betala tull för varorna enligt tullagstiftningen eller skulle ha varit skyldig att göra detta om varorna hade varit tullbelagda,*

1. *om en tullskuld uppkommer i Sverige till följd av importen: den som är skyldig att betala tullen,*

2. *om varorna förs in från ett område som ligger inom Europeiska gemenskapens tullområde men utanför dess punktskatteområde, den som skulle ha varit skyldig att betala tull för varorna enligt tullagstiftningen om varorna hade varit tullbelagda och förts in från ett område som ligger*

2. *om importen avser en gemenskapsvara enligt tullagstiftningen, eller om varan skall förtullas i Sverige men inte är belagd med tull: den som, om varan hade varit tullbelagd, skulle ha varit skyldig att betala tullen,*

⁶ Senaste lydelse 2000:1425.

utanför Europeiska gemenskapens tullområde.

3. om skyldighet att betala tull med anledning av importen uppkommer, eller skulle ha uppkommit om varan hade varit belagd med tull, i ett annat EG-land till följd av att ett mellanstatligt enhetstillstånd enligt 4 kap. 24 § tullagen (2000:1281) åberopas: innehavaren av tillståndet.

37 §⁷

Skyldig att betala skatt (skattskyldig) för import av snus eller tuggtobak från tredje land är,

1. om varorna förs in från ett område som ligger utanför Europeiska gemenskapens tullområde, den som med anledning av importen är skyldig att betala tull för varorna enligt tullagstiftningen eller skulle ha varit skyldig att göra detta om varorna hade varit tullbelagda,

2. om varorna förs in från ett område som ligger inom Europeiska gemenskapens tullområde men utanför dess punktskatteområde, den som skulle ha varit skyldig att betala tull för varorna enligt tullagstiftningen om varorna

1. om en tullskuld uppkommer i Sverige till följd av importen: den som är skyldig att betala tullen,

2. om importen avser en gemenskapsvara enligt tullagstiftningen, eller om varan skall förtullas i Sverige men inte är belagd med tull: den som, om varan hade varit tullbelagd, skulle ha varit skyldig att betala tullen,

⁷ Senaste lydelse 2002:419.

hade varit tullbelagda och förts in från ett område som ligger utanför Europeiska gemenskapens tullområde.

3. om skyldighet att betala tull med anledning av importen uppkommer, eller skulle ha uppkommit om varan hade varit belagd med tull, i ett annat EG-land till följd av att ett mellanstatligt enhetstillstånd enligt 4 kap. 24 § tullagen (2000:1281) åberopas: innehavaren av tillståndet.

Denna lag träder i kraft den ...

5 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 8 § samt 4 kap. 1 b och 12 a §§ lagen (1994:1776) om skatt på energi skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

8 §⁸

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om märkämnerna som avses i 1 § första stycket 3 a.

Skatt enligt 1 § första stycket 3 b skall inte tas ut om oljeprodukten har försetts med märkämnerna som avses i 1 § första stycket 3 a

<p>1. vid import av den som är skattskyldig enligt 4 kap. 1 b § eller 12 a § senast när produkten <i>anmäls till förtullning</i>, eller</p>	<p>1. vid import av den som är skattskyldig enligt 4 kap. 1 b § <i>a eller b</i> eller 12 a § <i>a eller b</i> senast när produkten <i>deklaras för övergång till fri omsättning</i>, eller</p>
---	---

2. i annat fall än som avses under 1 senast när skattskyldighet för produkten inträder enligt 5 kap.

Märkning enligt andra stycket får i Sverige göras endast på en depå som är godkänd för detta ändamål av Tullverket i fall som avses i 1 och på ett skatteupplag som är godkänt av beskattningsmyndigheten för märkning i fall som avses i 2.

⁸ Senaste lydelse 2001:518.

4 kap.**1 b §⁹**

Skyldig att betala energiskatt, koldioxidskatt och svavelskatt för import av bränslen som avses i 1 kap. 3 a § är,

1. om bränslet förs in från ett område som ligger utanför Europeiska gemenskapens tullområde, den som med anledning av importen är skyldig att betala tull för bränslet enligt tullagstiftningen eller skulle ha varit skyldig att göra detta om bränslet hade varit tullbelagt,

2. om bränslet förs in från ett område som ligger inom Europeiska gemenskapens tullområde men utanför dess punktskatteområde, den som skulle ha varit skyldig att betala tull för bränslet enligt tullagstiftningen om bränslet hade varit tullbelagt och förts in från ett område som ligger utanför Europeiska gemenskapens tullområde.

1. om en tullskuld uppkommer i Sverige till följd av importen: den som är skyldig att betala tullen,

2. om importen avser en gemenskapsvara enligt tullagstiftningen, eller om bränslet skall förtullas i Sverige men inte är belagt med tull: den som, om bränslet hade varit tullbelagt, skulle ha varit skyldig att betala tullen,

3. om skyldighet att betala tull med anledning av importen uppkommer, eller skulle ha uppkommit om bränslet hade varit belagt med tull, i ett annat EG-land till följd av att ett mellanstatligt enhetstillstånd enligt 4 kap. 24 § tullagen

⁹ Senaste lydelse 2000:1426.

(2000:1281) åberopas: innehavaren av tillståndet.

12 a §¹⁰

Skattskyldig

1. för energiskatt för import av råttolja,
2. för energiskatt, koldioxidskatt och svavelskatt för import av bränslen som avses i 2 kap. 1 § första stycket 6-8 samt av bränslen enligt 3 och 4 §§ som inte avses i 1 kap. 3 a §, och

3. för svavelskatt för import av bränslen som avses i 3 kap. 1 § 1 är,

a) *om bränslet förs in från ett område som ligger utanför Europeiska gemenskapens tullområde, den som med anledning av importen är skyldig att betala tull för bränslet enligt tullagstiftningen eller skulle ha varit skyldig att göra detta om bränslet hade varit tullbelagt,*

b) *om bränslet förs in från ett område som ligger inom Europeiska gemenskapens tullområde men utanför dess punktskatteområde, den som skulle ha varit skyldig att betala tull för bränslet enligt tullagstiftningen om bränslet hade varit tullbelagt och förts in från ett område som ligger utanför Europeiska gemenskapens tullområde.*

a) *om en tullskuld uppkommer i Sverige till följd av importen: den som är skyldig att betala tullen,*

b) *om importen avser en gemenskapsvara enligt tullagstiftningen, eller om bränslet skall förtullas i Sverige men inte är belagt med tull: den som, om bränslet hade varit tullbelagt, skulle ha varit skyldig att betala tullen,*

c) *om skyldighet att betala tull med anledning av importen*

¹⁰ Senaste lydelse 2000:1426.

uppkommer, eller skulle ha uppkommit om bränslet hade varit belagt med tull, i ett annat EG-land till följd av att ett mellanstatligt enhetstillstånd enligt 4 kap. 24 § tullagen (2000:1281) åberopas: innehavaren av tillståndet.

Denna lag träder i kraft den ...

6 Förslag till lag om ändring i lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam

Härigenom föreskrivs att 26 § lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

26 §¹¹

Skyldig att betala reklamskatt för import från tredje land av annonsblad som har getts ut i sådant land är den som med anledning av importen är skyldig att betala tull för annonsbladen eller skulle ha varit skyldig att göra detta om annonsbladen hade varit tullbelagda.

Om import enligt första stycket sker med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd enligt 4 kap. 24 § tullagen (2000:1281) och tullskulden därför uppkommer i ett annat EG-land, eller skulle ha uppkommit där om varan hade varit tullbelagd, är innehavaren av tillståndet skyldig att betala reklamskatt.

För den som är skattskyldig enligt första stycket inträder skattskyldigheten vid den tidpunkt då skyldighet att betala tull enligt tullagstiftningen inträder eller skulle ha inträtt om skyldighet att betala tull förelegat.

För den som är skattskyldig enligt andra stycket inträder skattskyldigheten när varan

¹¹ Senaste lydelse 2002:401.

övergår till fri omsättning i tullhänseende.

Skatt enligt första stycket skall betalas till Tullverket.

Reklamskatt vid import utgår med 11 procent av beskattningsvärdet. <i>Som beskattningsvärde anses varans värde beräknat enligt artikel 29 i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen.</i>	Reklamskatt vid import utgår med 11 procent av beskattningsvärdet. <i>Beskattningsvärdet utgörs av varans värde för tulländamål bestämt enligt rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen.</i>
---	--

Denna lag träder i kraft den ...

7 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:1225) om straff för smuggling

Härigenom föreskrivs att 3 och 8 §§ lagen (2000:1225) om straff för smuggling skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Den som, i samband med införsel till landet av en vara som omfattas av ett särskilt föreskrivet förbud mot eller villkor för införsel, uppsåtligen bryter mot förbudet eller villkoret genom att underlåta att anmäla varan till tullbehandling, döms för smuggling till böter eller fängelse i högst två år.

Vad som föreskrivs i första stycket gäller också den som, i samband med att en sådan vara förs in till landet, uppsåtligen lämnar oriktig uppgift vid tullbehandling eller underlåter att lämna föreskriven uppgift vid tullbehandling och därigenom ger upphov till fara för att införseln fullföljs i strid med förbudet eller villkoret.

För smuggling döms också den som uppsåtligen

1. från landet för ut en vara i strid med ett särskilt föreskrivet förbud mot eller villkor för utförsel eller efter utförseln förfogar över varan i strid med förbudet eller villkoret,

2. under pågående tullbehandling förfogar över en vara som omfattas av ett särskilt föreskrivet förbud mot eller villkor för införsel och därigenom föranleder att införseln fullföljs i strid med förbudet eller villkoret,

3. till landet för in eller från landet för ut en vara med stöd av ett tillstånd som föranletts av att någon lämnat oriktig uppgift eller underlåtit att lämna föreskriven uppgift till

3. till landet för in eller från landet för ut en vara med stöd av ett tillstånd som föranletts av att någon lämnat oriktig uppgift eller underlåtit att lämna föreskriven uppgift till

en tillståndsmyndighet eller förfar på ett sådant sätt hos en tillståndsmyndighet och därigenom föranleder att tillstånd meddelas och att varan förs in till eller ut från landet med stöd av tillståndet, *eller*

4. förfogar över en vara i strid med villkor som uppställts för eller i samband med varans införsel eller utförsel.

en tillståndsmyndighet eller förfar på ett sådant sätt hos en tillståndsmyndighet och därigenom föranleder att tillstånd meddelas och att varan förs in till eller ut från landet med stöd av tillståndet,

4. förfogar över en vara i strid med villkor som uppställts för eller i samband med varans införsel eller utförsel, *eller*

5. genom en notering i bokföringen, till tullmyndigheten i ett annat EU-land med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd enligt 4 kap. 24 § tullagen (2000:1281), deklarerar en vara, som vid den tidpunkten finns inom det svenska territoriet, till tullförfarandet övergång till fri omsättning och därmed ger upphov till fara för att varan förs in i landet i strid med ett förbud eller ett villkor.

I det fall bestämmelserna om tullbehandling inte är tillämpliga vid införsel från eller utförsel till ett annat EU-land, gäller vad som anges i första och andra styckena angående tullbehandling i stället förfarande enligt lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen.

8 §

Den som, i samband med att en vara förs in till landet, uppsåtligen underlåter att anmäla varan till tullbehandling, lämnar oriktig uppgift vid tullbehandling eller underlåter att lämna föreskriven uppgift vid tullbehandling och därigenom ger upphov till fara för att tull, annan skatt eller avgift undandras det allmänna, döms för tullbrott till böter eller fängelse i högst två år.

För tullbrott döms också den som uppsåtligen ger upphov till fara för att tull, annan skatt eller avgift undandras det allmänna eller felaktigt tillgodoräknas eller återbetalas till honom själv eller annan genom att

1. i samband med att en vara förs ut från landet, förfara så som anges i första stycket eller, efter utförseln, förfoga över varan i strid med vad som förutsatts vid den tullbehandling som skett med anledning av utförseln,

2. under pågående tullbehandling förfoga över en införd vara i strid med vad som gäller för denna tullbehandling, eller

3. bryta mot villkor som vid tullbehandling för övergång till fri omsättning har uppställts för befrielse från eller nedsättning av skatten eller avgiften.

För tullbrott döms också den som vid anmälan av en vara till tullbehandling med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd enligt 4 kap. 24 § tullagen (2000:1281) uppsåtligen lämnar oriktig uppgift eller underlåter att lämna föreskriven uppgift och därigenom ger upphov till fara för att tull undandras det allmänna.

Vad som sägs i första stycket gäller även avseende sådan

*anmälan som skall lämnas enligt
3 kap. 3 a § tullagen.*

Denna bestämmelse är tillämplig endast i fråga om sådana tullar, andra skatter och avgifter som Tullverket skall besluta.

Denna lag träder i kraft den ...

8 Förslag till förordning om ändring i tullförordningen (2000:1306)

Härmed föreskrivs i fråga om tullförordningen (2000:1306)

dels att nuvarande 24 a § skall betecknas 24 f §,

dels att 33 § skall ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast framför nuvarande 24 a § skall placeras närmast före 24 f §,

dels att det skall införas fem nya paragrafer, 24 a – 24 e §§, samt närmast före 24 a § en rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Mellanstatligt enhetstillstånd

24 a §

Tullverket får medge ett mellanstatligt enhetstillstånd till lokalt klareringsförfarande avseende övergång till fri omsättning från ett tullager av typ C, D eller E i ett annat EG-land eller sådan lokal som avses i artikel 253 i förordningen (EEG) nr 2454/93. Verket får även medge sådant tillstånd avseende export eller återexport från ett annat EG-land.

Ett tillstånd enligt första stycket får ges inom de ramar som bestäms av överenskommelsen mellan staterna och av tullagstiftningen.

Tillstånd får medges den som

bedriver export eller återexport från ett annat EG-land, eller import till ett annat EG-land, om denne har en organisation och rutiner som möjliggör förfarandet samt om de krav i övrigt som följer av andra stycket är uppfyllda.

24 b §

Export, återexport eller övergång till fri omsättning enligt 24 a § skall anmälas till Tullverket genom en notering enligt artikel 266 i förordningen (EEG) nr 2454/93 i en i Sverige förd bokföring och en kompletterande tulldeklaration skall lämnas till Tullverket enligt artikel 76.2 i förordningen (EEG) nr 2913/92. Tullverket skall beräkna och uppbära eventuell tull. Bestämmelserna i detta stycke avser inte beräkning och uppbörd av annan skatt än tull.

En tillståndshavare får inte anmäla en vara till övergång till fri omsättning enligt första stycket om det i det land där varan skall frigöras finns ett särskilt föreskrivet villkor för införsel som inte är uppfyllt eller ett förbud mot införseln. En tillståndshavare får inte heller anmäla en vara till export eller återexport enligt första stycket

om det i det land från vilket varan skall föras ut finns ett särskilt föreskrivet villkor för utförelse som inte är uppfyllt eller ett förbud mot utförelsen.

24 c §

En vara, som exporteras eller återexporteras till tredje land från Sverige eller som fysiskt sätts i fri omsättning i Sverige med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd att använda ett lokalt klareringsförfarande utfärdat av den behöriga myndigheten i ett annat EG-land i enlighet med en överenskommelse mellan det landet och Sverige, hänförs till tullförfarandet i fråga genom en notering i bokföringen i det andra landet. Den kompletterande deklARATIONEN skall lämnas i det andra landet och tull skall beräknas där.

Av 3 kap. 3 a § tullagen (2000:1281) framgår att sådan införelse som avses i första stycket skall deklarerats till Tullverket i skattehänseende. DeklARATIONEN skall lämnas med hjälp av enhetsdokumentet eller på annat sätt som Tullverket fastställer.

24 d §

Tullverket skall lämna sådant bistånd som följer av en överenskommelse om tillämpning av mellanstatligt enhets-tillstånd till det andra landets behöriga myndigheter.

24 e §

Tullverket får meddela de ytterligare föreskrifter som behövs för tillämpningen av 24 a – 24 d §§.

33 §

Bestämmelser om mellanstatligt enhetstillstånd bland annat avseende export och återexport finns i 24 a – 24 d §§.

Tullverket får meddela föreskrifter till komplettering av de bestämmelser om export och annan utförsel av varor från EG:s tullområde som anges i 4 kap. 12 § första stycket tullagen (2000:1281).

Denna förordning träder i kraft den ...

Förklaring av vissa begrepp

Tullkodexen

Rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen. Innehåller de grundläggande materiella bestämmelserna om tullhantering. Gäller direkt som lag i Sverige.

Tillämpningskodexen

Kommissionens förordning (EEG) nr 2454/93 av den 2 juli 1993 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 2913/92 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen. Innehåller kompletterande bestämmelser till tullkodexen. Gäller direkt som lag i Sverige.

Sjätte mervärdesskattedirektivet

Rådets sjätte direktiv 77/388/EEG av den 17 maj 1977 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning rörande omsättningsskatter - Gemensamt system för mervärdesskatt: enhetlig beräkningsgrund. Innehåller grundläggande bestämmelser om hur medlemsländernas mervärdesskattesystem skall vara utformade. Genomfört i svensk lagstiftning bl.a. genom mervärdesskattelagen (1994:200).

Cirkulationsdirektivet

Rådets direktiv 92/12/EEG av den 25 februari 1992 om allmänna regler för punktskattepliktiga varor och om innehav, flyttning och övervakning av sådana varor. Bestämmelser om bl.a. ett system för hantering av punktskattepliktiga varor så att skatten kan tas ut i det medlemsland där varan konsumeras, utan att det behövs gränskontroller mellan staterna. Är genomfört i svensk lagstiftning genom bestämmelser i flera olika författningar.

Gränsöverskridande tillstånd

Begrepp som tidigare använts vid diskussioner i olika sammanhang om att inom gemenskapen införa en ordning där ett tillstånd att använda visst förfarande i tullhänseende skulle få tillämpas i ett annat medlemsland.

Enhetstillstånd

Diskussionerna inom gemenskapen om gränsöverskridande tillstånd har lett fram till att det införts en sådan möjlighet avseende tullförfaranden med ekonomisk verkan. Begreppet "gränsöverskridande tillstånd" övergavs dock i det sammanhanget till förmån för begreppet "enhetstillstånd". Enhetstillstånd definieras i artikel 496 c i tillämpningskodex som "ett tillstånd som berör flera tullförvaltningar och som omfattar hänförelse till och avslutning av förfarandet, lagring eller flera på varandra följande förädlingsprocesser eller användningar."

Mellanstatligt enhetstillstånd

I denna promemoria införs begreppet mellanstatligt enhetstillstånd för ett tillstånd som utöver gemenskapsrätten även måste ha stöd av en särskild överenskommelse mellan de berörda EU-länderna och i dessa länders nationella bestämmelser.

Egen lokal

Det förenklade förfarandet lokalt klareringsförfarande kan innebära att en vara kan sättas i fri omsättning från en lokal som tillståndshavaren förfogar över och som godkänts av tullmyndigheten. Sådan lokal kallas i denna promemoria för egen lokal.

Gemenskapsvara

En vara som importerats från en plats utanför gemenskapens tullområde och som genomgått tullförfarandet övergång till fri omsättning, eller som tillverkats inom gemenskapens tullområde och som enbart innehåller gemenskapsvaror (för den exakta definitionen se artikel 4 i tullkodex). En gemenskapsvara är i fri omsättning inom gemenskapen och får i tullhänseende fritt förflyttas och hanteras inom gemenskapen. En gemenskapsvara byter status i tullhänseende och blir en icke-gemenskapsvara om den faktiskt förs ut från gemenskapens tullområde (utom vid vissa fall av transitering).

Icke-gemenskapsvara/tredjelandsvara

En icke-gemenskapsvara är en annan vara än en gemenskapsvara. Begreppet är definierat i artikel 4 i tullkodex. Som synonym kan

begreppet tredjelandsvara användas. I löptexten i denna promemoria används företrädesvis begreppet tredjelandsvara. I författningsförslagen används däremot begreppet icke-gemenskapsvara. En icke-gemenskapsvara får förflyttas och hanteras inom gemenskapen endast inom ramen för en godkänd tullbehandling. Genom tullförfarandet övergång till fri omsättning byter varan status i tullhänseende till gemenskapsvara.

Operatör

Samlingsbegrepp för olika aktörer som agerar vid en import eller export, såsom den som för in eller låter föra in en vara, en exportör eller ett ombud.

1 Bakgrund

1.1 Tull

Tull är en särskild form av skatt som i första hand tas ut på varor vid import. Det är också möjligt att ta ut tull vid export av varor. Detta är dock ovanligt. Någon exporttull finns inte för närvarande inom gemenskapen och det torde inte heller tillkomma några exporttullar under den förutsebara framtiden.

Den Europeiska unionen grundar sig på en tullunion. Tullunionen innebär att EG-länderna¹² tillämpar en gemensam tulltaxa vid import från eller export till tredje land och att tull eller avgift med motsvarande verkan inte får tas ut när en vara förs mellan två EG-länder. När en vara förs mellan två EG-länder används inte begreppen import och export. I stället bör man använda de vidare begreppen införsel respektive utförsel, som innefattar såväl import respektive export, som införsel från respektive utförsel till annat EG-land.

Den tull som tas ut vid import från eller export till tredje land utgör en viktig del av gemenskapens egna medel. En viss bestämd andel av de uppburna tullmedlen (för närvarande 25 %) får dock medlemslandet behålla som nationella medel.

¹² Termen EG-länder har valts i denna promemoria framför termen EU-länder, eftersom tull- och skattefrågor är hänförliga till den s.k. första pelaren inom den Europeiska unionen (EU), det vill säga den Europeiska gemenskapen (EG).

Grundbestämmelserna för tullförfarandet finns i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (*tullkodexen*) och i kommissionens förordning (EEG) nr 2454/93 av den 2 juli 1993 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 2913/92 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (*tillämpningskodexen*).

Bestämmelser om den gemensamma tulltaxan finns i rådets förordning (EEG) nr 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan. Vissa bestämmelser om tullfrihet finns i rådets förordning (EEG) nr 918/83 av den 28 mars 1983 om upprättandet av ett gemenskapssystem för tullbefrielse.

De centrala bestämmelserna för att fastställa och uppbära tull finns således i ovan angivna rads- och kommissionsförordningar och är därmed direkt gällande i Sverige. Det finns ytterligare bestämmelser på gemenskapsnivå som har betydelse för bestämmande och uppbörd av tull. Det är dock inte avsikten att här göra en heltäckande beskrivning av tullagstiftningen, utan enbart att ge en övergripande bakgrund till de förslag som lämnas i följande kapitel.

Gemenskapsbestämmelserna är inte uttömmande. Det behövs även kompletterande och utfyllande nationella bestämmelser. I Sverige finns sådana bestämmelser bl.a. i tullagen (2000:1281), tullförordningen (2000:1306), Tullverkets föreskrifter och allmänna råd (TFS 2000:20) om tullförfaranden m.m. (tullordning), lagen (1994:1547) om tullfrihet m.m. och förordningen (1994:1605) om tullfrihet m.m.

Varje EG-land har sin egen tullmyndighet. Var och en av dessa tullmyndigheter har att upprätthålla vad som i grunden är gemensamma bestämmelser om procedurer och materiella bestämmelser för fastställande av tull. I olika sammanhang brukar det talas om att medlemsländernas tullmyndigheter skall agera som om de vore en gemensam myndighet.

1.2 Hur tullskulden fastställs och varan frigörs

När en vara förs in från tredje land till ett EG-land skall importen som regel anmälas till det EG-landets tullmyndighet. Varan skall därvid hänföras till en godkänd tullbehandling. Det finns flera olika former av godkänd tullbehandling. Godkänd tullbehandling är bl.a. övergång till fri omsättning, transitering, lagring i tullager, aktiv eller passiv förädling, bearbetning under tullkontroll, temporär import och export. Dessa former av godkänd tullbehandling kallas tullförfaranden. Lagring i tullager, bearbetning under tullkontroll, temporär import samt passiv och aktiv förädling utgör därvid vad som i gemenskapens tullagstiftning betecknas som tullförfaranden med ekonomisk verkan. Andra former av godkänd tullbehandling är förvaring i frizon eller frilager, återexport, förstöring samt överlåtelse till staten.

En vara som importeras från tredje land kan alltså t.ex. läggas upp på ett tullager i samband med att importen anmäls till Tullverket. Varan har i det fallet fortfarande status som tredjelandsvara. Skyldighet att betala tull har ännu inte uppkommit. Det är inte heller tillåtet att fritt förfoga över varan medan den fortfarande har status som tredjelandsvara. Från lagret kan varan föras över till någon annan tullbehandling utan att skyldighet att betala tull uppkommer. Varan kan t.ex. transiteras till ett annat EG-land och läggas upp på ett tullager där. Ett annat alternativ är att varan återexporteras från gemenskapen. I det fallet kommer någon skyldighet att betala tull inom gemenskapen överhuvudtaget inte att uppkomma.

Vid en legal hantering uppkommer skyldighet att betala tull först när varan deklarerats för övergång till fri omsättning. Baserat på deklARATIONEN fastställer tullmyndigheten tullskuldens storlek. När tullskulden betalats övergår varan i fri omsättning (om det inte finns ett hinder för att frigöra varan på annan grund än att tull skall betalas).

Tullkodexen ger möjligheter till förenklade förfaranden av olika slag vid övergång till fri omsättning, användning av

tullförfaranden med ekonomisk verkan och export, under vissa förutsättningar. Huvudparten av den kommersiella importen görs med stöd av något förenklat förfarande. Förenklingar kan utgöra ofullständig deklaration, förenklat deklarationsförfarande eller lokalt klareringsförfarande.

1.3 Lokalt klareringsförfarande

Förslagen i denna promemoria avser tillstånd till det förenklade förfarandet lokalt klareringsförfarande. Därför kommer regleringen av detta förenklade förfarandet att beskrivas lite utförligare här.

Det lokala klareringsförfarandet för övergång till fri omsättning innebär att varan hänförs till förfarandet genom en notering i importörens bokföring. Som huvudregel skall importören först lämna en underrättelse till tullmyndigheten som därmed får en möjlighet att fysiskt kontrollera varorna. Varorna sätts i fri omsättning genom ett meddelande från tullmyndigheten. I vissa fall behövs inte någon underrättelse. I så fall övergår varan i fri omsättning genom noteringen i bokföringen. Inom viss tid skall en kompletterande deklaration lämnas.

Förfarandet vid export är i huvudsak det samma.

Förfarandet har sin rättsliga grund i artikel 76.1 c i tullkodexen. Där sägs följande. Partier som behandlar förenklad deklaration eller deklaration med hjälp av kommersiella eller administrativa dokument har här uteslutits. Plats där sådan text uteslutits har markerats med "---".

"1. För att förenkla formaliteter och förfaranden så långt som möjligt och samtidigt säkerställa att ärenden handläggs på ett riktigt sätt, skall tullmyndigheterna enligt villkor som fastställs i enlighet med kommittéförfarandet tillåta följande:

c) I fråga om deklARATIONEN av varorna för förfarandet i fråga, att den sker genom införande av varorna i bokföringen. I så fall får tullmyndigheterna frångå kravet att deklARANTEN skall visa upp varorna för tullen.

--- Registreringen i bokföringen skall åtminstone innehålla de upplysningar som är nödvändiga för varornas identifiering. Om varorna införs i bokföringen skall dagen för detta införande anges.”

I punkt 2 i samma artikel anges att kompletterande deklARATION skall lämnas om inte annat bestämts enligt kommittéförfarandet för särskilt fall. I punkt 3 anges att den förenklade deklARATIONEN enligt bl.a. 1 c och den kompletterande deklARATIONEN skall anses utgöra en enda, odelbar handling som börjar gälla den dag då den förenklade deklARATIONEN tas emot. Där anges även att ”[i] de fall som avses i 1 c skall införande i bokföringen medföra samma rättsverkan som mottagandet av deklARATIONEN enligt artikel 62”.

En viktig följd av att en deklARATION tas emot är att tullskulden uppkommer (artikel 201.2 i tullkodex).

I tillämpningskodexen finns bestämmelser om lokalt klareringsförfarande för övergång till fri omsättning i artikel 263 – 267 samt avseende export i artikel 283 – 289. Det finns även vissa bestämmelser om lokalt klareringsförfarande för andra förfaranden och vissa allmänna bestämmelser för alla förenklade förfaranden (artikel 253 – 253a).

Av artikel 263 framgår att tillstånd till lokalt klareringsförfarande kan ges avseende varor som omfattas av ett transiteringsförfarande, hänförs till ett tullförfarande med ekonomisk verkan (t.ex. lagring i tullager) eller som förs in i gemenskapens tullområde med stöd av artikel 41 b i tullkodexen.

I artikel 264 anges att förutsättningar för ett tillstånd till lokalt klareringsförfarande är att sökanden har en bokföring som möjliggör effektiva kontroller, att en effektiv kontroll av importförbud och restriktioner kan garanteras, att sökanden inte gjort sig skyldig till allvarliga eller upprepade överträdelser av

tullföreskrifterna och att sökanden deklarerar varor för övergång till fri omsättning mer än sporadiskt.

Artikel 265 behandlar vissa frågor avseende återkallelse av tillstånd.

I artikel 266 anges hur en tillståndshavare skall agera vid import med stöd av tillståndet. Som huvudregel skall varornas ankomst anmälas till tullmyndigheterna och varorna bokföras. Anmälan sker genom en underrättelse (även betecknad som notifikation eller avisering) och bokföringen är att jämställa med att lämna en deklaration. I vissa fall kan tullmyndigheterna befria tillståndshavaren från kravet att lämna underrättelse. I sådana fall övergår varan i fri omsättning genom noteringen i bokföringen. När en underrättelse lämnas är övergången till fri omsättning beroende av ett beslut från tullmyndigheten. Frigörandet kan även vara uppbyggt på att tullmyndigheten inte avhörts inom viss tid från det underrättelsen lämnats.

I artikel 267 finns bestämmelser om vad ett tillstånd till lokalt klareringsförfarande skall innehålla. En punkt som därvid tas upp är just tidpunkten för frigörande av varorna.

Utfyllande nationella bestämmelser om lokalt klareringsförfarande finns i 23 och 24 §§ tullförordningen samt i 8 kap. 47 – 53 §§ (avseende övergång till fri omsättning) och 12 kap. 26 – 41 §§ (avseende export) tullordningen.

1.4 Enhetsdokumentet

Enhetsdokumentet¹³ är ett gemensamt tulldokument för hela det europeiska frihandelsområdet. Den Europeiska ekonomiska gemenskapen (EEC) och de länder som då ingick i den Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA) – däribland Sverige – undertecknade den 20 maj 1987 en konvention om förenklingar av formaliteterna vid handel med varor. Konventionen syftade till att underlätta varuutbytet inom det europeiska frihandelsområdet genom att harmonisera

¹³ På engelska; Single Administrative Document, SAD.

uppgiftskraven i tulldeklarationen vid export, transitering samt import och därigenom förenkla ett framtida uppgiftslämnade för tulländamål mellan länderna med användande av datorer. Som ett led i detta arbete ingick enligt konventionen att ett gemensamt tulldokument skulle införas för handeln mellan såväl mellan gemenskapen och EFTA-länderna som mellan EFTA-länderna. Konventionen trädde i kraft den 1 januari 1988. Sedan dess har Polen, Slovakien, Tjeckien och Ungern (de s.k. Visegrad-länderna) tillträtt konventionen. I Sverige publicerades konventionen i SÖ 1988:7 och infördes genom förordningen (1987:1126) om en konvention om förenkling av formaliteterna vid handel med varor.

EG är fördragsslutande part till konventionen. Sverige har därför frånträtt konventionen och upphävt den svenska förordningen i samband med den svenska anslutningen till EU. Konventionen gäller numera för Sverige i egenskap av medlemsstat och användningen av enhetsdokumentet i Sverige är reglerad genom tullkodexen och tilläggskodexen, främst genom artiklarna 205 – 216 i tillämpningskodexen. I bilagorna 31 – 34 i tilläggskodex finns avbildat hur blankettens olika blad skall vara utformade¹⁴. I bilagorna 37 – 38 tilläggskodexen finns utförliga anvisningar om användningen av dokumentet. Nationella utfyllande bestämmelser finns i bilaga B till tullordningen.

Enhetsdokumentet är en blankett som består av 8 individuella blad. Blad 1 – 3 används vid export, blad 6 – 8 vid import och blad 1, 4 och 5 (tidigare även 7) vid transitering. Blanketten är konstruerad som ett blankettset med antingen 8 eller 4 blad. I det senare fallet har varje blad en dubbel användning. Ett set med fyra blad består av blad 1/6, 2/7, 3/8 och 4/5 där användaren genom en markering på det första bladet i setet anger om setet används som blad 1, 2, 3 och 4 eller 6, 7, 8 och 5. Bladen kan användas i olika kombinationer för olika ändamål. Från samma blankettset kan t.ex. ett eller flera blad användas för deklaration av exporten i ett land och ett eller flera blad användas för importdeklarationen i det andra landet. Versionerna av

¹⁴ I bilaga 2 till denna promemoria finns utseendet på blad 7 återgivet.

enhetsdokumentet med 8 eller 4 blad finns i en huvudblankett och ett tilläggsblad. När en varusändning skall deklarerats till tullen t.ex. vid export börjar man alltid med enhetsdokumentets huvudblankett. Om sändningen i deklarationen behöver delas upp i flera varuposter används ett eller flera tilläggsblad. Huvudblanketten rymmer en varupost och tilläggsbladet har plats för tre varuposter. Bladen har ofta en självkopierande funktion som innebär att uppgifterna i blankettens olika fält enligt ett bestämt system förs vidare mellan de olika bladen.

En annan metod är att behandla export-, import- och transiteringsuppgifterna elektroniskt och låta datorprogrammet föra in uppgiften på de blad där den skall finnas. Det kan ske genom att uppgifterna skrivs in i en förtryckt blankett eller genom att även blanketten skrivs ut i samma sammanhang. Bestämmelserna om enhetsdokumentet har sin betydelse även när en deklaration får lämnas elektroniskt. Den elektroniska deklarationen skall ju innehålla motsvarande uppgifter som enhetsdokumentet skall innehålla.

1.5 Andra uppgifter för en tullmyndighet

En tullmyndighet har som regel inte enbart till uppgift att fastställa och uppbära tull. En näraliggande uppgift är att fastställa och uppbära annan skatt än tull samt avgifter vid import eller export.

Inom gemenskapen finns gemensamma regler för mervärdesskatt samt punktskatt på alkohol, tobak och mineralolja. Sådana skatter skall som regel tas ut vid import.

Gemenskapens regler om skatt är i form av direktiv. Till skillnad från förordningsbestämmelserna om tull måste alltså gemenskapens bestämmelser om skatt införas i medlemsländerna genom nationella bestämmelser. I Sverige har bestämmelserna på lagnivå förts in i mervärdesskattelagen (1994:200), lagen

(1994:1564) om alkoholskatt, lagen (1994:1563) om tobaksskatt och lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Gemenskapens bestämmelser om fastställande och uttag av skatt vid import har i huvudsak samma innebörd som bestämmelserna om fastställande och uppbörd av tull. I vissa fall finns dock skillnader. En del av skillnaderna är förmodligen inte avsiktliga.

När en vara importeras skall enligt grundregeln även skatteskulden ha betalats innan varan får sättas i fri omsättning inom gemenskapen.

Gemenskapen har även bestämmelser om jordbruksavgifter som tas ut vid import eller export. Sådana jordbruksavgifter hanteras som tullar.

Historiskt sett har det i Sverige funnits en rad olika varugrupper som har varit föremål för punktskatter eller avgifter av olika slag som även tagits ut vid import. Genom det svenska medlemskapet i EG har skälen att använda nationella punktskatter eller avgifter som uppbärs vid import minskat. Vid införsel av motsvarande varor från ett annat EG-land kan sådan skatt eller avgift inte tas ut i samband med överskridandet av den inre gränsen. Finns det behov av att föra in sådan handel under beskattningen måste man alltså finna ett annat sätt än en införselbeskattning för att åstadkomma detta. Ett sådant system kan i så fall även användas för import.

Tidigare har i tullagen angetts att vad som anges i den lagen om uttag av tull även gällt uttag av andra skatter och avgifter. Numera är avgifter borttaget i motsvarande författningstext. I denna promemoria kommer därför i fortsättningen att bortses från frågan om andra avgifter än sådana jordbruksavgifter som skall tas ut i den ordning som gäller för tull. Inte heller dessa jordbruksavgifter kommer att behandlas ytterligare i denna promemoria. De skall ju i allt följa de bestämmelser som gäller för tull och kräver därför inte några särskilda bestämmelser.

På punktskatteområdet finns dock fortfarande vissa rent nationella skatter som tas ut vid import. Det gäller reklamskatt

samt delar av den beskattning som regleras i lagen om tobaksskatt och i lagen om energiskatt.

En annan traditionell uppgift för en tullmyndighet är att övervaka att import- och exportrestriktioner efterlevs. Restriktionerna kan innebära att vissa krav måste vara uppfyllda för att en vara skall få föras in i landet eller ut ur det. För vissa varor är restriktionerna så omfattande att det i princip är förbjudet att föra in eller ut varan.

För att en vara som deklarerats för övergång till fri omsättning skall frigöras krävs utöver att tull och annan importskatt har betalats även att det inte finns någon importrestriktion som hindrar att varan får frigöras.

Tullmyndigheten är vidare en naturlig punkt för att samla in uppgifter för handelsstatistik.

1.6 Gränsöverskridande tillstånd

För att använda vissa tullförfaranden krävs ett tillstånd från tullmyndigheten. Ett sådant tillstånd kan som regel endast användas i det land där tillståndet har lämnats. Behovet av arrangemang som berör mer än ett medlemsland förutsågs redan i den ursprungliga lydelsen av tullkodexen, där artikel 250 utgör en principiell grund för utvecklingen på området. Artikeln reglerar rättsliga verkningar i en medlemsstat av åtgärder som vidtagits, handlingar som utfärdats och sakförhållanden som konstaterats i en annan medlemsstat.

Diskussioner om tillstånd med verkan i mer än ett land har fortlöpande förts i tullkodexkommittén¹⁵. Därvid har begreppet gränsöverskridande tillstånd tidigare ofta använts.

Frågan om gränsöverskridande tillstånd har från tid till annan varit en stående punkt på dagordningen för möten i

¹⁵ Tullkodexkommittén har inrättats med stöd av artiklarna 247 – 249 i tullkodexen. Kommittén består av representanter för samtliga medlemsstater och för kommissionen. Kommissionens representant är ordförande. Kommittén sammanträder i olika sammansättningar (sektioner) för att behandla olika frågor som rör gemenskapens regelverk på tullområdet.

tullkodexkommitténs sektioner för allmänna tullfrågor, förfaranden med ekonomisk verkan och tullager och frizoner. I den sistnämnda sektionen diskuterades redan 1995 ett administrativt arrangemang för tillämpning av den senare införda bestämmelsen i tillämpningskodexen om gränsöverskridande tullager, dävarande artikel 509.2. Ett utökat samarbete av det här slaget togs också upp i dävarande tullpolicykommittén.

Flera försök har vidare gjorts för att i tullkodexen och tillämpningskodexen reglera gränsöverskridande förfaranden för övergång till fri omsättning. Försöken har dock hittills varit förgäves.

Återkommande problem som inte har kunnat lösas är frågor om hantering av mervärdesskatt, punktskatter, fördelning av nationella medel och insamling av handelsstatistik.

Vid ett Tull 2000¹⁶-seminarium under hösten 1997 enades kommissionen och medlemsstaterna om att försöka komma vidare med hjälp av pilotprojekt. Pilotprojekten skulle utvärderas efter en tvåårsperiod.

I Sverige fick Tullverket i uppdrag att analysera problemet. Tullverket överlämnade rapporten "Analys av de problem som är förknippade med gränsöverskridande tillstånd" till Finansdepartementet den 30 september 1998. I analysen belystes de problem som finns kring sådana tillstånd, i första hand de rättsliga frågorna kring tullavgifterna, mervärdesskatt och handelsstatistik.

Under år 2001 har kommissionen på nytt tagit upp frågan om gränsöverskridande förfaranden, eller som dessa nu kallas i kommissionens dokument, centraliserade förenklade förfaranden. Frågan fanns med på dagordningen vid det årets tre möten i tullkodexkommitténs sektion för allmänna tullfrågor. Man enades i december 2001 om att tillsätta en arbetsgrupp som fick i uppdrag att utvärdera de erfarenheter som gjorts i pilotprojekten samt undersöka behovet av lagstiftning för att reglera gränsöverskridande arrangemang. Arbetsgruppen, som

¹⁶ Tull 2000 är ett strategiskt åtgärdsprogram på tullområdet fastställt genom ett gemensamt beslut av Europaparlamentet och rådet den 19 december 1996. Tull 2000 har senare ersatts med Tull 2002 och nu senast med Tull 2007.

döpts till SEA-gruppen, hade sitt första möte den 18 februari 2002. I arbetet deltar samtliga medlemsstater utom Grekland och Luxemburg.

Arbetsgruppen har under våren 2002 haft tre möten. Deltagarna har i huvudsak diskuterat frågor utifrån ett av kommissionen framlagt frågeformulär om tillstånd till centraliserade förenklade förfaranden. Frågor som har varit uppe till diskussion är bl.a. vilka företag som kan medges sådana tillstånd och samarbetet mellan berörda tulladministrationer. Gruppen har även berört fördelningen av de nationella medlen samt frågor kring mervärdesskatt. Arbetsgruppen har även diskuterat nödvändigheten av att standardisera och harmonisera de uppgifter som ska lämnas för handelsstatistiken. Arbetet, som bedrivits inom Tull 2002-programmet, beräknades från början vara avslutat i augusti månad 2002. Sluttidpunkten har dock senarelagts. Det förefaller inte realistiskt att tro att arbetet kommer att leda fram till en färdig lösning inom den närmaste tiden.

1.7 Enhetstillstånd

På området tullförfaranden med ekonomisk verkan har arbetet med att utveckla ett tillstånd som ges i ett medlemsland och som kan användas i ett annat medlemsland varit framgångsrikt. Bestämmelser om utfärdande och tillämpning av sådana tillstånd finns nu i gemenskapens tullagstiftning. För dessa tillstånd används begreppet enhetstillstånd. Begreppet gränsöverskridande tillstånd har ratats, förmodligen därför att det inte stämmer väl överens med bilden av en gränslös inre marknad.

Gemensamma bestämmelser för tullförfaranden med ekonomisk verkan finns i artiklarna 84 – 90 i tullkodexen och i artiklarna 496 – 523 i tillämpningskodexen.

I artikel 496 c i tillämpningskodexen definieras *enhetstillstånd* som "ett tillstånd som berör flera tullförvaltningar och som omfattar hänförande till och avslutning av förfarandet, lagring och flera på varandra följande förädlingsprocesser eller

bearbetningar”. I artiklarna 500 och 501 finns regler om hur tullmyndigheterna skall gå till väga när en ansökan om enhetstillstånd kommer in.

Av bestämmelserna framgår att ansökan om enhetstillstånd som regel skall göras hos tullmyndigheten i det land där sökandens huvudräkenskaper förs. Tullmyndigheten som tagit emot ansökan skall skicka en kopia av ansökan till tullmyndigheterna i övriga berörda länder. Dessa har möjlighet att lämna invändningar inom 30 dagar. Om invändningar lämnas skall ansökan avslås i de avseenden som invändningar lämnats. Annars kan den godkännas. Om ett enhetstillstånd medges skall en kopia av tillståndet skickas till berörda länders tullmyndigheter.

Tullförfarandet tullager sorteras i gemenskapslagstiftningen in under tullförfaranden med ekonomisk verkan. Detta innebär att de allmänna regler som finns för denna typ av förfaranden, exempelvis hur man deklarerar en vara till ett tullförfarande, också gäller avseende tullager. Det finns i gemenskapens tullagstiftning fem olika typer av tullager, typ A – F. De är dessutom indelade i två olika kategorier, allmänna tullager (typ A och B) och privata tullager (typ C, D och E). Tullager typ F är tullmyndighetens eget lager.

Enligt artikel 526.5 i tillämpningskodex kan enhetstillstånd medges enbart för privata tullager, dvs. för typ C, D och E. Den typ av tullager som hittills har varit aktuell för enhetstillstånd är tullager typ E. Tullager typ E kännetecknas av att kontrollen vilar på bokföringsmässiga grunder och att varorna inte behöver lagras på platser som godkänts av tullmyndigheten som tullager.

Den 31 december 2002 hade Tullverket utfärdat 37 enhetstillstånd varav sex avser aktiv förädling och 31 avser passiv förädling. Sverige är dessutom deltagande part i 25 enhetstillstånd som utfärdats av andra medlemsstater varav tre avser temporär import, åtta avser aktiv förädling och 14 avser passiv förädling.

1.8 Mellanstatligt enhetstillstånd

I den här promemorian används begreppet mellanstatligt enhetstillstånd för ett tillstånd till en förenkling eller ett förfarande på tullområdet som medges i ett EG-land och kan tillämpas i ett annat medlemsland, där tillståndet inte enbart kan grundas på gemenskapsrätten utan det även behövs en överenskommelse mellan de två länderna. Ett mellanstatligt enhetstillstånd måste alltid rymmas inom vad gemenskapsrätten tillåter, men kan gå längre än vad gemenskapsrätten ensam medger.

Genom att träffa överenskommelser om mellanstatliga enhetstillstånd kan, de medlemsländer som vill komma fram snabbare än vad gemenskapen som helhet förmår göra, redan nu, inom de ramar som överenskommelsen och gemenskapsrätten ställer upp, erbjuda operatörerna möjligheten att ha sina kontakter med tullmyndigheten i ett EG-land även avseende varor som fysiskt befinner sig i ett annat EG-land. Att använda överenskommelser mellan EG-länder i frågor där en gemensam lösning inom hela gemenskapen låter vänta på sig, är en metod som har använts tidigare.

När det inom gemenskapsrätten utfärdas bestämmelser som helt reglerar sådana förfaranden för vilka det tillämpats mellanstatliga enhetstillstånd faller inom det reglerade området både behovet av och möjligheten till mellanstatliga enhetstillstånd baserade på överenskommelser mellan staterna. De aktuella förfarandena kan ju i sådant fall användas direkt med stöd av gemenskapsrätten. De förfaranden som behandlas i denna promemoria har varit föremål för diskussioner under en lång tid. Någon gemensam lösning synes dock inte vara trolig under den överskådliga framtiden. Det finns därför anledning att överväga möjligheten att tillämpa mellanstatliga enhetstillstånd för dessa förfaranden i avvaktan på en gemensam reglering.

1.9 Tillämpning av mellanstatligt enhetstillstånd mellan andra medlemsländer

Det har sedan slutet på nittiotalet pågått en del operativ försöksverksamhet runt om i Europa med tillstånd motsvarande mellanstatliga enhetstillstånd. Dessa tillstånd har huvudsakligen gällt övergång till fri omsättning. Det är framförallt mellan Nederländerna, Belgien och Storbritannien som dessa försök har bedrivits och då, så vitt känt, alltid i kombination med ett tullagerförfarande. Även Finland och Irland har deltagit i några fall. Det har sammanlagt rört sig om ett tiotal olika projekt.

Det finns också ett trettiotal tillstånd utfärdade mellan Tyskland och Österrike. Dessa tillstånd innebär nästan uteslutande att tillståndet är utfärdat i Tyskland men varorna inkommer vid den yttre gränsen i Österrike. Förfarandet innebär att företaget anmäler varan för övergång till fri omsättning vid gränsen i Österrike istället för att som tidigare anmäla varan till transitering till Tyskland.

Erfarenheterna från tullmyndigheterna sida sägs vara i det stora hela positivt. Vad som är problematiskt är att man i ytterst få fall har hittat verkligt effektiva lösningar. Tillstånden bygger i de flesta fall på att företagen gör anmälningar både i det tillståndsgivande landet och i importlandet. I dessa förfaranden ingår vanligen även en ganska omfattande hantering av pappersdokument. De flesta inblandade parterna har också uttryckt att processen med att hantera och utfärda denna typ av tillstånd har varit mycket långdragen av många olika skäl. Det är då frågan om allt från språkliga problem till frågan om överenskommelserna mellan de inblandade medlemsländerna.

Mellan Storbritannien och Nederländerna har det mellan tullmyndigheterna upprättats överenskommelser om hur förfarandet skall gå till vari också ingår fördelningen av de nationella medlen. I Storbritannien har tullmyndigheten fått regeringens medgivande att teckna tolv tillstånd. Därefter måste

myndigheten få ett förnyat medgivande om ytterligare tillstånd skall kunna medges. Belgien har enligt uppgift också ingått motsvarande överenskommelser på myndighetsnivå. Enligt de uppgifter Tullverket inhämtat från Österrike hanteras där frågor om överenskommelser av Finansministeriet.

När det gäller frågan om fördelning av de nationella medlen finns olika lösningar. Från att hela beloppet tillfaller det tillståndsgivande landet, via en fördelning hälften var, till att hela beloppet tillfaller importlandet.

Mervärdesskatt och handelsstatistik hanteras mellan företaget och respektive myndighet i import- respektive exportlandet. Detta innebär emellertid en hel del extra administration för såväl de inblandade företagen som för myndigheterna.

Slutligen kan noteras att det pågår förhandlingar mellan olika medlemsländer vilket torde innebära att det ganska snart kan finnas förutsättningar för att utfärda ytterligare mellanstatliga enhetstillstånd. I dessa förhandlingar deltar nu även Frankrike, Spanien och Portugal men för dessa länder rör det sig för tillfället enbart om exportprocedurer.

1.10 Sverige och mellanstatligt enhetstillstånd

Första gången ett företag visade intresse i Sverige för ett mellanstatligt enhetstillstånd var under andra halvan av nittioalet då ett stort belgiskt bolag framställde önskemål om att den verksamhet man har i Sverige skulle kunna införlivas i ett tillstånd utfärdat i Belgien. Det har sedan dess pågått diskussioner i olika omgångar med detta bolag. Inför en nyetablering av ett lager i södra Sverige i början av 2003 som förutom Sverige skall förse Danmark, Finland och Norge med varor har det varit intensiva diskussioner där Tullverket har försökt tillgodose företagets önskemål så långt möjligt i avvaktan på att det skall bli möjligt att tillämpa mellanstatliga enhetstillstånd i Sverige.

Det finns ytterligare ett stort belgiskt bolag som Tullverket haft kontinuerliga kontakter med under snart två års tid. Bolaget håller också på att bygga upp ett lager för den nordeuropeiska marknaden i södra Sverige. Det avvaktar emellertid utvecklingen i Sverige avseende möjligheten att tillämpa mellanstatliga enhetstillstånd. Bolagets önskemål är att få ett sådant tillstånd så snart som möjligt.

Från Tullverkets sida anser man sig kunna se en tydlig trend att större företag idag ofta försöker dra fördelarna av att arbeta globalt men ändå kunna ha en lokal anknytning. Detta kan exempelvis ta sig uttryck i att man centraliserar vissa strategiska funktioner såsom exempelvis tullhanteringen. Samtidigt inrättar man lokala distributionscentra och även ibland produktionscentra som då ligger närmare kunderna.

För Europas del kan detta innebära att man bygger upp en central tullfunktion med ett antal distributionscentra. Det kan vara naturligt att placera ett sådant centra i norra Europa för att kunna förse de nordiska länderna med varor. För den här typen av företag är mellanstatliga enhetstillstånd ett mycket intressant och gångbart koncept.

Tullverket har sedan andra halvåret 1999 haft ett kontinuerligt samarbete med tulladministrationen i Nederländerna. Detta har resulterat i en modell för hur man skall kunna kontrollera företag på en internationell nivå. Den har kallats COMPACT (Compliance, Partnership between Customs and Trade). Arbetet med modellen har slutförts under 2002 och då har förutom Sverige och Nederländerna även Belgien, Danmark, Italien, Storbritannien och Österrike deltagit i arbetet. Kommissionen har stöttat arbetet ekonomiskt och har även deltagit vid en rad olika projektmöten under 2002. Vid en del möten har även ansökarländerna Bulgarien och Litauen deltagit. I samband med slutkonferensen i november 2002 gav samtliga deltagande tulladministrationer sitt fulla stöd till modellen.

Ett av användningsområdena för COMPACT är att ge underlag för att kunna utfärda mellanstatliga enhetstillstånd. I utvecklingen av modellen har två större företag aktivt deltagit i

arbetet. Ett har sitt huvudkontor i Sverige och ett i Nederländerna. Tullverket har i samband med detta tillsammans med de båda företagen arbetat fram exempel på hur mellanstatliga enhetstillstånd skulle kunna utformas.

Tullverket har vidare i sina kontakter med ett flertal olika större företag fått förfrågningar vilka möjligheter det finns att tillämpa mellanstatliga enhetstillstånd i Sverige. Totalt sett rör det sig om ett femtontal större företag som bedriver verksamhet i Sverige som aktivt har efterfrågat dessa möjligheter. Tullverket har också vid besök på större företag som gjorts under hösten 2002 och våren 2003 sett att nästan alla dessa större företag skulle kunna nyttja möjligheterna vad gäller mellanstatligt enhetstillstånd.

Enligt uppgift från Tullverket är de länder som de aktuella företagen i första hand varit intresserade av Nederländerna, Belgien, Storbritannien, Danmark, Italien, Tyskland, Spanien och Österrike.

Tullverket har under de senaste två åren fått förfrågningar avseende mellanstatliga enhetstillstånd i första hand från tullmyndigheterna i Belgien, Nederländerna, Storbritannien och Tyskland.

2 Överväganden och förslag

2.1 Möjlighet att använda mellanstatliga enhetstillstånd

Förslag: Ett författningsstöd som ger möjligheter att använda mellanstatliga enhetstillstånd införs.

Möjligheterna begränsas till att avse lokalt klareringsförfarande för övergång till fri omsättning från egen lokal respektive från tullager samt för export och återexport.

Tullkodexen lämnar utrymme för nationella bestämmelser om mellanstatligt enhetstillstånd. Ett enskilt land kan dock inte på egen hand införa ett förfarande med mellanstatligt enhetstillstånd. Ett sådant förfarande förutsätter att det finns minst ytterligare ett annat EU-land som vill delta i samarbetet. För att kunna genomföra ett förfarande med mellanstatligt enhetstillstånd krävs att de två staterna är överens om hur förfarandet skall tillämpas. Det krävs alltså en överenskommelse mellan de deltagande staterna.

En överenskommelse är dock inte en tillräcklig åtgärd. Det krävs även författningsstöd som gör det möjligt för berörda myndigheter i de inblandade staterna att genomföra det som överenskommit. Vilka bestämmelser i författning som behövs

beror på vilka förfaranden som skall kunna omfattas av ett system med mellanstatligt enhetstillstånd.

För att kunna bedöma vilka författningsbestämmelser som är nödvändiga behöver man göra klart för sig vilka förfaranden som kan bli aktuella för ett mellanstatligt enhetstillstånd och vilka frågor i anslutning till ett sådant förfarande som behöver lösas genom bestämmelse i författning. Tullverket har i en skrivelse till regeringskansliet föreslagit att möjligheter till användning av mellanstatliga enhetstillstånd införs avseende användning av förenklingen lokalt klareringsförfarande i tre olika situationer. De tre situationerna är

- övergång till fri omsättning från förvaring i egen lokal
- övergång till fri omsättning från tullager, och
- export eller återexport.

Nedan beskrivs hur lokalt klareringsförfarande med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd skulle se ut och vilka frågeställningar som därvid behöver lösas.

Ett annat tänkbart område för mellanstatliga enhetstillstånd är förenklat deklarationsförfarande. Detta har diskuterats i olika sammanhang. Innan det är möjligt att använda mellanstatliga enhetstillstånd avseende förenklat deklarationsförfarande fordras dock vissa ändringar i tullkodexen. Avsikten är att i denna promemoria enbart behandla frågor som går att lösa utan ändringar i gemenskapsbestämmelserna.

Förslagen till författningstext i denna promemoria är således utformade utifrån att det är ovan angivna fall av användning av lokalt klareringsförfarande som skall kunna omfattas av ett mellanstatligt enhetstillstånd.

Övergång till fri omsättning från egen lokal

En godkänd mottagare¹⁷ kan ha ett nationellt tillstånd att från tredje land låta föra in en tredjelandsvara¹⁸ och att förvara den i

¹⁷ Innehavare av tillstånd till visst förenklat förfarande vid avslutning av en transitering.

¹⁸ Icke-gemenskapsvara enligt terminologin i tullkodexen.

en egen lokal. För att varan skall få gemenskapsstatus måste den hänföras till tullförfarandet övergång till fri omsättning.

Bestämmelser om ett lokalt klareringsförfarande som medför övergång till fri omsättning från egen lokal finns i artikel 263 i tillämpningskodexen. Innebörden är att den som har tillstånd till förfarandet kan deklarera tredjelandsvaror som förvaras i egen lokal till tullförfarandet övergång till fri omsättning (vilket medför att varan blir en gemenskapsvara) genom en notering i bokföringen. Med egen lokal avses en lokal som tillståndshavaren förfogar över eller annan plats som har anvisats eller godkänts av tullmyndigheten (se artikel 253 i tillämpningskodexen).

Förfarandet förutsätter bl.a. att tullmyndigheten har möjlighet till effektiva kontroller i efterhand (se artikel 264.1 i tillämpningskodexen).

Processen för att frigöra en varan med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd blir följande.

En tredjelandsvara förs från tredje land in till en medlemsstat (importlandet) och placeras i en lokal som disponeras av ett företag (importföretaget) t.ex. med stöd av ett tillstånd utfärdat i importlandet att vara godkänd mottagare.

Så långt har det ingen betydelse om tillståndet till det efterföljande lokala klareringsförfarandet är ett nationellt tillstånd utfärdat av importlandets tullmyndighet eller ett mellanstatligt enhetstillstånd utfärdat av ett annat medlemslands tullmyndighet.

Varorna deklarerar till förfarandet övergång till fri omsättning genom en notering i bokföringen. I det momentet får det betydelse om tillståndet till förfarandet är nationellt eller ett mellanstatligt enhetstillstånd. Om tillståndet är nationellt förs bokföringen i importlandet och tullskulden uppkommer där. Om tillståndet är ett mellanstatligt enhetstillstånd skall bokföringen föras i det tillståndsgivande landet. När en notering görs i bokföringen i det tillståndsgivande landet utgör detta en deklaration och tullskulden uppkommer.

I artikel 215 i tullkodexen ges reglerna för var en tullskuld skall anses ha uppkommit. Huvudregeln är att tullskulden anses uppkomma på den plats där de omständigheter inträffar som förorsakar skulden. Enligt artikel 79 i tullkodex medför övergång till fri omsättning att lagenliga tullar skall debiteras. Enligt artikel 201 i tullkodexen uppkommer en tullskuld vid import när varan övergår till fri omsättning (punkt 1) och tullskulden uppkommer vid den tidpunkt då tulldeklarationen tas emot (punkt 2). Detta ger inte ett tydligt svar på var de omständigheter som förorsakat tullskulden skall anses ha uppkommit. Några andra bestämmelser på gemenskapsnivå som gör denna bild tydligare synes inte finnas.

I praktiken anses normalt sett att tullskulden uppkommer i det land där varan fysiskt sätts i fri omsättning. När en vara som fysiskt befinner sig i ett land deklarerats till förfarandet övergång till fri omsättning genom en anmälan i form av en bokföringsåtgärd i ett annat land finns dock grund för att anse att tullskulden uppkommer i det land där bokföringsåtgärden görs. Denna tolkning synes alla medlemsländer och kommissionen ha delat i de diskussioner som så här långt har förts om frågan. Frågan är ännu inte prövad av någon domstol. Bedömningen utgör dock en grundsten för de förslag som lämnas i denna promemoria.

Vid tolkningen att tullskulden uppkommer i det tillståndsgivande landet skall en kompletterande deklaration lämnas där och tull ska beräknas, beslutas och uppbäras av det tillståndsgivande landets behöriga myndigheter. Skyldigheten att betala mervärdesskatt uppkommer däremot i importlandet och ska hanteras där enligt i importlandet gällande regler.

Det tillståndsgivande landet skall se till att gemenskapens egna medel levereras till gemenskapen. Den andel av tullintäkterna som utgör nationella medel tillfaller enligt gemenskapsrätten det tillståndsgivande landet. Frågan om detta är en rimlig ordning är föremål för diskussion mellan medlemsländerna och har varit ett betydande hinder för en gemensam lösning. Det kan finnas

behov av ett system som tillåter Sverige att tillämpa olika lösningar i förhållande till olika länder.

Vid brister avseende att fastställa, uppbära och leverera tullintäkter till den del de utgör gemenskapens egna medel, är det mot det tillståndsgivande landet som gemenskapen skall vända sig om importen deklarerar med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd.

Importlandet har behov av underlag för sin handelsstatistik. I Sverige inhämtas i dag sådant underlag via de uppgifter som lämnas i tulldeklarationen. Om varor i framtiden kommer att fysiskt frigöras i Sverige med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd utfärdat i ett annat land så kommer den kompletterande deklarationen dock att lämnas till det tillståndsgivande landets behöriga myndigheter. I fall där Sverige är importlandet vid en tillämpning av ett mellanstatligt enhetstillstånd kommer Sverige alltså inte att ha direkt tillgång till det underlag som lämnas genom tulldeklarationen. Det krävs alltså någon ytterligare åtgärd för att Sverige skall kunna få in underlaget för handelsstatistiken i ett sådant fall.

Myndigheterna i det tillståndsgivande landet har möjligheter att göra kontroller av den bokföring som importföretaget för i det tillståndsgivande landet. Importlandets myndigheter har möjligheter till fysiska kontroller när varorna förs in i gemenskapen samt av lokalen och de varor som förvaras där. Inget av de inblandade länderna har själv möjlighet att kontrollera alla relevanta aspekter. Det är nödvändigt att ländernas behöriga myndigheter samarbetar genom att det ena landets myndighet ger bistånd till det andra landets myndighet. Tillsammans har man möjlighet att täcka in alla områden där kontroller kan behövas, i vart fall i samma omfattning som man har i dag vid tillämpning av motsvarande förfarande grundat på ett nationellt tillstånd.

När varorna övergår till fri omsättning befinner de sig i importlandet. Även om tullskulden uppkommer i det tillståndsgivande landet är det de i importlandet gällande importrestriktionerna som måste tillämpas. Ett mellanstatligt

enhetstillstånd kan alltså inte få användas för att låta en vara övergå till fri omsättning om det medför att en importrestriktion i importlandet överträds.

Det finns även ett behov att se på hur situationer där ett fel har begåtts skall hanteras. Det kan gälla om importen inte har deklarerats alls, om den har deklarerats till för lågt belopp eller om hanteringen på annat sätt varit felaktigt. Det har kanske saknats en nödvändig licens, eller det kan rent av varit förbjudet att föra in varan. Frågor som behöver lösas är hur och i vilket land sådana överträdelser skall hanteras administrativt och straffrättsligt.

Övergång till fri omsättning från ett tullager

Av artikel 278.3 i tillämpningskodexen framgår att förenklade förfaranden för övergång till fri omsättning får tillämpas vid avslutning av ett tullagerförfarande. Lokalt klareringsförfarande får dock inte tillämpas avseende tullager av typ B eller F.

Tillståndet att inneha ett tullager av typ C, D eller E kan ges av importlandet eller av det tillståndsgivande landet i form av ett enhetstillstånd. Det öppnar för möjligheten att ge ett enhetstillstånd att hålla tullager och ett mellanstatligt enhetstillstånd att genom ett lokalt klareringsförfarande överföra varor som lagts upp i lagret till fri omsättning genom en notering i bokföringen. De två tillstånden kan användas för olika delar i ett importförfarande. Det är möjligt att tänka sig att båda tillstånden ges i ett gemensamt dokument.

Vid tillämpning av ett mellanstatligt enhetstillstånd för att överföra en vara som är hänförd till ett tullagerförfarande till fri omsättning genom ett lokalt klareringsförfarande, uppkommer motsvarande frågeställningar som vid övergång till fri omsättning från egen lokal med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd.

Export och återexport

Export innebär att en gemenskapsvara förs ut från gemenskapen och därmed blir en tredjelandsvara¹⁹. Återexport innebär att en tredjelandsvara som befinner sig under en godkänd tullbehandling (eller under tillfällig förvaring) förs ut ur gemenskapen. Varan behåller därmed sin status som tredjelandsvara och någon tullskuld uppkommer således inte.

Export skall deklarereras till tullmyndigheten. Bestämmelser om användning av lokalt klareringsförfarande för att uppfylla exportformaliteter finns i artikel 283 i tillämpningskodexen.

Återexport skall också som regel anmälas till tullmyndigheten (artikel 182.3 i tullkodex). Gemenskapens tullbestämmelser ställer olika krav på anmälan beroende på vilken hantering varorna varit föremål för inom gemenskapen innan de förs ut igen. För varor som hänförts till ett tullförfarande med ekonomisk verkan (t.ex. om varan lagts upp på tullager) gäller enligt gemenskapens tullagstiftning i allt väsentligt samma krav avseende lämnande av deklaration som vid export. För annan återexport anger gemenskapens tullbestämmelser att en anmälan skall göras men anger inte i vilken form eller vilket innehåll en sådan anmälan skall ha. Det får medlemsstaterna själva reglera. I Sverige krävs genom nationella bestämmelser att anmälan även i dessa fall görs genom en exportdeklaration på enhetsdokumentet. Andra medlemsländer kan ha valt att ha ett annat och enklare anmälningsförfarande för de fall av återexport där varan inte hänförts till ett tullförfarande med ekonomisk verkan. Sådana fall av återexport som på detta sätt kan anmälas i annan form än genom en deklaration faller därmed utanför ramarna för sådana förenklingar som enligt denna promemoria skall kunna bli föremål för ett mellanstatligt enhetstillstånd. Någon behov av särskilda bestämmelser avseende dessa fall av återutförelse i samband med regleringen av mellanstatliga

¹⁹ Icke-gemenskapsvara enligt terminologin i tullkodexen.

enhetstillstånd synes inte föreligga. Om det i förhållande till visst annat land finns behov av att göra en inskränkning i möjligheterna att använda mellanstatligt enhetstillstånd, kan den begränsningen i så fall lämpligen göras i överenskommelsen.

Vid tillämpning av ett mellanstatligt enhetstillstånd för att använda ett lokalt klareringsförfarande vid export eller sådan återexport för vilken en exportdeklaration skall lämnas blir proceduren följande.

Exportföretaget har fått ett mellanstatligt enhetstillstånd till lokalt klareringsförfarande vid export av det tillståndsgivande landet. Tillståndet medger att export eller återexport av varor sker från exportlandet med tillämpning av lokalt klareringsförfarande. Deklarationen för att hänföra varan till förfarandet ersätts av en notering i bokföringen i det tillståndsgivande landet. En kompletterande deklaration lämnas till tullmyndigheten i det tillståndsgivande landet. Tull beräknas, beslutas och uppbärs av tullmyndigheten i det tillståndsgivande landet. Om exporten medför rätt till avlyft av mervärdesskatt eller punktskatter så är detta en fråga som skall hanteras i exportlandet enligt i det landet gällande regler.

Det tillståndsgivande landet skall, för det fall tull tas ut för varor vid exporten, se till att den andel av tullintäkterna som utgör gemenskapens egna medel levereras till gemenskapen.

Exportlandet har behov av underlag för handelsstatistik men den kompletterande deklarationen lämnas till tullmyndigheten i det tillståndsgivande landet. Exportlandet har alltså inte direkt tillgång till uppgifterna i den kompletterande tulldeklarationen.

Myndigheterna i det tillståndsgivande landet har rätt till tillgång till det relevanta kontrollmaterialet i form av bokföring och räkenskapshandlingar m.m. Myndigheterna i exportlandet har möjligheter till fysisk kontroll av varan innan den lämnar gemenskapen.

De exportrestriktioner som gäller i exportlandet måste beaktas. I den mån oegentligheter upptäcks i detta avseende eller avseende eventuell tull uppkommer frågor om var detta skall hanteras, i exportlandet eller i det tillståndsgivande landet.

De frågeställningar som aktualiseras i samband med export motsvarar alltså i princip de frågeställningar som aktualiseras i samband med övergång till fri omsättning från egen lokal eller tullager. I praktiken är läget dock något mindre komplicerat eftersom frågan om exporttull i nuvarande läge är rent teoretisk.

2.2 Att utfärda och godta mellanstatliga enhetstillstånd

Förslag: Tullverket ges rätt att utfärda mellanstatliga enhetstillstånd inom ramen för ingångna överenskommelser och gällande lagstiftning. Tillstånd som utfärdats i en annan stat enligt ingången överenskommelse godtas i Sverige. Det innebär att när en var fysiskt sätts i fri omsättning i Sverige eller exporteras från Sverige med stöd av ett sådant i annat EG-land utfärdat mellanstatligt enhetstillstånd så skall förfarandet inte deklarerars i Sverige i tullhänseende.

Förfarandet med mellanstatliga enhetstillstånd kan tillämpas i båda riktningarna. Man måste tänka på såväl fallet där Sverige är det tillståndsgivande landet som fallet där Sverige är importlandet eller exportlandet. När Sverige är det tillståndsgivande landet behövs regler för utfärdande av tillstånd och, om förfarandet avser import, för fastställande och uppbörd av tull. För det fall Sverige är importlandet eller exportlandet behövs bestämmelser som anger när ett mellanstatligt enhetstillstånd utfärdat av ett annat land skall godtas av Sverige och att regelsystemet i Sverige inte får kräva att importen skall deklarerars till det svenska Tullverket i ett sådant fall.

En grundförutsättning för att utfärda ett mellanstatligt enhetstillstånd och för att kunna godta ett sådant måste vara att det finns ett samrådsförfarande som grund för förfarandet. Det finns anledning att överväga i vilken omfattning detta leder till ett behov av författningsreglering.

Att utfärda ett mellanstatligt enhetstillstånd

Ett mellanstatligt enhetstillstånd att använda ett lokalt klareringsförfarande för att överföra tredjelandsvaror till fri omsättning i tullhänseende är i grunden en fråga om att fastställa och uppbära tull. Tull är en skatt. Som regel skall frågor om skatt bestämmas på lagnivå. I fråga om just tull kan sådana frågor dock delegeras till regeringen (8 kap. 9 § regeringsformen).

I den här promemorian föreslås att det i tullagen införs ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att utfärda närmare bestämmelser om mellanstatliga enhetstillstånd avseende lokalt klareringsförfarande.

Förutsättningarna för att överhuvudtaget medge ett tillstånd till lokalt klareringsförfarande finns redan i tullagstiftningen och skall naturligtvis gälla även om tillståndet utfärdas i form av ett mellanstatligt enhetstillstånd. Därutöver kan det finnas skäl att ställa ytterligare krav. I överenskommelsen mellan EG-länderna kan sådana ytterligare krav anges. Genom en hänvisning i författning kan kraven göras till gällande rätt. I författning bör direkt skrivas in att en förutsättning för att Tullverket skall få utfärda ett mellanstatligt enhetstillstånd är att verket utrett att sökanden är lämplig och har en organisation och rutiner som gör det möjligt för den aktuella operatören att hantera det förfarande som ansökan avser på ett fullgott sätt.

Att fastställa och uppbära tull när ett mellanstatligt enhetstillstånd tillämpas

När ett mellanstatligt enhetstillstånd utfärdat i Sverige används för att överföra en vara som fysiskt befinner sig i ett annat land till fri omsättning, skall anmälan ske genom en notering i bokföringen enligt artikel 266 i tillämpningskodexen. Noteringen skall göras i en i Sverige förd bokföring. Vikten av att bokföringen förs i Sverige behandlas i nästa avsnitt. Kompletterande deklARATION skall lämnas till det svenska Tullverket, som skall fastställa och uppbära tull för importen.

Några särskilda bestämmelser för beräkning och uppbörd av tull som anmäls med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd behövs inte.

Frågor om bokföring

En grundförutsättning för de diskussioner som tidigare förts om gränsöverskridande tillstånd för övergång till fri omsättning är att frigörandet av varan deklarerar genom en notering i bokföringen i det tillståndsgivande landet och att tullskulden därför uppkommer där. Det är också utgångspunkten för arbetet med den här promemorian.

Den fysiska hanteringen av varan sker dock i det andra landet. Varan behöver inte någonsin komma in till svenskt territorium (eller ha varit inom svenskt territorium vid export). Det är inte självklart att importen eller exporten skall bokföras i det tillståndsgivande landet eller att de handlingar som hänför sig till den berörda verksamheten skall förvaras och vara tillgängliga i det landet. Det kan möjligen synas mer naturligt att den verksamhet som bedrivs i importlandet (eller exportlandet) snarare borde bokföras där verksamheten bedrivs. Fråga uppkommer därför om det finns ett behov av att ställa krav avseende var bokföringen förs och var olika handlingar skall förvaras.

Gemenskapens tullagstiftning innehåller bestämmelser som innebär att avseende de redan reglerade *enhetstillstånden* ställs krav på att den som ansöker om ett tillstånd skall ha sina huvudräkenskaper i det tillståndsgivande landet (ansökan skall lämnas in till tullmyndigheten som är behörig på den plats där sökandens huvudräkenskaper förs, artikel 500.2 andra stycket i tillämpningskodexen). Begreppet "huvudräkenskaper" är inte definierat och det har i praktiken lett till en del tolkningsbekymmer.

I bokföringslagen (1999:1078) finns bestämmelser bl.a. om kretsen av bokföringsskyldiga, vad som utgör räkenskapsinformation och hur den skall förvaras. Av artikel 14 i

tullkodexen framgår att var och en som är direkt eller indirekt inblandad i verksamhet som berör handel med varor är skyldig att på en tullmyndighets begäran förse myndigheten med alla nödvändiga dokument och upplysningar oavsett vilket medium som används. I 3 kap. 5 § tullagen anges att den som enligt artikel 14 i tullkodexen är skyldig att förse en tullmyndighet med handlingar skall förvara dessa i fem år eller den längre tid som kan vara föreskriven i författning.

I den här promemorian föreslås inte någon särskild bestämmelse avseende bokföringsskyldighet i Sverige som villkor för att Tullverket skall kunna utfärda ett mellanstatligt enhetstillstånd. Det föreslås dock en bestämmelse i tullförordningen (en ny 24 b §) som innebär att anmälan till export, återexport eller övergång till fri omsättning med stöd av ett i Sverige utfärdat mellanstatligt enhetstillstånd skall ske genom en notering i bokföring förd i Sverige. Det föreslås vidare ett nytt andra stycke till 3 kap. 5 § tullagen med innebörden att den som har ett mellanstatligt enhetstillstånd utfärdat i Sverige är skyldig att förvara sådana handlingar som avses i paragrafens första stycke och som är hänförliga till den verksamhet som omfattas av tillståndet i Sverige i ett ordnat och tillgängligt skick. Genom detta är det tillförsäkrat att bokföringsåtgärden görs i Sverige och att kontrollmaterialet, även sådant som eventuellt inte omfattas av bokföringslagstiftningen, finns tillgängligt i Sverige under minst fem år.

Om någon bokföringsåtgärd inte görs i Sverige när ett i Sverige utfärdat mellanstatligt enhetstillstånd skall tillämpas så har importen (eller exporten) av varan inte deklarerats enligt det tillståndet. Någon tullskuld har inte uppkommit i Sverige. I stället har (förmodligen) en tullskuld uppkommit i det land där varan fysiskt finns genom att en tullbehandling där felaktigt avbrutits.

Att sätta en vara i fri omsättning i Sverige med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd utfärdat i ett annat land

När en vara fysiskt sätts i fri omsättning i Sverige med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd utfärdat i ett annat EG-land uppkommer inte någon tullskuld i Sverige och den kompletterande deklarationen skall inte lämnas till det svenska Tullverket. Det svenska Tullverket skall således inte heller fastställa eller uppbära någon tull. Några särskilda bestämmelser avseende att fastställa och uppbära tull behövs därför inte i den nationella lagstiftningen.

Det behövs dock en grundläggande regel om i vilka fall ett mellanstatligt enhetstillstånd godtas i Sverige och att den svenska lagstiftningen inte innehåller något krav på anmälan till det svenska Tullverket avseende tull.

Mellanstatligt enhetstillstånd avseende export

Vid export skall som huvudregel en deklaration lämnas vid det tullkontor som är ansvarigt för övervakningen av den plats där exportören är etablerad eller där varorna packas eller lastas för att sändas på export. I vissa fall kan en exportdeklaration få lämnas till ett annat tullkontor. Blad 3 av enhetsdokumentet skall visas upp vid utfartstullkontoret (det sista tullkontoret innan varorna lämnar gemenskapen). Utfartstullkontoret behöver inte ligga i samma EU-land som kontrolltullkontoret (det tullkontor som utövar tillsynen över den berörda exportverksamheten).

I artikel 283 i tillämpningskodexen och efterföljande artiklar finns bestämmelser om tillämpning av lokalt klareringsförfarande vid export. Innebörden är att en exportör som har tillstånd till förfarandet kan deklarera utförseln genom en notering i sin bokföring. Vid utfartstullkontoret skall blad 3 av enhetsdokumentet visas upp. På exemplaret skall på visst sätt

finnas en hänvisning till det tillstånd som används och om den bokföringsåtgärd som utgör deklaration till export. En kompletterande deklaration skall lämnas till det tullkontor i exportlandet som är behörigt att ta emot deklarationen, dvs. som huvudregel det tullkontor som är ansvarigt för övervakningen på den plats där exportören är etablerad eller där varorna packas eller lastas för att sändas på export.

Vid ett mellanstatligt enhetstillstånd att använda lokalt klareringsförfarande för att deklarera en vara till export medges tillståndet i det land där exportören skall notera frigörandet i sin bokföring men tillståndet skall kunna tillämpas avseende varor som när exportförfarandet inleds finns i en lokal i ett annat EG-land. Vid utfartstullkontoret skall på motsvarande sätt ett blad 3 av enhetsdokumentet visas upp. En kompletterande deklaration skall lämnas även i detta fall, men inte till tullmyndigheten i exportlandet (det land där exporten inleds) utan till tullmyndigheten i det tillståndsgivande landet.

Om tull skall betalas vid exporten tas den ut i det tillståndsgivande landet. Frågan är dock helt akademisk eftersom det för närvarande inte inom gemenskapen finns någon tull som skall tas ut vid export och det framstår som osannolikt att någon sådan skulle införas inom överskådlig tid.

Svensk mervärdesskatt och punktskatt skall inte tas ut när en vara exporteras till tredje land. Reglerna för hur detta hanteras skiljer sig något mellan skatterna. Hanteringen är inte samordnad med tullbehandlingen utan sker inom ramen för skattesystemet som hanteras av skattemyndigheten.

På samma sätt som avseende ett mellanstatliga enhetstillstånd för import finns det avseende mellanstatliga enhetstillstånd för export som utfärdats av ett annat land ett behov av en reglering av i vilka fall ett sådant tillstånd skall godtas i Sverige och att den svenska lagstiftningen i sådana fall inte kräver en deklaration till det svenska Tullverket.

Samråd vid behandling av en ansökan om mellanstatligt enhetstillstånd

Vid prövning av en ansökan om ett mellanstatligt enhetstillstånd är det naturligt att ett samråd behöver ske mellan de två ländernas behöriga myndigheter. Tillämpningen av tillståndet kommer att kräva ett samarbete mellan de två länderna. Inte enbart tullmyndigheterna kommer att påverkas. En ansökan om ett mellanstatligt enhetstillstånd angår inte enbart det tillståndsgivande landets myndigheter. Det är inte heller en fråga med betydelse enbart för ländernas tullmyndigheter.

Vilka villkor och former för samrådet som är lämpligast kan bero på olika faktorer. Det kan också komma att förändras när samarbetet pågått under viss tid.

Det är därför inte lämpligt att i författning försöka reglera exakt hur samrådsförfarandet skall se ut. Att samråd skall ske och under vilka övergripande förutsättningar bör däremot regleras i överenskommelsen mellan länderna. Denna reglering bör ge möjligheter till framtida justeringar genom överenskommelse mellan de avtalslutande staternas behöriga myndigheter.

I författningsförslagen kommer samrådsförfarandet ändå indirekt in om det i författning regleras att tillstånd skall utfärdas i enlighet med överenskommelsen.

2.3 Indirekta skatter

Förslag: Tullverket skall vara den myndighet som i Sverige fastställer och uppbär importskatt (mervärdesskatt och punktskatter) när skattskyldighet uppkommer i Sverige även i fall där tullskulden uppkommer i annat land till följd av att ett mellanstatligt enhetstillstånd används.

Innehavaren av det mellanstatliga enhetstillståndet skall vara den som är skattskyldig i de fall skattskyldigheten uppkommer i Sverige.

Uttag av annan skatt än tull vid import regleras inte direkt genom gemenskapens tullagstiftning. Gemenskapens bestämmelser om mervärdesskatt och punktskatter finns i direktiv. Direktiven är genomförda i de olika medlemsländerna genom nationell lagstiftning.

Bestämmelserna om importskatt i gemenskapens direktiv är skrivna så att tull och importskatt skall kunna tas ut i ett sammanhang och genom ett gemensamt förfarande. Skattedirektivens bestämmelser speglar således tullbestämmelserna i berörda hänseenden. Det finns dock skillnader. Det förhållandet att tullskulden uppkommer i det tillståndsgivande landet innebär inte med automatik att skyldigheten att betala skatt också uppkommer där.

När en vara fysiskt sätts i fri omsättning i ett annat land med stöd av ett i Sverige medgivet mellanstatligt enhetstillstånd och importen deklarerats här genom en notering i bokföringen, uppkommer en tullskuld i Sverige men inte någon skyldighet att betala skatt med anledning av importen. Detta beror på att bestämmelserna om vad som utlöser tullskuld respektive skatteskuld är olika utformade. Var tullskulden uppkommer bestäms av var den åtgärd utförs som medför att varan sätts i fri omsättning. Skatteskulden uppkommer där varan fysiskt förs in i gemenskapen eller fysiskt befinner sig när den upphör att vara föremål för ett förfarande som uppskjuter skatteskuldens inträde.

Detta innebär att den svenska lagstiftningen behöver ses över så att den inte förutsätter att importskatt alltid skall tas ut i Sverige när tull skall tas ut i Sverige samt att det för det motsatta fallet finns ett system för att fastställa och uppbära importskatt i de fall där tullskulden för importen uppkommer i ett annat EG-land, men skattskyldigheten uppkommer här. En del i det systemet är att utse en behörig myndighet.

Mervärdesskatt

Frågan om när skyldighet att betala mervärdesskatt vid import uppkommer i Sverige, vem som skall betala skatten och hur den skall beräknas regleras i mervärdesskattelagen (1994:200) [ML]. Regleringen utgör ett genomförande av det sjätte mervärdesskattedirektivet (77/388/EEG). Att det är Tullverket som skall fastställa och uppbära importskatten framgår däremot av tullagen (5 kap. 11 §).

Med import förstås i mervärdesskattelagen att en vara förs in till Sverige från en plats utanför EG (2 kap. 1 a § ML). Begreppet EG definieras i 1 kap. 10 a § ML som de områden som tillhör den Europeiska gemenskapens mervärdesskatteområde. Vilka dessa områden är kan utläsas av artikel 3 i sjätte mervärdesskattedirektivet. Gemenskapens mervärdesskatteområde har i huvudsak samma utsträckning som gemenskapens tullområde. Det finns dock skillnader. Åland ligger t.ex. inom gemenskapens tullområde men utanför dess mervärdesskatteområde. Införsel av en gemenskapsvara från Åland är således import som skall beskattas i mervärdesskattesammanhang, men inte import i tullsammanhang.

Av 1 kap. 2 § 6 ML framgår vem som är skyldig att betala skatt för import av varor (den som är eller skulle ha varit skyldig att betala tull med anledning av importen). Av 1 kap. 5 § ML framgår att skattskyldigheten inträder när skyldighet att betala tull uppkommer eller skulle ha uppkommit enligt tullagstiftningen.

Av 3 kap. 1 § ML framgår att skattskyldighet föreligger vid import om inte annat särskilt föreskrivs. Bestämmelser om frihet från skatt i vissa fall vid import finns i 3 kap. 30 § ML. Bestämmelser om beskattningsunderlaget vid uttag av mervärdesskatt vid import finns i 7 kap. 8 § ML.

Av 5 kap. 11 § andra stycket tullagen framgår att skatt vid import fastställs och betalas i den ordning som gäller för tull, om inte annat föreskrivits. Detta innebär att gäldenären även

redovisar grunderna för uttag av importskatten genom deklarationen till övergång till fri omsättning, att Tullverket fastställer skattebeloppet och att beloppet krävs in genom en tullräkning. Av första stycket framgår att detta även gäller importskatt som skall tas ut vid införsel av en vara från ett område som ligger utanför gemenskapens skatteområde (vilket innebär att det rör sig om import i mervärdesskattelagens mening), men inom gemenskapens tullområde (vilket innebär att det inte är import i tullagstiftningens mening). Eftersom en sådan införsel i tullhänseende inte är import skall någon tulldeklaration inte lämnas. Importskatten skall dock deklarerar enligt det förfarande som gäller för tull. Det innebär att enhetsdokumentet som huvudregel skall användas trots att det enbart är underlag för att fastställa skatt på import av varor som skall lämnas.

Enligt sjätte mervärdesskattedirektivet skall mervärdesskatt betalas vid införsel av varor (artikel 2.2). Varuinförsel definieras (under rubriken import) som att en vara förs in till gemenskapen om varan saknar gemenskapsstatus enligt tullbestämmelserna (artikel 7.1 a) eller att en vara som har gemenskapsstatus (i tullhänseende) förs in till gemenskapen från en plats som ligger utanför gemenskapens mervärdesskatteterritorium (artikel 7.1 b). Importstat är den medlemsstat i vilken varan kommer in till gemenskapen (artikel 7.2). Om varan är föremål för en godkänd tullbehandling är importstaten i stället det land där varan deklarerar för övergång till fri omsättning i tullhänseende (artikel 7.3). För varor med gemenskapsstatus i tullhänseende som förs in till gemenskapens mervärdesskatteområde kan motsvarande förfaranden tillämpas (artikel 33a.1 b och c). Importstat blir även där det land där varan lämnar det aktuella förfarandet.

I artikel 33a.1 a anges att de formaliteter som berör införseln av en vara från ett område inom gemenskapens tullområde men utanför gemenskapens mervärdesskatteområde skall vara desamma som de som har fastställts i gemenskapens tullbestämmelser för import av varor till tullunionen.

Tidpunkten för skattskyldighetens inträde och tidpunkten när skatt skall betalas regleras i artikel 10.3. Skattskyldigheten uppkommer och skatten kan enligt huvudregeln tas ut när varorna förs in. Om varorna är föremål för ett sådant förfarande som kan påverka vilket land som är importland uppskjuts skattskyldigheten och den tidpunkt då skatten kan tas ut till den tidpunkt då varan lämnar förfarandet.

Då de importerade varorna är föremål för tull eller avgifter med motsvarande verkan, uppkommer skatteskulden när den skattegrundande händelsen avseende tullar och avgifter med motsvarande verkan inträffar och skatten kan tas ut när tullen eller avgifterna kan påföras (artikel 10.3 andra stycket). Om de importerade varorna inte är föremål för tull eller motsvarande avgifter skall medlemsstaterna tillämpa gällande tullbestämmelser vad beträffar skattskyldighetens inträde och den tidpunkt skatten kan tas ut (artikel 10.2 tredje stycket).

Skyldig att betala mervärdesskatt vid import är enligt artikel 21 den eller de personer som är utsedda till eller har godtagits såsom varande ansvariga av de medlemsstater till vilka varorna importeras.

Av artikel 11.B.1 framgår att beskattningsunderlaget vid införsel av varor skall vara tullvärdet, bestämt enligt gällande gemenskapsbestämmelser. Detta måste gälla även vid införsel från ett område som ligger inom gemenskapens tullområde men utanför dess mervärdesskatteområde. Av artikel 11.B.3 framgår att i beskattningsunderlaget skall ingå skatter, tullar, avgifter och övriga pålagor som påförts utanför importmedlemsstaten och sådana som påförs på grund av införseln, med undantag för den mervärdesskatt som skall tas ut.

Av artikel 23 framgår att medlemsstaterna skall fastställa närmare regler för upprättande av deklaration och betalning. I sammanhanget kan det ha ett visst intresse att notera att det i artikel 206 tredje stycket i tillämpningskodexen anges att enhetsdokumentet skall användas i handel med gemenskapsvaror mellan de delar av gemenskapens tullområde som ingår i gemenskapens mervärdesskatteområde och delar som ligger

utanför gemenskapens mervärdesskatteområde. Bestämmelsen i tillämpningskodexen synes ha en generell giltighet, även om första och andra stycket i artikeln avser övergångsregler för handel mellan Spanien och Portugal. Det anges dock inte i artikeln för vilket ändamål enhetsdokumentet skall användas i det aktuella fallet. Det kan konstateras att i Sverige används enhetsdokumentet för att anmäla införsel från Åland (i skattehänseende är denna införsel import, men inte i tullhänseende).

Utifrån ovan angivna bestämmelser synes följande förutsättningar vara för handen i fråga om skyldighet att betala mervärdesskatt med anledning av en import från tredje land (både i tull- och mervärdesskattehänseende) med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd.

Tullskulden uppkommer i det tillståndsgivande landet, men skattskyldigheten uppkommer i det land där varan befinner sig när den sätts i fri omsättning (importlandet). Skattskyldigheten i importlandet inträder när tullskulden uppkommer i det tillståndsgivande landet. Den tidpunkt när mervärdesskatten kan krävas in i importlandet styrs av den tidpunkt när tullbeloppet kan krävas in i det tillståndsgivande landet. Underlaget för uttag av mervärdesskatten skall vara tullvärdet. I underlaget skall ingå bl.a. den tull som fastställs i det tillståndsgivande landet. Importlandet får bestämma vem som skall vara skattskyldig och hur importen skall deklarerats i skattehänseende.

Importlandet kan bestämma hur deklarationen avseende skatt skall se ut och till vilken myndighet den skall lämnas.

Skäl som talar för att importbeskattningen vid användning av ett mellanstatligt enhetstillstånd bör hanteras av tullmyndigheten är

- att beskattningsunderlaget utgörs av tullvärdet, ett värde som tullmyndigheten har erfarenhet av att beräkna, vilket någon annan myndighet förmodligen inte har,
- det behöver inte konstrueras något särskilt system för att fastställa och uppbära mervärdesskatten,

– deklarationen avseende skatt kan vara en kontrollpunkt i ett system för kontroll avseende importförbud och -restriktioner.

En faktor som kan tala mot att tullmyndigheten blir beskattningsmyndighet är att en drivande tanke bakom intresset för mellanstatliga enhetstillstånd är att företaget skall kunna ha sina kontakter i anledning av import och export med en tullmyndighet, oavsett var inom gemenskapen varan förs in. Det är dock oundvikligt att företaget måste ha kontakt med någon myndighet i importlandet avseende importskatt. Det kan i det läget inte vara av någon avgörande betydelse om den myndigheten är en tullmyndighet eller någon annan myndighet. Kontakt med tullmyndigheten i importlandet kan ju för övrigt bli aktuell genom fysiska kontroller som den tullmyndigheten kan utföra på hemställen från tullmyndigheten i det tillståndsgivande landet eller på eget initiativ. Det optimala ur företagets synvinkel borde vara om alla kontakter avseende en import eller en export kunde tas med en enda myndighet.

Om importskatten kan hanteras av skattemyndigheten i stället för av Tullverket finns möjligheten för den operatör som har avdragsrätt att importskatten och avdraget skulle kunna hanteras i samma deklaration, vilket skulle innebära att någon importskatt i praktiken i så fall inte skulle behöva betalas in. Ett sådant system skulle säkerligen upplevas som fördelaktigt av de skattskyldiga operatörerna.

Sammantaget föreslås dock i denna promemoria att det i Sverige är Tullverket som skall hantera frågan om mervärdesskatt vid import med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd.

Faktorer som talar för att deklarationen lämnas i samma form som tulldeklarationen är

– att det bör medföra en förenkling för företaget som i princip enbart behöver upprätta en handling för deklaration avseende tull och skatt,

– det blir lätt att kontrollera att inte olika uppgifter lämnas avseende tull och skatt,

– eftersom underlaget för mervärdesskatten vid import är tullvärdet torde enhetsdokumentet (som är avsett för att lämna

uppgifter av det slaget i) vara en mycket lämplig deklarationshandling,

- om deklARATIONEN har samma format som tulldeklARATIONEN underlättar det kontrollfunktionen avseende importrestriktioner,
- om deklARATIONEN avseende skatt har samma format och innehåll som tulldeklARATIONEN kan uppgifter för den nationella statistiken hämtas från den.

Mot denna bakgrund föreslås följande förfarande.

Importören deklarerar importen i tullhänseende ^(1A) till tullmyndigheten i det tillståndsgivande landet och i skatte-

[plats för illustration]

hänseende ^(1B) till tullmyndigheten i importlandet. Deklarationen i skattehänseende görs på enhetsdokumentet eller elektroniskt i samma form som en tulldeklaration. Deklarationerna i tull- och skattehänseende skall innehålla motsvarande uppgifter. En möjlighet är att ett gemensamt dokumentset används och att ett visst blad i setet utgör deklARATIONEN avseende skatt. Blad 7 är ett tänkbart alternativ (se bilaga 2).

Man kan tänka sig ett praktiskt förfarande där båda deklARATIONERNA ^(1A) + ^(1B) lämnas in till tullmyndigheten i det tillståndsgivande landet som vidarebefordrar deklARATIONEN avseende skatt ⁽²⁾ till tullmyndigheten i importlandet. Om deklARATIONEN avseende skatt inte skall gå via det tillståndsgivande landets tullmyndighet bör denna myndighet ändå skicka en kopia av deklARATIONEN (eller ett blad ur dokumentsetet) till importlandets tullmyndighet (eller på annat lämpligt sätt underrätta importlandets tullmyndighet om importen), så att man där är medveten om att det borde komma in en deklARATION avseende skatt (för det fall att det inte gör det). Om motsatsvis det inkommer en deklARATION avseende skatt till importlandets tullmyndighet utan att det lämnats en tulldeklARATION till det tillståndsgivande landets tullmyndighet, bör information lämnas i andra riktningen.

Tullmyndigheten i det tillståndsgivande landet fastställer belopp att betala i fråga om tull och avgifter med motsvarande verkan ⁽³⁾. En kopia av beslutet lämnas ⁽⁴⁾ till tullmyndigheten i importlandet. Om tull inte skall tas ut, fattas ett beslut om detta och en kopia tillställs tullmyndigheten i importlandet.

Tullmyndigheten i det tillståndsgivande landet delger importören beslutet ⁽⁵⁾ och uppbär tullen.

Kopian av det beslut som fattats av tullmyndigheten i det tillståndsgivande landet utgör utgångspunkten för att fastställa importskatten i importlandet. I förekommande fall ingår beslutad tull i beskattningsunderlaget.

Tullmyndigheten i importlandet fattar ett beslut om importskatten ⁽⁶⁾ och uppbär den ⁽⁷⁾.

Ur deklARATIONEN avseende skatt kan underlag för handelsstatistik utvinnas och överföras till statistikmyndigheten ⑧.

Det finns fördelar både för importören och för myndigheterna om importören kan lämna tulldeklARATIONEN och deklARATIONEN avseende skatt till det tillståndsgivande landets tullmyndighet. Importören behöver endast lämna uppgifter i ett sammanhang till en myndighet. Om det tillståndsgivande landets myndighet vidarebefordrar deklARATIONEN avseende skatt till importlandets myndighet vet båda myndigheterna att det andra landets myndighet har fått en deklARATION avseende sin del av importförfarandet. Om importören skall skicka deklARATIONERNA till respektive myndigheter uppkommer ett informationsbehov mellan myndigheterna som måste lösas genom en särskild åtgärd.

Om det tillståndsgivande landets tullmyndighet skall ta emot deklARATIONEN avseende skatt för importlandets räkning kan ifrågasättas om detta utgör överlåtelse av myndighetsutövning. Tullmyndigheten i det tillståndsgivande landet skall dock inte vidta någon annan åtgärd med den inkomna deklARATIONEN (till den del den utgör deklARATION avseende skatt) än att vidarebefordra den till behörig myndighet i importlandet där skatten fastställs. Detta bör därför inte anses utgöra en överlåtelse av myndighetsutövning.

Det förfarande som skisserats ovan bör inte i detalj regleras i författning. I en överenskommelse om att tillämpa ett förfarande med mellanstatliga enhetstillstånd finns det en motpart som kan ha andra utgångspunkter som innebär att systemet behöver utformas annorlunda i något avseende. Det är t.ex. inte givet att ett annat land anser att det för deras del är lämpligast att det är tullmyndigheten som fastställer och uppbär importskatten i deras land. De delar som för svensk del bör regleras i författning är att deklARATIONEN avseende skatt lämnas till och handläggs av Tullverket i den form som gäller för tull och att skattskyldigheten i Sverige inträder när tullskulden uppkommer i det tillståndsgivande landet. Det är också lämpligt att ha en bestämmelse om när en deklARATION avseende skatt anses

inkommen om den får inges till det andra landets tullmyndighet för vidarebefordran till importlandets behöriga myndighet.

En ytterligare fråga som behöver behandlas är vem som skall vara skattskyldig. Sjätte mervärdesskattedirektivet lämnar detta till den nationella lagstiftningen. Skattskyldig vid import i dag är den som är gäldenär (skyldig att betala tullen) eller, för det fall det i ett enskilt fall inte finns någon tullskuld t.ex. därför att det rör sig om en vara för vilken ingen tull tas ut, den som skulle ha varit gäldenär om varan varit belagd med tull. Det ligger nära till hands att bestämma att det är den som är (eller skulle ha varit) skyldig att betala tull i det tillståndsgivande landet som är den som skall vara skattskyldig i Sverige vid användning av ett mellanstatligt enhetstillstånd i de fall där skatteskulden uppkommer i Sverige. I denna promemoria föreslås dock att det är den som innehar det återopade tillståndet som skall bli skattskyldig i Sverige. Som regel är det tillståndshavaren som kommer att bli skyldig att betala tull i det tillståndsgivande landet. Materiellt sett blir det således i de flesta fall inte någon skillnad. Om det på någon grund skulle vara så att någon annan än innehavaren av tillståndet skulle bli skyldig betala tullen i det tillståndsgivande landet (t.ex. till följd av att någon form av förfarande med ombud används) är det ändå rimligast att det är den operatör som behörig svensk myndighet har godkänt för förfarandet som skall vara skattskyldig. Om man väljer innehavaren av tillståndet framför den som är eller skulle ha varit skyldig att betala tull i det tillståndsgivande landet, blir det tydligt vem som skall vara skattskyldig och det kan inte bli beroende av hur ett annat lands lagstiftning är utformad.

Punktskatter

Frågan om uttag av punktskatter, med anledning av import i skattehänseende i de fall där tullskulden uppkommer i ett annat land till följd av att ett mellanstatligt enhetstillstånd används, är en fråga som i praktiken har mindre betydelse än motsvarande fråga avseende mervärdesskatt. Punktskatter tas nämligen endast

ut för vissa särskilt angivna varor. Förfarandet med mellanstatliga enhetstillstånd torde ha en begränsad betydelse avseende dessa varugrupper. Ett sätt att hantera problemet, i den mån det är ett problem, är att i överenskommelsen undanta varor som omfattas av punktskatter från förfarandet. I författningsförslagen lämnas dock förslag till lagbestämmelser som innebär att det från svensk sida går att hantera en överenskommelse om mellanstatligt enhetstillstånd som även omfattar punktskattepliktiga varor.

För svensk del är det fyra punktskatter som i dag uppbärs av Tullverket vid import. Det är alkoholskatt, tobaksskatt, skatt enligt lagen om skatt på energi (vilket i sig strikt sett omfattar tre skatter - energiskatt, svavelskatt och koldioxidskatt - men de beskrivs här som en skatt) och reklamskatt. Gemenskapens direktiv innebär att medlemsstaterna skall ha punktskatter på alkohol, tobaksvaror och mineraloljor inom vissa givna ramar. Det är även tillåtet att ha andra punktskatter så länge bestämmelserna för dessa inte innebär att den fria rörligheten inom den inre marknaden förhindras. Genom lagen (1994:1564) om alkoholskatt, lagen (1994:1563) om tobaksskatt och lagen (1994:1776) om skatt på energi genomförs gemenskapens direktiv. Reklamskatten är en rent nationell skatt. Även inom ramen för lagen om tobaksskatt och lagen om skatt på energi finns delar som går utöver vad som utgör ett genomförande av de berörda direktiven. Snus är t.ex. inte en produkt som omfattas av gemenskapens bestämmelser om skatt på tobaksvaror.

Grundläggande bestämmelser för de EG-reglerade punktskatterna finns i det s.k. cirkulationsdirektivet (rådets direktiv 92/12/EEG). Av artikel 6.1 framgår att skattskyldighet inträder när sådan vara som omfattas av direktivet släpps för konsumtion. Det framgår vidare att bl.a. införsel utgör frisläppande för konsumtion.

Av artikel 3 framgår vilka varor direktivet är tillämpligt på (mineralolja, alkohol och alkoholdrycker samt tobaksvaror såsom dessa begrepp definieras i relevanta direktiv). Det framgår även att det står medlemsländerna fritt att ha nationella

punktskatter avseende andra varor än dem som omfattas av cirkulationsdirektivet, så länge detta inte ger upphov till gränsformaliteter vid handel mellan medlemsstater.

Av artikel 5 framgår att en gemenskapsrättsligt reglerad punktskatt skall tas ut bl.a. när varan importeras till gemenskapens territorium och när sådan vara förs in från vissa särskilt uppräknade områden. Om varan omfattas av ett tullförfarande anses importen äga rum när varan lämnar förfarandet. Punktskatten skall anses vilande om den omfattas av vissa andra förfaranden.

Av artikel 6.2 framgår att skatten skall tas ut i det land där varan släpps för konsumtion. Någon reglering av vem som skall vara skattskyldig finns inte i direktivet.

I denna promemoria föreslås att det är den som är innehavare av det mellanstatliga enhetstillståndet som skall vara skyldig att betala punktskatter i de fall skattskyldigheten avseende import med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd utfärdat av en annan stats behöriga myndighet uppkommer i Sverige. Det är samma lösning som föreslås avseende skyldighet att betala mervärdesskatt vid import (se s. 87). Skattskyldigheten föreslås inträda när varan övergår till fri omsättning enligt tullagstiftningen. Det sker vid den tidpunkt då företaget gör sin bokföringsåtgärd.

De punktskatter som omfattas av gemenskapsrätten och som skall uppbäras vid import, skall dock i dag till stor del inte tas ut av Tullverket. När varan importeras t.ex. av en innehavare av ett skatteupplag läggs uttaget av punktskatt senare och hanteras av skatteförvaltningen.

Punktskatter på import som i dag uppbärs av skatteförvaltningen enligt särskilt förfarande bör hanteras på samma sätt avseende import där deklarationen i tullhänseende lämnas med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd. Vid import till Sverige i punktskattelhänseende där tullskulden deklarerar i ett annat land med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd bör det svenska Tullverket beräkna och ta ut punktskatter i samma utsträckning och under samma förutsättningar som Tullverket

har den uppgiften vid import till Sverige i dag. Det innebär att om importen görs av en innehavare av ett skatteupplag skall skatten, liksom i dag, tas ut av skatteförvaltningen. Underlaget för beräkning av punktskatter vid import med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd, där skatten skall beräknas och uppbäras av Tullverket, kan lämnas i den deklaration som ändå måste lämnas avseende mervärdesskatt.

2.4 Import- och exportrestriktioner

Förslag: Bestämmelser införs om

dels att det inte är tillåtet att sätta en vara i fri omsättning i Sverige (eller att föra ut en vara från Sverige) med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd utfärdat i ett annat land, om detta strider mot ett import- eller exportförbud eller om det finns ett villkor för import eller export som inte är uppfyllt,

dels att ett i Sverige utfärdat mellanstatligt enhetstillstånd inte medför rätt att sätta en vara i fri omsättning i ett annat land (eller föra ut en vara från ett annat land) i strid med där gällande förbud eller villkor.

En grundförutsättning för att ett tillstånd att medge att lokalt klareringsförfarande skall få användas för att överföra en vara till fri omsättning är att det är möjligt att garantera en effektiv kontroll av efterlevnaden av importförbud eller -restriktioner (se artikel 264 i tillämpningskodex). Motsvarande gäller vid export.

Det finns många olika förbud och restriktioner avseende import och export. Vissa finns i gemenskapsrätten, andra finns i den nationella rätten. Förbuden och restriktionerna är knutna till det land dit varan fysiskt förs in respektive från vilket den fysiskt förs ut. När tullskulden uppkommer och anmälnings-skyldigheten uppkommer i ett annat land än det där den fysiska hanteringen av varan sker uppstår alltså en splittring avseende var frågan om uttag av tull respektive frågan om restriktioner skall hanteras. Frågan om tull hanteras i det tillståndsgivande landet

medan frågan om restriktioner hanteras i importlandet resp. exportlandet.

Detta innebär att ett mellanstatligt enhetstillstånd måste innehålla villkor avseende varor som är föremål för restriktioner. Hur dessa villkor skall se ut måste i slutänden vara beroende av vad de två avtalslutande länderna kommer överens om.

Några möjliga modeller är

- att tillståndet inte får användas om inte alla villkor i import- eller exportlandet är uppfyllda,
- att tillståndet endast får användas avseende vissa uppräknade varutyper, eller
- att tillståndet inte får användas för varor som är föremål för villkor (även om villkoren skulle vara uppfyllda i ett enskilt fall).

Författningsförslagen i denna promemoria är utformade så att alla tre modellerna skall kunna vara möjliga att tillämpa för Sverige i förhållande till olika länder. I författningsförslagen ingår även att en vara inte fysiskt får sättas i fri omsättning i Sverige eller exporteras från Sverige med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd, om villkoren i tillståndet inte är uppfyllda.

2.5 Underrättelse

Förslag: Det föreslås att en på nationell rätt grundad skyldighet att underrätta Tullverket om varor skall sättas i fri omsättning i Sverige eller föras ut från Sverige med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd. Skyldigheten skall åvila tillståndshavaren. Den nationella skyldigheten att lämna en underrättelse till Tullverket skall vara kopplad till den skyldighet att lämna underrättelse till den behöriga myndigheten i det tillståndsgivande landet som finns enligt tillämpningskodexen. Tullverket skall ha rätt att utföra kontroller och att kvarhålla varor om det behövs för att hindra att varor förs in i landet eller ut från landet i strid mot ett förbud eller villkor.

Det föreslås också att det införs möjligheter att ge in en underrättelse till importlandet (eller exportlandet) för vidarebefordran till det tillståndsgivande landet.

Inledningsvis får konstateras att det finns fall där ett lokalt klareringsförfarande kan användas utan att en underrättelse skall lämnas. Det är troligt att dessa undantagsbestämmelser kan användas i ganska stor omfattning om mellanstatliga enhetstillstånd endast medges efter en noggrann kontroll av att sökanden är ett tillförlitligt företag med en organisation och inarbetade rutiner som ger skäl till förtroende för företagets vilja och förmåga att på ett korrekt sätt hantera det förfarande som tillståndet avser. För dessa fall behövs inte några särskilda bestämmelser avseende underrättelser.

Huvudregeln när ett lokalt klareringsförfarande skall användas är dock att det skall föregås av en underrättelse. Syftet med underrättelsen är att ge tullmyndigheten möjlighet att fysiskt kontrollera försändelsen och att inte medge att varan får sättas i fri omsättning eller exporteras om det är befogat.

Vid tillämpning av ett mellanstatligt enhetstillstånd finns det skäl att fråga sig till vilken tullmyndighet underrättelsen skall

lämnas, tullmyndigheten i det tillståndsgivande landet eller tullmyndigheten i importlandet (eller exportlandet). Tillämpningskodexen säger inte något uttryckligt om detta.

Importlandet (eller exportlandet) har den fysiska möjligheten till kontrollen och det direkta intresset avseende efterlevnaden av förbud och villkor. Det tillståndsgivande landet är å andra sidan det land inom vilket skall avgöras om ansökan avseende övergång till fri omsättning eller export skall medges. Det senare talar med överväldigande kraft för att det ändå är till tullmyndigheten i det tillståndsgivande landet som underrättelsen skall lämnas.

En hanteringsmodell skulle vara att underrättelsen lämnas till tullmyndigheten i det tillståndsgivande landet. Den myndigheten kan begära bistånd med fysisk kontroll från tullmyndigheten i importlandet (eller exportlandet). Baserat på en återrapport från tullmyndigheten i importlandet (eller exportlandet) beslutar tullmyndigheten i det tillståndsgivande landet om ansökan om frigörande (eller export) skall bifallas.

Som en vidareutveckling av den modellen kan man tänka sig att tullmyndigheten i det tillståndsgivande landet alltid informerar tullmyndigheten i importlandet (eller exportlandet) om att en underrättelse kommit in. Informationen skall alltså lämnas även i fall där tullmyndigheten i det tillståndsgivande landet inte har för avsikt att hemställa om bistånd med en fysisk kontroll. Det ger tullmyndigheten i importlandet (eller exportlandet) möjlighet att på eget initiativ göra en fysisk kontroll. Denna möjlighet bör lämpligen förenas med en rätt att på nationell författning grundad möjlighet att omhänderta varan om hinder för förfarandet finns i form av i importlandet (eller exportlandet) gällande förbud eller villkor som inte är uppfyllt.

Som en ytterligare vidareutveckling kan man tänka sig ett rent nationellt system som innebär att när det enligt gemenskapens tullagstiftning föreligger en skyldighet att lämna underrättelse till tullmyndigheten i det tillståndsgivande landet så föreligger det även en skyldighet (baserad på nationell rätt) att lämna en motsvarande underrättelse till tullmyndigheten i importlandet (eller exportlandet). Tullmyndigheten kan utifrån den

underrättelsen göra en kontroll och omhänderta varorna om ett frigörande (eller utförsel) skulle stå i strid med i det landet gällande förbud eller villkor.

Sverige kan på egen hand införa ett nationellt system med underrättelsekrav och möjlighet till omhändertagande av varor om det är nödvändigt för att förhindra att en vara sätts i fri omsättning i Sverige eller förs ut från Sverige i strid med ett här gällande förbud eller villkor. Därigenom säkras Sveriges behov av att kunna kontrollera våra egna införsel- och utförselrestriktioner. Denna möjlighet bör därför användas. I den här promemorian föreslås att underrättelse skall lämnas till Tullverket, när Sverige är importlandet eller exportlandet i ett förfarande med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd, i de fall det föreligger en underrättelseskyldighet enligt tillämpningskodex i förhållande till det tillståndsgivande landets behöriga myndighet. Det föreslås även att innehållet i underrättelsen skall vara detsamma som i underrättelsen enligt tillämpningskodexen. Därigenom blir det enda merarbetet för företaget att underrättelsen skall skickas till två tullmyndigheter i stället för till en. Den föreslagna lösningen innebär även att det inte finns något nationellt krav på underrättelse i de fall det inte finns något krav på underrättelse enligt tillämpningskodexen.

Man kan även tänka sig ett förfarande där båda underrättelserna ges in tillsammans till tullmyndigheten i importlandet (eller exportlandet) och att den underrättelse som är adresserad till tullmyndigheten i det tillståndsgivande landet omedelbart vidarebefordras. När det gäller ett sådant system och andra åtgärder som kan vara beroende av vad den andra parten i överenskommelsen har för uppfattning bör det finnas ett utrymme för att välja olika lösningar i olika fall. I vilken mån parterna skall hålla varandra informerade om underrättelser som lämnas kan regleras genom överenskommelsen. Om en underrättelse enligt tillämpningskodexen skall kunna ges in till ett annat lands tullmyndighet för att sedan överlämnas till det svenska Tullverket, behövs en reglering som gör det möjligt att

anse att underrättelsen har kommit in till Tullverket när den kommit den andra tullmyndigheten till handa.

2.6 Handelsstatistik

Förslag: Tullverket samlar in de uppgifter som behövs för handelsstatistik vid import via deklarationen avseende importskatt och förser statistikmyndigheten med uppgifter på samma sätt som vid annan import.

Uppgifter till stöd för statistik över export från Sverige måste inhämtas i särskild ordning. Detta är en fråga som får lösas inom ramen för överenskommelsen.

En grundläggande princip för statistik över varuhandeln med utlandet är att statistiken ska fånga upp och redovisa alla fysiska varurörelser som passerar den svenska gränsen. Artikel 4 i rådets förordning (EG) nr 1172/95 av den 22 maj 1995 om statistik avseende gemenskapens och dess medlemsstaters varuhandel med icke-medlemsstater²⁰ reglerar uppgiftslämnandet för varuhandeln med länder utanför EG. Enligt nämnda artikel ska statistik samlas in för alla varor som efter införsel till EG eller före utförsel från EG är föremål för godkänd tullbehandling. Av artikel 7 i samma förordning följer att enhetsdokumentet utgör underlaget för statistiken, dvs. uppgifter ska hämtas från den slutliga tulldeklarationen.

Vid normal tullbehandling av varor som förs in eller ut från Sverige kan uppgifterna för handelsstatistiken hämtas direkt från tulldatasystemet²¹. Vid tillämpning av ett mellanstatligt enhetstillstånd bryts detta samband. Varorna finns fysiskt i en medlemsstat medan uppgifter om dessa varor lämnas i den medlemsstat som har utfärdat aktuellt tillstånd.

²⁰ EGT L 118, 25.5.1995, s.10.

²¹ Ett system för automatisk databehandling som används bl.a. för hantering av uppgifter som lämnas i en tulldeklaration. I lagen (2001:185) om behandling av uppgifter i Tullverkets verksamhet finns bestämmelser om hur databasen får användas.

Det förslag som i promemorian lämnas avseende hantering av mervärdesskatt och punktskatter som skall tas ut i Sverige när en vara fysiskt sätts i fri omsättning här (men tullskulden uppkommer i ett annat EG-land) innebär att det svenska Tullverket får samma information genom deklarationen avseende skatt som det skulle ha fått vid en import där även tullskulden uppkommit i Sverige. Tullverket har alltså lika goda förutsättningar att tillhandahålla underlag för handelsstatistiken vid sådan "import" som det har i dag vid en import med stöd av ett nationellt svenskt tillstånd.

När det gäller utförsel från Sverige med stöd av ett i annat EG-land utfärdat mellanstatligt enhetstillstånd finns inte motsvarande uppgifter naturligt tillgängliga för det svenska Tullverket, eller för annan svensk myndighet.

Det finns lite olika sätt som man kan tänka sig för att se till att exportlandet får de uppgifter som behövs för statistiken. Generellt sett torde lösningen ligga i att det tillståndsgivande landet överför sådana uppgifter som lämnas i exportdeklarationen och som behövs för handelsstatistiken till exportlandet. Lösningarna torde kunna komma att se något annorlunda ut från fall till fall bl.a. beroende på vilka tekniska lösningar de olika länderna tillämpar. Utformningen av biståndet avseende uppgifter för statistiska ändamål bör regleras i överenskommelsen mellan de två länderna. Uppgifterna kan vara av ett slag som vanligtvis är skyddade av sekretess i Sverige. Det beror bl.a. på om uppgifterna kan knytas till en viss operatör. Även om biståndet skulle omfatta sekretessbelagda uppgifter kan uppgifterna lämnas ut om det följer av lag eller förordning att bistånd enligt överenskommelsen skall lämnas.

Vid utformningen av överenskommelsen är det viktigt att behovet av uppgiftsutbyte för statistiska ändamål beaktas.

Om uttaget av importskatt utformas på ett annat sätt än det sätt som tidigare föreslagits i denna promemoria kan det även för importen finnas ett behov av utbyte av bistånd för att de uppgifter som behövs för handelsstatistiken skall kunna samlas in. Även om Sverige väljer det föreslagna systemet för att

fastställa och uppbära importskatt kan vår avtalspartner ha skäl att för sin del välja en annan lösning, som innebär att det ställs krav på att Sverige skall kunna lämna de uppgifter som behövs avseende de varor som fysisk frigörs i det andra landet.

2.7 Ömsesidigt bistånd

Förslag: I tullförordningen införs en bestämmelse om att behöriga svenska myndigheter skall ge bistånd till motpartens behöriga myndighet i enlighet med vad som anges i en överenskommelse om mellanstatliga enhetstillstånd.

Ett förfarande baserat på ett mellanstatligt enhetstillstånd kommer att kräva en hel del samarbete mellan ländernas behöriga myndigheter. Det samarbete som kommer att behövas påminner i många delar om den typ av ömsesidigt bistånd som redan nu används mellan tullmyndigheter i olika länder och även mellan skattemyndigheter i olika länder. Se bl.a. lagen (2000:1219) om internationellt tullsamarbete, lagen (1969:200) om uttagande av utländsk tull, annan skatt, avgift eller pålaga samt lagen (1990:314) om ömsesidig handräckning i skatteärenden.

Biståndet kommer att omfatta utbyte av uppgifter som normalt sett är sekretessbelagda. Genom att biståndet är reglerat i en överenskommelse mellan länderna och utlämnandet är reglerat i författning kommer det att vara möjligt att genomföra ett sådant bistånd.

Genom de behöriga myndigheterna skall bistånd även kunna ges till förmån för andra berörda myndigheter, t.ex. statistikmyndigheter och skattemyndigheter.

2.8 Straffbestämmelser

Förslag: Brott mot införsel- eller utförselrestriktion skall utgöra smuggling enligt lagen (2000:1225) om straff för smuggling även i fall där varan fysiskt sätts i fri omsättning i Sverige eller utförs från Sverige med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd.

Som tullbrott skall räknas även när tull undandras i Sverige avseende en vara som fysiskt frigörs i ett annat land med stöd av ett i Sverige utfärdat mellanstatligt enhetstillstånd och när skatt undandras i Sverige avseende en vara där tullskulden uppkommer i ett annat EG-land till följd av att ett där utfärdat mellanstatligt enhetstillstånd har använts.

Ett mellanstatligt enhetstillstånd är ett stort förtroende som ges en operatör. Detta bör vara förbehållet operatörer som har kontrollerats noggrant och som godkänts av båda tullmyndigheterna. Detta innebär att det rör sig om operatörer som både har den organisation och sådana uppbyggda rutiner som behövs för att kunna genomföra ett förfarande enligt ett mellanstatligt enhetstillstånd och som har båda tullmyndigheternas förtroende. Detta till trots kan det inte uteslutas att det kan uppkomma överträdelser av olika slag som måste kunna hanteras.

Överträdelserna kan medföra risk för att för låg tull tas ut. En sådan överträdelse bör naturligen hanteras i det land där tull skall fastställas och uppbäras. Bestämmelser om straff för tullbrott finns i 8 – 11 §§ lagen (2000:1225) om straff för smuggling. Såsom den i dag är utformad gäller den endast om en vara förs in till eller ut från landet. En ändring i 8 § föreslås så att även undandraganden avseende tullskuld som uppkommer i Sverige som en följd av ett mellanstatligt enhetstillstånd omfattas.

För det motsatta fallet, att varan fysiskt förs in till Sverige men tullskulden uppkommer i ett annat land, behövs ingen förändring av lagstiftningen. Detta fall skall inte omfattas av

bestämmelsen så vitt avser undandragen tull och gör det inte heller eftersom varan inte skall anmälas till tullbehandling i Sverige.

Undandragandet avseende skatt i ett fall där tullskulden uppkommer i ett annat land men varan satts i fri omsättning i Sverige är däremot något som riktar sig mot den svenska statskassan och som i förekommande fall bör bestraffas här. Importskatten skall deklarerars, fastställas och uppbäras i den ordning som gäller för tull. Undandragandet bör därför bestraffas enligt motsvarande regler som gäller skatteundandragande i förening med ett tullundandragande i Sverige.

Överträdelser av restriktioner bör naturligen hanteras i importlandet respektive i exportlandet. Det är ju där den händelse som förbudet är avsett att hindra, eller villkoret är avsett att styra, inträffar.

Restriktioner avseende import eller annan införsel respektive export eller annan utförsel finns i många olika författningar avseende olika frågor. Dessa författningar innehåller som regel inte några straffbestämmelser, utan hänvisar till bestämmelserna i lagen om straff för smuggling.

Bestämmelser om straff för överträdelser av restriktioner finns i 3 – 7 §§ lagen om straff för smuggling. Dessa bestämmelser skall inte vara tillämpliga i de fall där Sverige är det tillståndsgivande landet och varorna därför inte fysiskt kommer in till landet eller lämnar det. Det förhållandet att varorna inte kommer till (eller lämnar) landet innebär att de nuvarande straffbestämmelserna, så som de är formulerade, inte blir tillämpliga i de aktuella fallen. Om Sverige är importlandet eller exportlandet bör bestämmelserna däremot vara tillämpliga. Rekvisitet att varorna förs in till landet eller ut från det är uppfyllt i dessa fall. Däremot finns ingen skyldighet att deklarerar varan till tullbehandling i Sverige. Den deklarationen har ju redan gjorts i ett annat EG-land.

Importen skall däremot deklarerars i Sverige avseende uttag av skatt. En möjlighet skulle vara att koppla ett straffbeläggande till

den anmälan. Deklarationen avseende skatt ger i och för sig Tullverket en möjlighet att ifrågasätta om det kan finnas någon importrestriktion som kan lägga hinder i vägen för att varan sätts i fri omsättning. Vid den tidpunkt då anmälan lämnas är dock varan redan i fri omsättning. Någon reell möjlighet för Tullverket att medge att varan släpps fri eller att vägra att låta den släppas fri, finns alltså inte. Någon deklaration avseende skatt skall dessutom inte lämnas i samband med en export. Deklarationen avseende skatt kan därför inte vara en utgångspunkt för en straffbestämmelse avseende brott mot ett utförselbud.

Det mest naturliga är att knyta straffbestämmelsen till den handling som leder till att varan sätts i fri omsättning eller att den hänförs till förfarandet export eller återexport. Den handlingen är bokföringsåtgärden i det tillståndsgivande landet i enlighet med det mellanstatliga enhetstillståndet.

Enligt förslaget i denna promemoria skall det av tullförordningen framgå att en vara inte heller med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd får fysiskt sättas i fri omsättning i Sverige eller exporteras eller återexporteras från Sverige i strid med i Sverige gällande förbud eller restriktion.

Undandraganden som innebär att en import eller export inte alls anmäls innebär att tullskulden uppkommer i importlandet (eller teoretiskt i exportlandet). Även om operatören skulle ha ett gränsöverskridande tillstånd hamnar i sådant fall alla frågor i import- respektive exportlandet. Eftersom någon bokföringsåtgärd i sådant fall inte har gjorts finns det inte någon grund för att tullskulden skall uppkomma i det tillståndsgivande landet. Det tillståndsgivande landet blir således inte inblandat vare sig i frågor om uttag av tull eller i straffrättsliga frågor. Däremot bör en sådan händelse ge skäl till omprövning av om operatören skall ha ett mellanstatligt enhetstillstånd.

För hanteringen av överträdelser är det viktigt att de två ländernas behöriga myndigheter kan bistå varandra med uppgifter och utredning. Dessa frågor måste därför ingå i

överenskommelsen. Det är också viktigt att länderna är överens om vem som hanterar vilka fall.

Konstruktionen där skyldigheten att betala tull uppkommer i ett land och skattskyldigheten respektive frågor om importrestriktioner i ett annat land kan innebära att en straffbar förseelse knuten till samma händelse föreligger i båda länderna. Det är dock olika aspekter av händelsen som kan bli föremål för bestraffning i de två länderna. Någon dubbel bestraffning är det därför inte frågan om. Redan i dag kan det förhållandet att en vara förs från ett land till ett annat innebära att en förseelse sker i två länder. Utförseln från exportlandet kan t.ex. ske i strid med ett utförselbud och vid införseln till importlandet kan för lågt värde ha angetts vilket lett till fara för undandragande av tull och annan skatt.

Att en varuförflyttning som utgör export i ett land och import i ett annat land kan leda till att straff kan utmätas i två olika länder för olika aspekter på förfarandet är alltså inte något nytt. Det som är nytt är dock uppdelningen av bestraffningen avseende å ena sida tullundandragandet och å andra sidan skatteundandragandet. Det sammantagna straffvärdet av dessa två undandraganden är inte större om de bedöms i två skilda processer än om de bedöms inom ramen för en och samma process.

Vilka straff som skall utmättas för brott mot tullagstiftningen är en nationell fråga. Smuggling och tullbrott kan därför tillmätas olika straffvärde i olika medlemsländer. Att den sammanlagda påföljden kan bli olika om olika moment bedöms i olika länder är ofrånkomligt. Det är dock viktigt att domstolarna vid straffutmätningen beaktar att det endast är t.ex. undandragandet av tull som skall bedömas och att undandragandet av skatt skall bedömas i annan ordning.

2.9 Överenskommelsen

Förslag: Överenskommelserna skall ingås av regeringen. Som regel kommer riksdagens godkännande av överenskommelsen att behövas.

I överenskommelsen behöver regleras vilka förfaranden som kan omfattas av ett mellanstatligt enhetstillstånd med verkan mellan länderna, vilka förutsättningar som krävs för att ett tillstånd skall kunna medges och vilket bistånd de behöriga myndigheterna skall lämna varandra.

Av tidigare avsnitt framgår att det finns en rad olika frågor som behöver regleras i en överenskommelse om tillämpning av mellanstatliga enhetstillstånd. Det finns också ett antal frågor där det är viktigt att parterna har samma uppfattning och gör samma tolkningar. Det är därför betydelsefullt att parterna i samband med förhandlingen avseende överenskommelsen gör klart att man har en sådan gemensam grund att stå på.

I bilaga 1 finns en möjlig utformning av en överenskommelse om mellanstatliga enhetstillstånd. Detta kan inte ses som mer än ett utkast. En faktisk överenskommelse kan komma att få en helt annorlunda utformning.

Överenskommelse med annan stat ingås av regeringen (10 kap. 1 § regeringsformen). Riksdagens godkännande krävs dock om överenskommelsen förutsätter att lag stiftas, ändras eller upphävs, eller om överenskommelsen gäller ämne i vilket riksdagen skall besluta, eller om överenskommelsen är av större vikt.

De åtgärder som föreslås i den här promemorian har till syfte att skapa det nödvändiga författningsstödet för att ingå och tillämpa en överenskommelse om mellanstatliga enhetstillstånd. Om förslagen genomförs skall kommande överenskommelser inte kräva någon lagstiftningsåtgärd. Riksdagens godkännande skall därför inte krävas på den grunden.

Det grundläggande innehållet i en överenskommelse om mellanstatliga tillstånd är att länderna godtar att ett tillstånd avseende ett tullförfarande som är utfärdat i ett land får tillämpas i det andra landet. Detta i sig kan inte anses vara en fråga som det ankommer på riksdagen att besluta om. Ett sådant avtal bör i princip kunna ingås av regeringen utan att riksdagens godkännande dessförinnan har inhämtats. Förslagen i denna promemoria medför att tullskulden uppkommer i ett annat land än det där den annars skulle ha uppkommit om förhållandena i övrigt varit desamma. Detta innebär att tullintäkterna kan förändras för Sverige. Om tullintäkterna ökar eller minskar beror på vilka företag som använder förfarandet och var de deklarerar en övergång till fri omsättning genom en notering i bokföringen. Detta kan utgöra grund för att anse att frågan är av större vikt och på den grunden bör underställas riksdagens bedömning.

Om det i överenskommelsen ingår en fördelning av den nationella andelen av tullintäkterna (frågan behandlas i sak i det följande avsnittet) så innebär detta ett förfogande över statens medel, genom att sådana medel överläts till en annan stat. Även om detta inte skulle innebära en ekonomisk förlust jämfört med situationen då förfarandet med mellanstatliga enhetstillstånd inte tillämpats (därför att de överlätna medlen i så fall överhuvudtaget inte hade tillfallit staten om förfarandet inte tillämpats) eller om förfarandet rent av medför ett bättre intäktsläge (t.ex. därför att negativa förändringar av importflödet förhindras) är ändå den principiella grundfrågan oförändrad. Det rör sig om ett förfogande över statens medel. I regeringsformen 1 kap. 4 § anges att riksdagen bestämmer hur statens medel skall användas. I 9 kap. 2 § anges att statens medel inte får användas på annat sätt än riksdagen har bestämt. Riksdagen bestämmer om användningen av statsmedel för skilda behov genom budgetreglering enligt 3 – 5 §§. Riksdagen får dock bestämma att medel tas i anspråk i annan ordning. Mot denna bakgrund bör en sådan överenskommelsen underställas riksdagens godkännande.

I vart fall torde det vara svårt att hävda annat än att det är en fråga av större vikt, åtminstone till dess riksdagen en gång har

prövat den principiella frågan, genom att godkänna en överenskommelse som omfattar fördelning av nationella medel.

I den mån en överenskommelse kräver riksdagens godkännande måste detta göras separat för varje överenskommelse.

2.10 Fördelning av nationella medel

Förslag: Om det i en överenskommelse om att tillämpa mellanstatliga enhetstillstånd skall ingå att den del av tullintäkterna som inte är gemenskapens egna medel skall fördelas på visst sätt mellan de avtalsslutande staterna skall ett uppdrag lämnas till lämplig myndighet för att verkställa överenskommelsen i denna del. Myndigheter som kan bli aktuella i detta sammanhang är Tullverket och Riksgäldskontoret.

När ett mellanstatligt enhetstillstånd utfärdat av det svenska Tullverket används för att överföra en vara till fri omsättning inom gemenskapen genom en notering i bokföringen uppkommer en tullskuld i Sverige trots att varan fysiskt sätts i fri omsättning i ett annat EU-land. Med detta följer att Sverige är skyldigt att leverera in den del av tullintäkterna som utgör gemenskapens egna medel²² och att Sverige även i övrigt har de skyldigheter ett medlemsland har i förhållande till gemenskapen avseende tullintäkter. Uppkommer det brister som gemenskapen har rätt att kräva in av medlemslandet så är det mot Sverige som gemenskapen kommer att vända sig. Om tullskulden har uppkommit i Sverige och det finns anledning att göra en efterdebitering så är det i Sverige den skall göras.

²² Gemenskapsbestämmelser om egna och nationella medel finns bl.a. i rådets förordning (EG, Euratom) nr 1150/2000 av den 22 maj 2000 om genomförande av beslut 94/728/EG, Euratom om systemet för gemenskapernas egna medel (EGT L 130, 31.5.2000) och rådets beslut 2000/597/EG, Euratom, av den 29 september 2000 om systemet för Europeiska gemenskapernas egna medel (EGT L 253, 7.10.2000).

Om en vara frigörs i Sverige med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd under sådana förhållanden att tullskulden uppkommer i ett annat land så har Sverige å andra sidan inte något ansvar mot gemenskapen avseende gemenskapens egna medel.

Några ändringar i det regelverk som gäller i Sverige avseende att fastställa och uppbära tullskuld behövs inte för att göra det möjligt att hantera en tullskuld som uppkommer i Sverige genom att ett i Sverige utfärdat mellanstatligt enhetstillstånd har använts. Det behövs inte heller några särskilda regler för efterdebitering.

När det gäller leverans av medel till gemenskapen finns inte heller någon skillnad mellan tullintäkter där ett mellanstatligt enhetstillstånd tillämpas och andra tullintäkter. Det synes inte finnas någon anledning för gemenskapen att önska någon särredovisning av dessa intäkter. Ur nationell synvinkel kan det däremot vara av intresse att hålla reda på hur mycket intäkter som är hänförliga till tullförfaranden med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd. Tullverket bör ges i uppdrag att följa upp detta.

De nationella medlen, dvs. den del av tullintäkterna som medlemslandet får behålla (för närvarande 25 %), tillfaller vid tillämpning av ett mellanstatligt enhetstillstånd avseende lokalt klareringsförfarande det tillståndsgivande landet. Detta har i diskussionerna om gränsöverskridande tillstånd visat sig vara en källa till oenighet. Om en import av varor som i dag görs från tredje land till ett medlemsland (importlandet) i framtiden skulle göras med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd som utfärdats i ett annat medlemsland kommer ju nationella tullintäkter som i dag tillfaller importlandet att i stället tillfalla det andra landet. Å andra sidan kommer även arbetet med att fastställa och uppbära tullintäkterna att tillfalla det andra landet, liksom ansvaret i förhållande till gemenskapen. Andra uppgifter som tullmyndigheten normalt sett utför kommer däremot att ligga kvar hos importlandet.

Detta har lett till en rad olika uppfattningar om hur de nationella medlen borde hanteras. Uppfattningarna går, från att de nationella medlen borde tillfalla importlandet i sin helhet, via olika grader av fördelning mellan importlandet och det tillståndsgivande landet, till att de nationella medlen i sin helhet bör tillfalla det tillståndsgivande landet.

Det torde inte finnas någon absolut sanning i fråga om hur de nationella medlen borde fördelas. Det föreslås inte heller i denna promemoria att Sverige bör låsa sig vid en viss inställning i denna fråga. Den lösning som inte kräver några särskilda åtgärder är att den nationella andelen stannar i det tillståndsgivande landet.

Även om Sverige inte skulle eftersträva en omfördelning av de nationella medlen kan en framtida avtalspartner komma att ställa krav på en sådan omfördelning. Hur Sverige ställer sig till ett sådant krav är en fråga bland flera som måste vägas samman vid bedömningen av om Sverige skall ingå överenskommelsen.

Det finns inget i gemenskapsrätten som hindrar en fördelning av de nationella medlen i efterhand. Från gemenskapens synvinkel tillfaller medlen det land där tullskulden uppkom. Om detta land avstår från någon del av dessa medel till ett annat land så är detta en nationell angelägenhet som gemenskapen inte har någon anledning att ha synpunkter på. Detta är också ett synsätt som kommissionens företrädare har redovisat när olika medlemsländer har efterlyst en lösning på problemet.

Om Sverige på detta sätt genom en överenskommelse avstår från hela eller delar av vissa nationella tullintäkter så innebär detta ett avtal om att avstå från statens medel. Vilken betydelse detta kan ha i fråga om villkoren för att ingå en sådan överenskommelse har diskuterats i det föregående avsnittet.

På ett praktiskt plan krävs vidare ett förfarande för att föra över medel från Sverige till ett annat land resp. för Sverige att ta emot pengar från ett annat land. Den praktiska hanteringen bör kunna regleras genom uppdrag till berörda myndigheter.

Metoden för att föra över pengar till ett annat land kan se ut på följande sätt.

Inflödet till statskassan av tullmedlen sker på samma sätt som allt annat inflöde av tullmedel. Importören betalar in fastställt tullbelopp enligt tullräkning till angivet post- eller bankgirokonto. Kontona töms automatiskt varje dag och pengarna förs över till statsverkets checkräkning.

Överföringen av gemenskapens egna medel till den del de uppburits i anledning av ett förfarande som genomförts med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd sker på samma sätt som övrig överföring av gemenskapens egna medel. Tullverket gör en sammanställning över influtna tullintäkter som utgör egna medel och anger beloppet i ett överföringsuppdrag till Riksgäldskontoret som verkställer uppdraget.

Om det blir aktuellt att inom ramen för ett samarbete avseende mellanstatliga enhetstillstånd överföra tullintäkter från Sverige till ett annat EG-land bör detta lämpligen ske genom ett liknande förfarande. Tullverket gör en sammanställning över de influtna belopp som enligt överenskommelse skall överföras till annat land. Riksgäldskontoret verkställer överföringen. För att kunna genomföra detta behöver myndigheterna ett uppdrag att genomföra ett sådant förfarande. Eftersom det rör sig om överföring av statsverkets medel krävs ett beslut av riksdagen som grund för ett sådant uppdrag.

En lämplig ordning vore att riksdagen bemyndigar regeringen att ge sådana uppdrag som skisserats ovan.

Frågan om betalningar från ett annat land till Sverige är lättare att hantera. Till den delen är det tillräckligt att regeringen ger ett uppdrag till lämplig myndighet, förslagsvis Tullverket i samråd med Riksgäldskontoret, att konstruera ett system som för in pengarna på statsverkets checkräkning.

2.11 Skadestånd mellan de avtalsslutande staterna

Några förslag lämnas inte om ersättningsskyldighet mellan de avtalsslutande staterna.

En följd av att ett mellanstatligt enhetstillstånd används enligt förslagen i denna promemoria är att tullskulden uppkommer i det tillståndsgivande landet i stället för i det land där varan fysiskt förs in och övergår i fri omsättning inom gemenskapen. Detta innebär att sådana eventuella krav som gemenskapen kan komma att ställa i efterhand avseende importen om tullskuld felaktigt inte fastställts eller fastställts till för lågt belopp, skall riktas mot det tillståndsgivande landet. Det har i olika sammanhang argumenterats för att om ett befogat krav från gemenskapen orsakas av brister hos importlandets behöriga myndighet så borde det vara importlandet som får bära kostnaden. Tekniskt skulle detta kunna lösas genom ett skadestånd eller en skadeståndliknande ersättning som importlandet betalar till det tillståndsgivande landet.

I den här promemorian lämnas dock inte några förslag vare sig avseende författning eller utformning av överenskommelsen i fråga om sådan ersättning. Några författningsändringar torde inte vara nödvändiga för att det i överenskommelsen skall vara möjligt att komma överens om att ersättning skall utgå mellan parterna under vissa närmare beskrivna förutsättningar. Det kan vara besvärligare att närmare utforma dessa förutsättningar.

Man bör i detta sammanhang inte överdriva riskerna för att ett misstag görs avseende fastställande av tull som beror på brist hos importlandets behöriga myndighet. Det är det tillståndsgivande landet som har huvudansvaret för att fastställa tull och att de kontroller som behövs för detta avseende genomförs. I den mån fysiska kontroller behövs kan bistånd begäras från importlandets behöriga myndighet.

En grundförutsättning för att en tullskuld skall uppkomma i det tillståndsgivande landet är att övergången till fri omsättning

deklarerats genom en notering i den bokföring som förs i det tillståndsgivande landet. Om noteringen inte gör uppkommer tullskulden i stället i importlandet. Den behöriga myndigheten i det tillståndsgivande landet har alltså egna möjligheter att hålla kontroll över i vilka fall en tullskuld uppkommer i det egna landet till följd av att ett mellanstatligt enhetstillstånd används.

3 Ekonomiska konsekvenser

Förslagen i denna promemoria går ut på att ge möjligheter för Sverige att ingå och tillämpa mellanstatligt enhetstillstånd med andra medlemsländer. De ekonomiska effekterna beror på vilka avtal som ingås om förslaget genomförs, vilka innehåll dessa avtal i så fall ges och vilka tillstånd som i så fall medges inom ramen för respektive överenskommelse. Det får förutsättas att det för varje avtal görs en bedömning av effekterna av avtalet, innefattande de ekonomiska konsekvenserna.

Att göra en fullständig genomgång av de ekonomiska konsekvenser som kan följa av olika utformning av en överenskommelses innehåll vore en väl mäktig uppgift. Nedan görs ett försök att analysera effekten av vissa nyckelförutsättningar.

När ett system med mellanstatliga enhetstillstånd att tillämpa lokalt klareringsförfarande används för att sätta en vara i fri omsättning i ett medlemsland genom en bokföringsåtgärd i ett annat land innebär detta att tullskulden uppkommer i det land där bokföringsåtgärden vidtas i stället för i det land där varan fysiskt frigörs. Jämfört med att varan hade frigjorts på samma plats utan användning av ett mellanstatligt enhetstillstånd kommer den nationella delen av tullintäkterna det tillståndsgivande landet till godo i stället för importlandet. En uppfattning som framförts i olika sammanhang är att den nationella delen av tullintäkterna bör tillfalla importlandet för att inte förändra de ekonomiska förutsättningarna för länderna.

Användningen av mellanstatliga enhetstillstånd innebär emellertid även att det tillståndsgivande landets myndigheter

skall utföra arbete som man annars inte skulle utföra och att importlandets myndigheter inte längre behöver utföra visst arbete. Det kan utgöra ett argument för att den nationella delen av tullintäkterna rätteligen bör tillfalla det tillståndsgivande landet. Om den nationella andelen av tullintäkterna motsvarar å ena sidan de ökade kostnaderna i det tillståndsgivande landet och å den andra sidan de minskade kostnaderna hos importlandet så skulle detta vara den ekonomiskt neutrala lösningen för länderna.

Mot detta kan anföras att det endast är en del av det arbete som traditionellt utförs av en tullmyndighet som flyttas över från ett land till ett annat. Sett utifrån det perspektivet kan man argumentera för att den nationella delen av tullintäkterna bör delas mellan de två länderna.

Nu finns det inte någon direkt koppling mellan den nationella delen av tullintäkterna och de faktiska kostnaderna för myndighetens verksamhet i anledning av importen. Generellt sett torde den största effekten avse initialkostnader för att skapa de system som behövs för att kunna hantera uppdelningen av arbetsuppgifter mellan länderna och utbytet av bistånd mellan länderna. Det löpande arbetet torde därefter generera endast marginella ytterligare kostnader för det tillståndsgivande landet och marginella lättnader för importlandet.

Tullverket har beträffande de tillkommande uppgifterna avseende det löpande arbetet anfört följande.

”För att ett företag ska beviljas ett mellanstatligt enhetstillstånd i Sverige förutsätts att företaget lämnar sina tulldeklarationer elektroniskt. Även utfärdandet av tullräkning och inbetalning av tullavgifter kommer att ske elektroniskt. Det innebär att de arbetsuppgifter som tillkommer för de fall Sverige är det tillståndsgivande landet är av begränsad omfattning.”

I det ovanstående har utgångspunkten varit att företagen väljer att låta frigöra varorna på samma plats oavsett om det finns möjlighet att använda ett mellanstatligt enhetstillstånd eller inte. Det är dock inte givet att det är på det sättet. Den korrekta jämförelsen kan vara mellan att förlora vissa intäkter genom att

använda ett system med mellanstatliga enhetstillstånd och att förlora ännu större intäkter om man inte gör det, därför att viss verksamhet flyttar.

I kalkylen bör även beaktas effekterna för näringslivet. En viktig drivkraft bakom tanken om mellanstatliga enhetstillstånd är att det kan ge fördelar för företag med verksamhet i flera medlemsländer genom att företaget kan ha sin huvudsakliga kontakt med ett medlemslands tullmyndighet.

I varje förhandling om att använda mellanstatliga enhetstillstånd måste ingå att göra en bedömning av de ekonomiska konsekvenserna av avtalet.

4 Författningskommentarer

4.1 Tullagen

1 kap.

5 § I denna lag förstås med

tullagstiftning: EG:s tullbestämmelser samt svenska tullförfattningar,

det svenska tullområdet: svenskt territorium,

EG:s tullområde: de områden som anges i artikel 3 i förordningen (EEG) nr 2913/92,

EG:s skatteområde: det område inom vilket gemenskapens bestämmelser om en viss skatt är tillämpliga,

tredje land: område som inte omfattas av EG:s tullområde,

tullplats: plats där det finns tullkontor,

tullförrättning: sådan klarering av fartyg och luftfartyg i kommersiell trafik direkt med tredje land och av kommersiellt gods som verkställs av tulltjänsteman,

tullklarering: Tullverkets åtgärder i fråga om en vara som anmälts till en godkänd tullbehandling,

förtullning: Tullverkets åtgärder i fråga om en vara som deklarerats för övergång till fri omsättning,

mellanstatligt enhetstillstånd: av en stats behöriga myndighet utfärdat tillstånd att använda ett visst förfarande i en annan stat i enlighet med en överenskommelse mellan de två staterna,

fartyg: varje farkost som används eller kan användas till transport på vatten samt

fordon: transportmedel som är inrättat för färd på marken och inte löper på skenor samt svävare när den framförs över marken.

I övrigt har uttryck som används i denna lag den innebörd som anges i förordningarna (EEG) nr 2913/92 och 2454/93.

Förslaget innebär att det i paragrafen införs en definition av begreppet mellanstatligt enhetstillstånd. Det valda begreppet knyter an till begreppet enhetstillstånd enligt gemenskapens tullagstiftning. I båda fallen avses ett tillstånd som medges i ett land men som kan användas i ett annat land. En avgörande skillnad är att enhetstillståndet enbart behöver vila på gemenskapsrätten. Det mellanstatliga enhetstillståndet måste dessutom stödja sig på en överenskommelse mellan de berörda staterna.

I praktiken kan en överenskommelse om mellanstatliga enhetstillstånd – i vart fall avseende de förfaranden som behandlas i denna promemoria – tillämpas enbart i förhållande till andra stater som är medlemmar i gemenskapen. Detta följer av att gemenskapen är en tullunion och en gemensam marknad, vilket gör det möjligt att ha ett gemensamt import- och exportbegrepp. Begränsningen till överenskommelser med andra EG-länder är dock inte en nödvändig del i definitionen av begreppet.

Det synes lämpligt att placera definitionen av mellanstatliga enhetstillstånd efter definitionerna av tullförrättning, tullklarering och förtullning, men före definitionerna av fartyg och fordon.

3 kap.

3 a § När en vara deklarerats för övergång till fri omsättning med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd utfärdat av ett annat EG-land i enlighet med en överenskommelse mellan

detta land och Sverige, och varan fysiskt befinner sig i Sverige när den övergår till fri omsättning, skall importen i skattehänseende anmälas till Tullverket genom en deklaration med skatteredovisning.

Om överenskommelsen enligt första stycket medger det, får Tullverket efter ansökan tillåta innehavaren av det mellanstatliga enhetstillståndet att ge in deklarationen med skatteredovisning till den myndighet i det andra landet som är behörig att ta emot tulldeklarationen. Deklarationen med skatteredovisning skall i sådant fall anses ha kommit in till Tullverket när den togs emot av det andra landets behöriga myndighet eller kan antas där ha avskiljts för Tullverkets räkning.

I första stycket regleras att det finns en deklarationsskyldighet i skattehänseende till det svenska Tullverket när en vara fysiskt sätts i fri omsättning i Sverige med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd utfärdat av ett annat EG-lands behöriga myndighet, trots att deklarationsskyldigheten avseende tull – och därmed tullskulden – uppkommer i det tillståndsgivande landet. Deklarationsskyldigheten föreligger även om det i det enskilda fallet inte skall tas ut någon skatt, t.ex. därför att importen är befriad från skatt.

I andra stycket skapas förutsättningar för att deklarationen avseende skatt skall kunna ges in till det andra landets tullmyndighet i samband med att tulldeklarationen lämnas dit. Det andra landets tullmyndighet skall i sådant fall inte vidta någon åtgärd som innebär myndighetsutövning i fråga om deklarationen avseende skatt utan enbart agera som en brevlåda för det svenska Tullverkets räkning. För att den enskilde skall få ge in sin deklaration avseende skatt till det andra landets tullmyndighet krävs ett särskilt tillstånd från Tullverket. En grundläggande förutsättning för att Tullverket skall kunna lämna ett sådant medgivande är att överenskommelsen mellan länderna tillåter detta. Att få ge in sin deklaration avseende skatt till det

andra landets tullmyndighet är en rättighet för den som har ett sådant tillstånd. Det kan aldrig vara en skyldighet.

5 § Den som enligt artikel 14 i förordningen (EEG) nr 2913/92 är skyldig att förse en tullmyndighet med handlingar, skall bevara dessa i fem år eller den längre tid som för vissa uppgifter eller handlingar kan vara föreskriven i annan lag eller författning.

Den som av Tullverket har fått ett mellanstatligt enhetstillstånd är skyldig att förvara sådana handlingar, som avses i första stycket och som hänför sig till den verksamhet som tillståndet omfattar, i Sverige i ordnat skick samt på ett betryggande och överskådligt sätt. Om informationen förvaras i sådan form att den endast kan läsas med tekniskt hjälpmedel skall även sådan utrustning och system som behövs för att omedelbart skriva ut informationen i läsbar form finnas tillgänglig.

Den föreslagna ändringen innebär att det läggs till ett nytt andra stycke. Syftet med stycket är att tillförsäkra att den som får ett mellanstatligt enhetstillstånd utfärdat av det svenska Tullverket är skyldig att ha det relevanta underlaget tillgängligt i Sverige. En grundförutsättning för konstruktionen med mellanstatliga enhetstillstånd är att det går att göra räkenskapskontroller i det tillståndsgivande landet. Den bokföringsåtgärd som innebär att en vara deklarerar för övergång till fri omsättning eller export skall göras i det tillståndsgivande landet och kunna kontrolleras där. Bestämmelsen omfattar sådana uppgifter och handlingar som tillståndshavaren är skyldig att på begäran tillhandahålla tullmyndigheten enligt artikel 14 i tullkodexen och som hänför sig till den verksamhet som tillståndet avser. Detta kan omfatta även handlingar som inte nödvändigtvis måste ingå i räkenskaperna enligt bokföringslagstiftningen.

4 kap.

24 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om att medge mellanstatligt enhetstillstånd att använda lokalt klareringsförfarande i ett annat land. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar även föreskrifter om hanteringen av ärenden där varor fysiskt befinner sig i Sverige när de övergår till fri omsättning, exporteras eller återexporteras från Sverige med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd utfärdat av ett annat EG-land.

I paragrafen bemyndigas regeringen att meddela föreskrifter dels om att utfärda mellanstatliga enhetstillstånd som kan användas i ett annat land, dels regler för hanteringen av varor som deklarerats för övergång till fri omsättning i Sverige (eller export eller återexport från Sverige) med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd som utfärdats av ett annat land. Bemyndigandet avseende regler om utfärdande av mellanstatliga enhetstillstånd är begränsat till tillstånd avseende lokalt klareringsförfarande.

Begränsningarna i paragrafen är avpassade efter de förfaranden som med nu gällande utformning av gemenskapsrätten kan bli aktuella för ett mellanstatligt enhetstillstånd. Om det i framtiden sker förändringar i gemenskapsrätten som vidgar möjligheterna att använda mellanstatliga enhetstillstånd även avseende andra förfaranden bör riksdagen även få pröva frågan om detta är lämpligt.

25 § En vara får inte fysiskt sättas i fri omsättning i Sverige eller föras ut från landet med stöd av ett i ett annat land utfärdat mellanstatligt enhetstillstånd om det finns ett i Sverige gällande villkor som inte är uppfyllt eller ett i Sverige gällande förbud mot införseln eller utförseln.

Bestämmelsen innebär ett förbud mot att sätta en vara i fri omsättning i Sverige eller att föra ut en vara från Sverige i strid med införsel- eller utförselrestriktioner, trots att åtgärden skall

deklarerar i tullhänseende till den behöriga myndigheten i ett annat EG-land i enlighet med ett mellanstatligt enhetstillstånd. I denna promemoria lämnas även ett förslag till ändring i 3 § andra stycket lagen om smuggling.

26 § Om det föreligger en skyldighet att lämna en underrättelse enligt artikel 266 eller artikel 285 i förordningen (EEG) nr 2454/93 till ett annat EG-lands behöriga myndighet i ett fall där ett mellanstatligt enhetstillstånd återopas avseende en vara som befinner sig inom det svenska tullområdet när det förfarande som tillståndet avser skall genomföras, skall innehavaren av tillståndet inom den tidsfrist som gäller för underrättelsen enligt förordningen (EEG) nr 2454/93 även lämna en underrättelse med motsvarande innehåll till Tullverket.

Syftet med paragrafen är att skapa ett system där det finns en underrättelseskyldighet mot det svenska Tullverket när en vara skall sättas i fri omsättning i Sverige eller exporteras från Sverige genom ett förfarande med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd. Denna nationella underrättelseskyldighet skall ha motsvarande omfattning som den underrättelseskyldighet som följer av gemenskapens tullagstiftning.

27 § Tullverket har samma befogenheter att utföra kontroller avseende varor som inom det svenska tullområdet är föremål för ett förfarande med stöd av ett i annat EG-land utfärdat mellanstatligt enhetstillstånd som avseende varor som är föremål för motsvarande förfarande med stöd av ett i Sverige utfärdat tillstånd.

Om en vara som omfattas av ett förfarande enligt första stycket är föremål för ett förbud eller ett villkor som innebär att varan inte får föras in till eller ut från landet får Tullverket ta hand om varan om det behövs för att hindra att den hanteras i strid med sådant förbud eller villkor.

En vara som har tagits omhand får läggas upp på tillfälligt lager på bekostnad av den som för in eller för ut varan. Varan får inte tas ut från lagret så länge omhändertagandet består.

Paragrafen syftar till att tillförsäkra att Tullverket har kontrollbefogenheter och en möjlighet att kvarhålla varor som är föremål för förbud eller villkor som inte är uppfyllda, även i fall där det inte längre är Tullverket som skall besluta om visst förfarande får användas.

Bestämmelser om Tullverkets befogenheter att utöva kontroll finns bl.a. i 6 kap. tullagen och 51 – 65 §§ tullförordningen. Det finns även bestämmelser om kontrollbefogenheter i lagen (2000:1225) om straff för smuggling och i lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen.

De varor som hänförts till ett förenklat förfarande med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd står under tullövervakning enligt gemenskapens tullbestämmelser²³. Det som kan ifrågasättas är om varorna står under Tullverkets övervakning i de fall där tillståndet är utfärdat av ett annat lands tullmyndighet. Kanske är det under den andra tullmyndighetens övervakning som varorna måste anses stå. Det skulle också kunna vara så att varorna bör anses stå under båda tullmyndigheternas övervakning. I promemorian föreslås en bestämmelse som innebär att Tullverket har befogenheter att utföra kontroller oavsett om varorna skall anses stå under Tullverkets övervakning i tullhänseende.

Om en kontroll visar att en vara som hanteras inom ramarna för ett mellanstatligt enhetstillstånd är föremål för en införsel- eller utförselrestriktion kan det finnas grund för att ta varan i beslag enligt bestämmelserna i lagen om straff för smuggling. Även om så inte är fallet kan det finnas ett behov av att kunna hindra att varan i strid med ett förbud eller villkor sätts i fri omsättning i landet eller förs ut från landet. När en vara är föremål för tullhantering i Sverige kan Tullverket genom att inte

²³ Se artiklarna 37, 59.2, 82 och 183 i tullkodexen.

medge att varan får hänföras till tullförfarandet övergång till fri omsättning (eller export) förhindra att varan lämnar ett förfarande där den står under tullövervakning. Om det är nödvändigt för tullövervakningen har Tullverket en möjlighet att tillfälligt omhänderta varan med stöd av 3 kap. 8 § tullagen.

För varor som är föremål för en tullbehandling som administreras av ett annat lands tullmyndighet kan det finnas behov av en särskild ordning. I promemorian föreslås att Tullverket får omhänderta varor, som är föremål för ett förfarande med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd, om det finns risk för att de annars hanteras i strid med en restriktion. Liknande bestämmelser finns i 17 § lagen om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen och i 10 § lagen (1994:1565) om beskattning av viss privatinförsel. I det senare fallet är syftet dock inte att upprätthålla en restriktion. Syftet är i stället att säkra att skatt för varan betalas.

I 28 § föreslås bestämmelser för hur det i denna promemoria föreslagna omhändertagandet kan avslutas. Ofta torde ett omhändertagande kunna avslutas utan att det uppstår ett behov av särskild förvaring. Om ett omhändertagande inte kan avslutas inom rimlig tid, har Tullverket dock, enligt förslaget, möjlighet att på den enskildes bekostnad lägga upp varan på ett tillfälligt lager.

28 § Ett omhändertagande enligt 27 § andra stycket upphör om varan tas i beslag eller förverkas.

Tullverket får besluta att omhändertagandet skall upphöra om det inte längre finns grund för åtgärden. En gemenskapsvara får därvid återlämnas till den som avsåg att föra ut varan. Annan vara får hänföras till en sådan godkänd tullbehandling för vilken inget hinder föreligger.

I paragrafen föreslås en reglering av hur ett omhändertagande enligt 27 § skall kunna avslutas.

Om varan tas i beslag eller förverkas upphör omhändertagandet. Skulle ett beslag senare upphävas finns inget hinder mot att på nytt omhänderta varan om det är nödvändigt.

Omhändertagandet kan upphävas om det inte längre finns grund för ett omhändertagande. Tillståndshavaren har kanske fått en nödvändig licens och det finns inte grund för ett beslag.

Om det inte finns någon grund för att beslagta eller förverka varan och om den som avsåg att föra in varan eller att föra ut den är villig att avstå från att använda det förfarande för vilket ett hinder föreligger, finns inte heller längre grund för ett omhändertagande. En vara som inte får föras ut från landet skall kunna återlämnas. Tredjelandsvaror skall deklarerats till någon godkänd tullbehandling för vilken det inte finns något hinder. Det kan t.ex. bli frågan om en återexport.

29 § Om det föreligger en skyldighet att lämna en underrättelse enligt artikel 266 eller artikel 285 i förordningen (EEG) nr 2454/93 till Tullverket när ett förfarande med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd tillämpas, och underrättelsen i enlighet med tillståndet ges in till den behöriga myndigheten i det andra EG-landet, skall underrättelsen anses ha kommit in till Tullverket när den tagits emot av det andra landets behöriga myndighet eller kan antas där ha avskiljts för Tullverkets räkning.

I paragrafen föreslås en grund för ett praktiskt förfarande som innebär att en underrättelse, som skall lämnas till den behöriga myndigheten i det tillståndsgivande landet, kan ges in till den behöriga myndigheten i importlandet (eller exportlandet).

5 kap.

11 § Bestämmelser om skyldighet att med anledning av import eller införsel som avses i 3 kap. 3 eller 3 a §§ betala annan skatt än tull finns i lagen (1972:266) om skatt på

annonser och reklam, mervärdesskattelagen (1994:200), lagen (1994:1563) om tobaksskatt, lagen (1994:1564) om alkoholskatt och lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Skatt som avses i första stycket skall fastställas och betalas enligt det förfarande som gäller för tull, om inte annat föreskrivits.

Förslaget innebär att det i första stycket görs ett tillägg med en hänvisning till den nya paragrafen, 3 kap. 3 a §. Därigenom regleras att sådan importskatt, som skall tas ut i anledning av import med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd, skall fastställas och betalas enligt det förfarande som gäller för tull, om skatteskulden uppkommer i Sverige.

De fall som omfattas av 3 a § liknar de fall som omfattas av 3 § så till vida att i båda fallen skall importskatt tas ut men inte tull. Skillnaden är att i de fall som omfattas av 3 § skall tull inte tas ut alls (varan är ju redan en gemenskapsvara) medan det i de fall som omfattas av 3 a § faktiskt skall tas ut tull, men i ett annat land än Sverige.

4.2 Mervärdesskattelagen

1 kap.

2 § Skyldig att betala mervärdesskatt (skattskyldig) är

1. för sådan omsättning som anges i 1 § första stycket 1, om inte annat följer av 2 - 4 b: den som omsätter varan eller tjänsten,

2. för omsättning som anges i 1 § första stycket 1 av sådana tjänster som avses i 5 kap. 7 §, om den som omsätter tjänsten är en utländsk företagare och förvärvaren är en näringsidkare: den som förvärvar tjänsten,

3. för omsättning som anges i 1 § första stycket 1 av sådana tjänster som avses i 5 kap. 5 § tredje stycket samt 5 a, 6 a, 6 b och 7 a §§, om den som omsätter tjänsten är en utländsk

företagare och förvärvaren är registrerad till mervärdesskatt här: den som förvärvar tjänsten,

4. för sådan efterföljande omsättning inom landet som avses i 3 kap. 30 b § första stycket: den till vilken omsättningen görs,

4 a. för omsättning som anges i 1 § första stycket 1 mellan näringsidkare som är eller skall vara registrerade till mervärdesskatt här, av guldmaterial eller halvfärdiga produkter med en finhalt av minst 325 tusendelar eller av investeringsguld om den som omsätter guldet är skattskyldig enligt 3 kap. 10 b §: den som förvärvar varan,

4 b. för annan omsättning som anges i 1 § första stycket 1 än som avses i första stycket 2 eller 3 i förevarande paragraf, i 3 kap. 3 § andra och tredje styckena, i 5 kap. 6 § första stycket 1 eller i 7 kap. 1 § tredje stycket 11, om den som omsätter varan eller tjänsten är en utländsk företagare och förvärvaren är registrerad till mervärdesskatt här: den som förvärvar varan eller tjänsten, om inte annat följer av 2 d §,

5. för sådant förvärv som anges i 1 § första stycket 2: den som förvärvar varan, och

6. för import av varor

a) om en tullskuld uppkommer i Sverige till följd av importen: den som är skyldig att betala tullen,

b) om importen avser en gemenskapsvara enligt tullagstiftningen, eller om varan skall förtullas i Sverige men inte är belagd med tull: den som, om varan hade varit tullbelagd, skulle ha varit skyldig att betala tullen,

c) om skyldighet att betala tull med anledning av importen uppkommer, eller skulle ha uppkommit om varan hade varit belagd med tull, i ett annat EG-land till följd av att ett mellanstatligt enhetstillstånd enligt 4 kap. 24 § tullagen (2000:1281) återopas: innehavaren av tillståndet.

Särskilda bestämmelser om vem som i vissa fall är skattskyldig finns i 6 kap., 9 kap. och 9 c kap.

Förslaget avser förändringar i punkten 6 som behandlar vem som är skyldig att betala mervärdeskatt vid import. Punkten är i dag uppdelad i två delpunkter, import från ett område som ligger utanför såväl EG:s tullområde som EG:s mervärdesskatteområde (punkten 6 a i paragrafen) och import från ett område som ligger utanför EG:s mervärdesskatteområde men inom EG:s tullområde (punkten 6 b i paragrafen). Det närmaste exemplet på ett område som faller under punkten 6 b är Åland. Att det behövs en sådan uppdelning beror på att EG:s tullområde och EG:s mervärdesskatteområde delvis har olika utsträckning. I vissa fall är alltså det som är en import i tullhänseende inte en import ur mervärdesskattesynpunkt och vice versa.

Om förslaget om mellanstatliga enhetstillstånd genomförs, införs ytterligare en variant: en införsel från ett område som ligger utanför både EG:s tullområde och EG:s mervärdesskatteområde, men där tullskulden inte uppkommer i Sverige utan i ett annat EG-land (eller för det fall importen på någon grund är fri från tull, tullskulden skulle ha uppkommit i det andra EG-landet om importen hade varit tullbelagd).

Förslaget innebär att

- i punkt a regleras de importfall (i tullhänseende) där en tullskuld uppkommer i Sverige; skattskyldig är den som är skyldig att betala tull,

- i punkt b regleras de importfall (i tullhänseende) där en tullskuld inte uppkommer därför att varan inte är belagd med tull eller importen är befriad från tull, samt sådan införsel som avses i 3 kap. 3 § tullagen (import i skattehänseende, men inte i tullhänseende); skattskyldig är den som skulle ha varit skyldig att betala tull om importen eller införseln varit tullbelagd,

- i punkt c regleras de importfall (i skattehänseende) där skyldigheten att erlägga tull uppkommer i ett annat EG-land därför att ett mellanstatligt enhetstillstånd används. Skattskyldig blir innehavaren av tillståndet. Frågan vem som skall vara skattskyldig i de fall som regleras i punkten c behandlas något utförligare i avsnitt 2.3 Indirekta skatter, i sista stycket i delavsnittet "Mervärdesskatt".

Förslaget innebär att även de nuvarande punkterna skrivs om. Någon ändring i sak innebär dock inte förslaget i dessa delar.

5 § Vid import inträder skattskyldigheten vid den tidpunkt då skyldigheten att betala tull enligt tullagstiftningen inträder eller skulle ha inträtt om skyldighet att betala tull förelegat. I fall som avses i 1 kap. 2 § 6 c inträder skattskyldigheten vid den tidpunkt då skyldigheten att betala tull inträder eller skulle ha inträtt i det andra EG-landet.

Tidpunkten för skattskyldighetens inträde vid import är enligt sjätte mervärdesskattedirektivet kopplad till den tidpunkt när skyldigheten att betala tull inträder (eller skulle ha inträtt om det hade funnits en skyldighet att betala tull). I paragrafen föreslås ett förtydligande som klargör att när det gäller skatteskuld som uppkommer vid import med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd utfärdat i ett annat EG-land, så är det tidpunkten när tullskulden uppkommer i det andra landet som är utgångspunkten för när skatteskulden uppkommer i Sverige.

7 kap.

8 § Beskattningsunderlaget vid import utgörs av varans värde för tulländamål, bestämt enligt rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen, med tillägg av tull och andra statliga skatter eller avgifter, utom skatt enligt denna lag, som tas ut av Tullverket med anledning av införseln. Sådant tillägg skall inte göras i fall då tullen, skatterna eller avgifterna ingår i varans värde.

I fall som avses i 1 kap. 2 § 6 c skall tillägget enligt första stycket, till den del det utgörs av tull och motsvarande avgifter, utgöras av motsvarande pålagor som tas ut av det andra EG-landets tullmyndighet.

I beskattningsunderlaget skall även ingå bikostnader som provisions-, emballage, transport- och försäkringskostnader som uppkommer fram till första bestämmelseorten här i landet. Är det vid tidpunkten för skattskyldighetens inträde känt att varan skall transporteras till någon annan bestämmelseort här i landet eller till någon bestämmelseort i ett annat EG-land, skall också bikostnaderna fram till den orten ingå i beskattningsunderlaget.

Den föreslagna förändringen innebär att det införs ett nytt andra stycke som innehåller bestämmelser om att den del av underlaget för beräkningen av skatten som utgörs av tull fastställd av Tullverket, i stället skall vara tull fastställd av tullmyndighet i ett annat EG-land i de fall skyldigheten att betala mervärdesskatten uppkommer som en följd av en import med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd utfärdat av ett annat EG-lands behöriga myndighet.

4.3 Lagen om alkoholskatt

8 c § Skyldig att betala skatt (skattskyldig) för import av skattepliktiga varor från tredje land är,

1. om en tullskuld uppkommer i Sverige till följd av importen: den som är skyldig att betala tullen,

2. om importen avser en gemenskapsvara enligt tullagstiftningen, eller om varan skall förtullas i Sverige men inte är belagd med tull: den som, om varan hade varit tullbelagd, skulle ha varit skyldig att betala tullen,

3. om skyldighet att betala tull med anledning av importen uppkommer, eller skulle ha uppkommit om varan hade varit belagd med tull, i ett annat EG-land till följd av att ett mellanstatligt enhetstillstånd enligt 4 kap. 24 § tullagen (2000:1281) åberopas: innehavaren av tillståndet.

Förslaget innebär att när ett tillstånd från ett annat EG-lands tullmyndighet att använda ett lokalt klareringsförfarande används för att sätta en vara som fysiskt befinner sig i Sverige i fri omsättning så är det tillståndshavaren som blir skyldig att betala eventuell alkoholskatt i Sverige. Förslaget är uppbyggt på samma sätt som förslaget till 1 kap. 2 § mervärdesskattelagen.

4.4 Lagen om tobaksskatt

9 c § Skyldig att betala skatt (skattskyldig) för import av skattepliktiga varor från tredje land är,

1. om en tullskuld uppkommer i Sverige till följd av importen: den som är skyldig att betala tullen,

2. om importen avser en gemenskapsvara enligt tullagstiftningen, eller om varan skall förtullas i Sverige men inte är belagd med tull: den som, om importen hade varit tullbelagd, skulle ha varit skyldig att betala tullen,

3. om skyldighet att betala tull med anledning av importen uppkommer, eller skulle ha uppkommit om varan hade varit belagd med tull, i ett annat EG-land till följd av att ett mellanstatligt enhetstillstånd enligt 4 kap. 24 § tullagen (2000:1281) åberopas: innehavaren av tillståndet.

Förslaget innebär att när ett tillstånd från ett annat EG-lands tullmyndighet att använda ett lokalt klareringsförfarande används för att sätta en vara som fysiskt befinner sig i Sverige i fri omsättning så är det tillståndshavaren som blir skyldig att betala eventuell tobaksskatt i Sverige. Förslaget är uppbyggt på samma sätt som förslaget till 1 kap. 2 § mervärdesskattelagen.

37 § Skyldig att betala skatt (skattskyldig) för import av snus eller tuggtobak från tredje land är,

1. om en tullskuld uppkommer i Sverige till följd av importen: den som är skyldig att betala tullen,

2. om importen avser en gemenskapsvara enligt tullagstiftningen, eller om varan skall förtullas i Sverige men inte är belagd med tull: den som, om varan hade varit tullbelagd, skulle ha varit skyldig att betala tullen,

3. om skyldighet att betala tull med anledning av importen uppkommer, eller skulle ha uppkommit om varan hade varit belagd med tull, i ett annat EG-land till följd av att ett mellanstatligt enhetstillstånd enligt 4 kap. 24 § tullagen (2000:1281) åberopas: innehavaren av tillståndet.

Förslaget innebär att när ett tillstånd från ett annat EG-lands tullmyndighet att använda ett lokalt klareringsförfarande används för att sätta en vara som fysiskt befinner sig i Sverige i fri omsättning så är det tillståndshavaren som blir skyldig att betala eventuell tobaksskatt i Sverige avseende snus och tuggtobak. Förslaget är uppbyggt på samma sätt som förslaget till 1 kap. 2 § mervärdesskattelagen.

4.5 Lagen om skatt på energi

2 kap.

8 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om märkämnerna som avses i 1 § första stycket 3 a.

Skatt enligt 1 § första stycket 3 b skall inte tas ut om oljeprodukten har försetts med märkämnerna som avses i 1 § första stycket 3 a

1. vid import av den som är skattskyldig enligt 4 kap. 1 b § a eller b eller 12 a § a eller b senast när produkten deklarerats för övergång till fri omsättning, eller

2. i annat fall än som avses under 1 senast när skattskyldighet för produkten inträder enligt 5 kap.

Märkning enligt andra stycket får i Sverige göras endast på en depå som är godkänd för detta ändamål av Tullverket i fall

som avses i 1 och på ett skatteupplag som är godkänt av beskattningsmyndigheten för märkning i fall som avses i 2.

Förslaget innebär att punkten 1 i andra stycket begränsas till sådan import som inte görs med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd. Därmed faller sådan import som sker med stöd av ett sådant tillstånd in under punkten 2. Märkningen skall alltså ha gjorts senast när skattskyldighet i Sverige uppkommit. I punkten 1 föreslås även att "anmälan till förtullning" ändras till "deklaration för övergång till fri omsättning". Detta utgör inte en ändring i sak, utan enbart en anpassning av terminologin till vad som används i andra motsvarande fall.

4 kap.

1 b § Skyldig att betala energiskatt, koldioxidskatt och svavelskatt för import av bränslen som avses i 1 kap. 3 a § är,

1. om en tullskuld uppkommer i Sverige till följd av importen: den som är skyldig att betala tullen,

2. om importen avser en gemenskapsvara enligt tullagstiftningen, eller om bränslet skall förtullas i Sverige men inte är belagt med tull: den som, om varan hade varit tullbelagt, skulle ha varit skyldig att betala tullen,

3. om skyldighet att betala tull med anledning av importen uppkommer, eller skulle ha uppkommit om bränslet hade varit belagt med tull, i ett annat EG-land till följd av att ett mellanstatligt enhetstillstånd enligt 4 kap. 24 § tullagen (2000:1281) åberopas: innehavaren av tillståndet.

Förslaget innebär att när ett tillstånd från ett annat EG-lands tullmyndighet att använda ett lokalt klareringsförfarande används för att sätta bränsle som fysiskt befinner sig i Sverige i fri omsättning så är det tillståndshavaren som blir skyldig att betala eventuell energiskatt i Sverige. Förslaget är uppbyggt på samma sätt som förslaget till 1 kap. 2 § mervärdesskattelagen.

12 a § Skattskyldig

- 1. för energiskatt för import av råttolja,**
- 2. för energiskatt, koldioxidskatt och svavelskatt för import av bränslen som avses i 2 kap. 1 § första stycket 6-8 samt av bränslen enligt 3 och 4 §§ som inte avses i 1 kap. 3 a §, och**
- 3. för svavelskatt för import av bränslen som avses i 3 kap. 1 § 1 är,**
 - a) om en tullskuld uppkommer i Sverige till följd av importen: den som är skyldig att betala tullen,**
 - b) om importen avser en gemenskapsvara enligt tullagstiftningen, eller om bränslet skall förtullas i Sverige men inte är belagt med tull: den som, om varan hade varit tullbelagt, skulle ha varit skyldig att betala tullen,**
 - c) om skyldighet att betala tull med anledning av importen uppkommer, eller skulle ha uppkommit om bränslet hade varit belagt med tull, i ett annat EG-land till följd av att ett mellanstatligt enhetstillstånd enligt 4 kap. 24 § tullagen (2000:1281) åberopas: innehavaren av tillståndet.**

Förslaget innebär att när ett tillstånd från ett annat EG-lands tullmyndighet att använda ett lokalt klareringsförfarande används för att sätta bränsle som fysiskt befinner sig i Sverige i fri omsättning så är det tillståndshavaren som blir skyldig att betala eventuell energiskatt i Sverige. Förslaget är uppbyggt på samma sätt som förslaget till 1 kap. 2 § mervärdesskattelagen.

4.6 Lagen om skatt på annonser och reklam

26 § Skyldig att betala reklamskatt för import från tredje land av annonsblad som har getts ut i sådant land är den som med anledning av importen är skyldig att betala tull för annonsbladen eller skulle ha varit skyldig att göra detta om annonsbladen hade varit tullbelagda.

Om import enligt första stycket sker med stöd av ett sådant tillstånd som avses i 4 kap. 24 § tullagen (2000:1281) och tullskulden därför uppkommer i ett annat EG-land, eller skulle ha uppkommit där om varan varit tullbelagd, är innehavaren av tillståndet skyldig att betala reklamskatt.

För den som är skattskyldig enligt första stycket inträder skattskyldigheten vid den tidpunkt då skyldighet att betala tull enligt tullagstiftningen inträder eller skulle ha inträtt om skyldighet att betala tull förelegat.

För den som är skattskyldig enligt andra stycket inträder skattskyldigheten när varan övergår till fri omsättning i tullhänseende.

Skatt enligt första stycket skall betalas till Tullverket.

Reklamskatt vid import utgår med 11 procent av beskattningsvärdet. Beskattningsvärdet utgörs av varans värde för tulländamål bestämt enligt rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen.

Förslaget innebär att när ett tillstånd från ett annat EG-lands tullmyndighet att använda lokalt klareringsförfarande nyttjas för att sätta varan i fri omsättning i Sverige så är det tillståndshavaren som blir skyldig att betala eventuell reklamskatt i Sverige. Förslaget är uppbyggt på samma sätt som förslaget till 1 kap. 2 § mervärdesskattelagen.

Förslaget till ändring av sista stycket innebär att texten bättre ansluter till formuleringen i 7 kap. 8 § mervärdesskattelagen. Den nuvarande hänvisningen enbart till artikel 29 i tullkodexen kan vara otillräcklig. Även artiklarna 30 och 31 kan vara tillämpliga vid fastställandet av tullvärdet om tullvärdet inte kan fastställas enligt artikel 29.

4.7 Lagen om straff för smuggling

3 § Den som, i samband med införsel till landet av en vara som omfattas av ett särskilt föreskrivet förbud mot eller villkor för införsel, uppsåtligen bryter mot förbudet eller villkoret genom att underlåta att anmäla varan till tullbehandling, döms för smuggling till böter eller fängelse i högst två år.

Vad som föreskrivs i första stycket gäller också den som, i samband med att en sådan vara förs in till landet, uppsåtligen lämnar oriktig uppgift vid tullbehandling eller underlåter att lämna föreskriven uppgift vid tullbehandling och därigenom ger upphov till fara för att införseln fullföljs i strid med förbudet eller villkoret.

För smuggling döms också den som uppsåtligen

1. från landet för ut en vara i strid med ett särskilt föreskrivet förbud mot eller villkor för utförsel eller efter utförseln förfogar över varan i strid med förbudet eller villkoret,

2. under pågående tullbehandling förfogar över en vara som omfattas av ett särskilt föreskrivet förbud mot eller villkor för införsel och därigenom föranleder att införseln fullföljs i strid med förbudet eller villkoret,

3. till landet för in eller från landet för ut en vara med stöd av ett tillstånd som föranletts av att någon lämnat oriktig uppgift eller underlåtit att lämna föreskriven uppgift till en tillståndsmyndighet eller förfar på ett sådant sätt hos en tillståndsmyndighet och därigenom föranleder att tillstånd meddelas och att varan förs in till eller ut från landet med stöd av tillståndet,

4. förfogar över en vara i strid med villkor som uppställts för eller i samband med varans införsel eller utförsel, eller

5. genom en notering i bokföringen, till tullmyndigheten i ett annat EU-land med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd enligt 4 kap. 24 § tullagen (2000:1281),

deklarerar en vara, som vid den tidpunkten finns inom det svenska territoriet, till tullförfarandet övergång till fri omsättning och därmed ger upphov till fara för att varan förs in i landet i strid med ett förbud eller ett villkor.

I det fall bestämmelserna om tullbehandling inte är tillämpliga vid införsel från eller utförsel till ett annat EU-land, gäller vad som anges i första och andra styckena angående tullbehandling i stället förfarande enligt lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen.

Den föreslagna ändringen innebär att en ny punkt 5 införs i tredje stycket.

Förslaget tar sikte på fall där en vara fysiskt sätts i fri omsättning i Sverige genom ett förfarande med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd utfärdat i ett annat land. Detta innebär att importen deklarerar i det andra landet genom en notering i operatörens bokföring. Om operatören är befriad från kravet att lämna underrättelse sätts varan i praktiken omedelbart i fri omsättning genom noteringen och har därmed införts till Sverige. Finns ett krav på underrättelse sätts varan i fri omsättning genom ett beslut från den behöriga myndigheten i det tillståndsgivande landet eller genom att myndigheten inte agerat inom viss tid. Villkoren för frigörandet regleras närmare i tillståndet eller i nationell lagstiftning.

Enligt villkoren för tillståndet skall en vara inte få sättas i fri omsättning i Sverige om det finns ett i Sverige gällande förbud mot införseln eller ett här gällande villkor som inte är uppfyllt. I promemorian föreslås att detta även regleras i tullförordningen. Skulle en vara ändå sättas i fri omsättning eller skulle fara uppkomma för att en vara skulle sättas i fri omsättning i ett sådant fall bör detta vara straffbelagt i Sverige på samma sätt som om importen skulle ha deklarerats i Sverige i tullhänseende.

Motsvarande förfarande vid export får anses omfattas av punkten 1 i tredje stycket och kräver därför inte någon ändring i författningstexten.

8 § Den som, i samband med att en vara förs in till landet, uppsåtligen underlåter att anmäla varan till tullbehandling, lämnar oriktig uppgift vid tullbehandling eller underlåter att lämna föreskriven uppgift vid tullbehandling och därigenom ger upphov till fara för att tull, annan skatt eller avgift undandras det allmänna, döms för tullbrott till böter eller fängelse i högst två år.

För tullbrott döms också den som uppsåtligen ger upphov till fara för att tull, annan skatt eller avgift undandras det allmänna eller felaktigt tillgodoräknas eller återbetalas till honom själv eller annan genom att

1. i samband med att en vara förs ut från landet, förfara så som anges i första stycket eller, efter utförseln, förfoga över varan i strid med vad som förutsatts vid den tullbehandling som skett med anledning av utförseln,

2. under pågående tullbehandling förfoga över en införd vara i strid med vad som gäller för denna tullbehandling, eller

3. bryta mot villkor som vid tullbehandling för övergång till fri omsättning har uppställts för befrielse från eller nedsättning av skatten eller avgiften.

För tullbrott döms också den som vid anmälan av en vara till tullbehandling med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd enligt 4 kap. 24 § tullagen (2000:1281) uppsåtligen lämnar oriktig uppgift eller underlåter att lämna föreskriven uppgift och därigenom ger upphov till fara för att tull undandras det allmänna.

Vad som sägs i första stycket gäller även avseende sådan anmälan som skall lämnas enligt 3 kap. 3 a § tullagen.

Denna bestämmelse är tillämplig endast i fråga om sådana tullar, andra skatter och avgifter som Tullverket skall besluta.

Förslaget innebär att det förs in två nya stycken, som placeras som stycke tre och fyra. Båda styckena avser fall av undandragande i samband med användning av ett mellanstatligt enhetstillstånd. I det ena fallet avser undandragandet tull (gäller

de fall där Sverige är det tillståndsgivande landet) och i det andra fallet avses annan importskatt (gäller de fall där Sverige är importlandet).

Innebörden av det föreslagna nya tredje stycket är att den, som vid deklaration till ett tullförfarande i Sverige med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd, ger upphov till fara för att tull undandras det allmänna genom att uppsåtligen lämna oriktig uppgift eller genom att låta bli att lämna uppgift, kan dömas för tullbrott. Rekvisiten i det nuvarande första stycket och det föreslagna tredje stycket är i huvudsak desamma. Skillnaden är att det i första stycket ingår att gärningen skall begås i samband med införsel till landet. Det rekvisitet finns inte i det föreslagna nya tredje stycket. Det beror på att varan vid tillämpning av ett mellanstatligt enhetstillstånd i fall där Sverige är det tillståndsgivande landet inte kommer att föras in till Sverige (i vart fall inte vid importtillfället). I stället förs varan in till det EG-land som är importlandet vid det aktuella förfarandet. Undandragandet av tull sker dock i Sverige, både i de fall som avses i nuvarande första stycke och i det föreslagna tredje stycket.

Ett alternativ till att föra in det tredje stycket skulle kunna vara att göra förändringar i första stycket. Genom att ändra "in till landet" till "in till gemenskapens tullområde" skulle man kunna föra in de fall som nu föreslås reglerade i ett nytt tredje stycke under det redan befintliga första stycket. Detta skulle dock möjligen medföra att allt undandragande av tull vid import inom gemenskapen kommer att omfattas av straffbestämmelsen, alltså även sådan import till ett annat EG-land som inte har någon anknytning till Sverige. Det beror på hur vitt begreppet "det allmänna" skall tolkas och om "anmälan till tullbehandling" endast skall förstås som sådan anmälan till det svenska Tullverket. Osäkerheten i detta avseende kan om man så vill botas genom ett förtydligande. Det kan dock finnas en fördel i att i det första stycket hålla sig till det som är den vanligaste situationen.

I fjärde stycket behandlas fall där en vara fysiskt förs in till Sverige enligt ett förfarande med stöd av ett i annat EG-land utfärdat mellanstatligt enhetstillstånd. Tullskulden och skyldigheten att deklarerera importen i tullhänseende uppkommer i det andra EG-landet. Sker det ett undandragande av tull så skall det hanteras av det landet. Skattskyldighet avseende annan importskatt uppkommer dock i Sverige och importen i skattehänseende skall anmälas till det svenska Tullverket enligt det förfarande som gäller för en tulldeklaration. Sker ett undandragande så är det intäkter som undandras den svenska staten. Motsvarande skatteundandragande när både tull och skatt undandras i Sverige bestraffas som tullbrott. Motsvarande bör gälla när importskatt undandras även i de fall där tullskulden avseende importen uppkommer i ett annat EG-land.

4.8 Tullförordningen

24 a § Tullverket får medge ett mellanstatligt enhetstillstånd till lokalt klareringsförfarande avseende övergång till fri omsättning från ett tullager av typ C, D eller E i ett annat EG-land eller sådan lokal som avses i artikel 253 i förordningen (EEG) nr 2454/93. Verket får även medge sådant tillstånd avseende export eller återexport från ett annat EG-land.

Ett tillstånd enligt första stycket får ges inom de ramar som bestäms av överenskommelsen mellan staterna och av tullagstiftningen.

Tillstånd får medges den som bedriver export eller återexport från ett annat EG-land, eller import till ett annat EG-land, om denne har en organisation och rutiner som möjliggör förfarandet samt om de krav i övrigt som följer av andra stycket är uppfyllda.

I paragrafen regleras för vilka förfaranden ett mellanstatligt enhetstillstånd får medges i Sverige och under vilka villkor. Begränsningen till lokalt klareringsförfarande görs redan i förslaget till 4 kap. 24 § tullagen. Här snävas begränsningen in

ytterligare genom att det anges att tillstånd får ges endast avseende export, återexport och övergång till fri omsättning i två fall, från tullager (av viss typ) eller från egen lokal.

Tullagstiftningen innehåller ett antal förutsättningar som måste vara uppfyllda för att ett sådant förfarande som skall kunna omfattas av ett mellanstatligt enhetstillstånd skall få medges av en tullmyndighet. Det kan t.ex. gälla att det skall finnas tillräckligt goda förutsättningar för en effektiv kontroll. Ett mellanstatligt enhetstillstånd kräver dessutom att det finns en överenskommelse mellan länderna. Utan en överenskommelse finns det inte någon grund för ett mellanstatligt enhetstillstånd. Att det finns en överenskommelse och vilket innehåll den har är alltså avgörande för om ett tillstånd kan medges överhuvudtaget och i så fall, inom vilka gränser. Överenskommelsen kan enbart ge möjligheter till tillstånd inom ramen för vad tullagstiftningen medger. Inom den ramen kan en överenskommelse ge större eller mindre utrymme för ett mellanstatligt enhetstillstånd. Även överenskommelsen har alltså en avgörande betydelse för att definiera villkoren för att medge ett mellanstatligt enhetstillstånd.

Därutöver anges i paragrafen att operatören skall ha en organisation och rutiner som möjliggör förfarandet. Avsikten med detta är att Tullverket skall göra en kvalitetsbedömning av sökandens organisation och rutiner. Förfarandet med mellanstatliga enhetstillstånd innebär ett förtroende för operatören och innebär att det tillståndsgivande landet huvudsakligen har kontroll av bokföring och annat kontrollmaterial att förlita sig på som egna kontrollinstrument. Det finns därför skäl att begränsa möjligheten att använda mellanstatliga enhetstillstånd till operatörer där det kan säkerställas att dessa har förutsättningar att hantera förfarandena på ett korrekt sätt.

24 b § Export, återexport eller övergång till fri omsättning enligt 24 a § skall anmälas till Tullverket genom en notering

enligt artikel 266 i förordningen (EEG) nr 2454/93 i en i Sverige förd bokföring och en kompletterande tulldeklaration skall lämnas till Tullverket enligt artikel 76.2 i förordningen (EEG) nr 2913/92. Tullverket skall beräkna och uppbära eventuell tull. Bestämmelserna i detta stycke avser inte beräkning och uppbörd av annan skatt än tull.

En tillståndshavare får inte anmäla en vara till övergång till fri omsättning enligt första stycket om det i det land där varan skall frigöras finns ett särskilt föreskrivet villkor för införsel som inte är uppfyllt eller ett förbud mot införseln. En tillståndshavare får inte heller anmäla en vara till export eller återexport enligt första stycket om det i det land från vilket varan skall föras ut finns ett särskilt föreskrivet villkor för utförsel som inte är uppfyllt eller ett förbud mot utförseln.

I paragrafen anges hur övergång till fri omsättning eller till export med stöd av ett i Sverige utfärdat mellanstatligt enhetstillstånd skall göras. Ett väsentligt krav här är att den notering i bokföringen, som utgör en deklARATION för att sätta varan i fri omsättning eller utgör en deklARATION för export eller återexport, skall göras i en i Sverige förd bokföring. Detta utgör utgångspunkten för att tullskulden i förekommande fall skall anses ha uppkommit i Sverige. Det anges vidare att Tullverket skall beräkna och uppbära tull och att bestämmelsen inte är tillämplig på annan skatt. Skattskyldigheten avseende importen i dessa fall uppkommer ju i ett annat EG-land.

I andra stycket anges att varan inte fysiskt får sättas i fri omsättning i det andra landet eller föras ut från det om det finns något villkor där som inte är uppfyllt. Ett brott mot sådana restriktioner i ett annat land är dock inte straffbart i Sverige, och föreslås inte heller bli straffbart i Sverige. Däremot kan det få betydelse för om operatören även i fortsättningen skall få förtroendet att inneha ett mellanstatligt enhetstillstånd.

24 c § En vara, som exporteras eller återexporteras till tredje land från Sverige eller som fysiskt sätts i fri omsättning i Sverige med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd att använda ett lokalt klareringsförfarande utfärdat av den behöriga myndigheten i ett annat EG-land i enlighet med en överenskommelse mellan det landet och Sverige, hänförs till tullförfarandet i fråga genom en notering i bokföringen i det andra landet. Den kompletterande deklARATIONEN skall lämnas i det andra landet och tull skall beräknas där.

Av 3 kap. 3 a § tullagen (2000:1281) framgår att sådan införsel som avses i första stycket skall deklarerats till Tullverket i skattehänseende. DeklARATIONEN skall lämnas med hjälp av enhetsdokumentet eller på annat sätt som Tullverket fastställer.

Första stycket innehåller en upplysning om att en vara som anmäls till ett förenklat förfarande med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd så skall tullbehandlingen inte anmälas till Sverige, utan till det tillståndsgivande landets behöriga myndighet, som skall fastställa och uppbära tull i förekommande fall. Bestämmelsen innebär att mellanstatliga enhetstillstånd som utfärdas av den behöriga myndigheten i ett annat land i enlighet med en överenskommelse mellan det landet och Sverige, godtas i Sverige. Effekten blir att en tulldeklARATION inte behöver lämnas i Sverige trots att varan fysiskt sätts i fri omsättning här i landet.

I andra stycket behandlas de fall där sådan import som avses i första stycket skall anmälas till Tullverket i Sverige i skattehänseende. I paragrafen anges att anmälan skall göras med hjälp av enhetsdokumentet eller på annat sätt som Tullverket bestämmer.

24 d § Tullverket skall lämna sådant bistånd som följer av en överenskommelse om tillämpning av mellanstatligt enhetstillstånd till det andra landets behöriga myndigheter.

Förslaget är avsett att utgöra en grund för utbyte av bistånd mellan svenska myndigheter och myndigheter i andra berörda EG-länder avseende tillämpning av mellanstatliga enhetstillstånd. Genom bestämmelsen jämfört med 1 kap. 3 § tredje stycket sekretesslagen (1980:100) kan bistånd utbytas enligt gjord överenskommelse även om det skulle innebära att annars sekretessbelagd information lämnas ut.

24 e § Tullverket får meddela de ytterligare föreskrifter som behövs för tillämpningen av 24 a – 24 d §§.

Bestämmelsen utgör ett bemyndigande till Tullverket att fylla ut med sådana ytterligare föreskrifter som kan behövas inom ramarna för överordnade bestämmelser.

24 f § Tullverket får meddela de föreskrifter som behövs för verkställighet av bestämmelserna om varors tullstatus i artiklarna 313-336 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Förslaget innebär enbart att nuvarande 24 a § byter beteckning till 24 f §. Att bestämmelsen på detta sätt föreslås flyttas är för att kunna föra in bestämmelserna om mellanstatligt enhetstillstånd efter avsnittet om förenklade förfaranden vid övergång till fri omsättning men före avsnittet om varors tullstatus. Rubriken närmast för nuvarande 24 a § ("Varors tullstatus") föreslås följa med paragrafen och följaktligen placeras närmast före den nya 24 f §.

33 § Bestämmelser om mellanstatligt enhetstillstånd bland annat avseende export och återexport finns i 24 a – 24 d §§.

Tullverket får meddela föreskrifter till komplettering av de bestämmelser om export och annan utförsel av varor från

EG:s tullområde som anges i 4 kap. 12 § första stycket tullagen (2000:1281).

I 24 a – d §§ föreslås bestämmelser avseende mellanstatliga enhetstillstånd såväl avseende import som avseende export. Ändringen i 33 § utgörs av en hänvisning till dessa bestämmelser. Avsikten är att det i anslutning till andra bestämmelser om export och återexport skall finnas en hänvisning till bestämmelserna avseende dessa förfaranden i 24 a – 24 d §§ så att dessa bestämmelser blir lättare att finna för den som söker efter föreskrifter avseende export eller återexport.

Bilagor

Bilaga 1

Skiss till utformning av överenskommelse

Överenskommelse mellan Konungariket Sverige och XXX om tillämpning av mellanstatligt enhetstillstånd

Konungariket Sverige och xxxx har, i syfte underlätta import och export, överenskommit om följande.

Behöriga och berörda myndigheter

Artikel 1

1. Behörig myndighet enligt denna överenskommelse är

för Konungariket Sverige: Tullverket

för xxxx: xxxx

2. Övriga berörda myndigheter är

för Konungariket Sverige
i fråga om indirekta skatter: Riksskatteverket

i fråga om handelsstatistik: Statistiska centralbyrån
för xxxx:
i fråga om indirekta skatter: xxxx
i fråga om handelsstatistik: xxxx

Överenskommelsens omfattning

Artikel 2

1. Med mellanstatligt enhetstillstånd avses ett tillstånd till ett förenklat förfarande som medges av en stat (den tillståndsgivande staten) men som tillämpas avseende varor som fysiskt befinner sig inom en annan stats territorium (importlandet eller exportlandet). Ett mellanstatligt enhetstillstånd enligt denna överenskommelse skall ha utfärdats av den ena av parternas behöriga myndighet och tillämpas avseende varor som fysiskt befinner sig inom den andra partens territorium.

2. Mellanstatliga enhetstillstånd enligt denna överenskommelse får medges endast för lokalt klareringsförfarande avseende tullförfarandena övergång till fri omsättning, export samt återexport. I ett mellanstatligt enhetstillstånd enligt denna överenskommelse skall som ett villkor ingå att den notering i bokföringen som utgör anmälan till förfarandet skall göras inom den tillståndsgivande statens territorium samt att relevant kontrollmaterial skall hållas tillgängligt för den tillståndsgivande statens behöriga myndighet.

3. Parterna skall på det sätt som närmare anges i denna överenskommelse bedriva samarbete i fråga om kontroll och klarering av varor som hanteras med stöd av ett tillstånd enligt denna överenskommelse.

4. Denna överenskommelse syftar till att skapa smidiga varuflöden och kontakter mellan näringsliv och myndigheter, samtidigt som tull och andra importskatter fastställs och uppbärs med rätt belopp. Tillämpningen av överenskommelsen skall även tillförsäkra att förbud och villkor avseende sådan införsel och utförsel som omfattas av överenskommelsen respekteras samt att underlag för parternas handelsstatistik kan samlas in på ett betryggande sätt.

Ansökan om mellanstatligt enhetstillstånd

Artikel 3

1. En juridisk person får ansöka om ett mellanstatligt enhetstillstånd hos den behöriga myndigheten i en av de avtalsslutande staterna avseende import- eller exportverksamhet som bedrivs inom den andra partens territorium om personen är etablerad i den stat där ansökan lämnas.

2. Om det finns förutsättningar för att medge tillståndet enligt gemenskapens bestämmelser, nationell rätt och enligt denna överenskommelse skall den behöriga myndighet som har att pröva ansökan, hemställa om yttrande från den andra partens behöriga myndighet. Ett förslag till en plan för hur de två myndigheterna tillsammans skall utöva kontroll över den verksamhet som omfattas av det sökta tillståndet (kontrollplan) skall bifogas hemställan.

3. Vid överväganden enligt punkt 2 skall den behöriga myndigheten även väga in de intressen som övriga berörda myndigheter i landet har att övervaka. Vardera parten bestämmer själv formerna för hur dessa intressen skall bevakas.

4. Om den behöriga myndighet som har att pröva ansökan finner att den bör medges och om den andra partens behöriga

myndighet tillstyrker ansökan, så skall den beviljas. Om den andra partens behöriga myndighet avstyrker ansökan så skall den avslås.

Artikel 4

1. En parts behöriga myndighet som får en hemställan enligt artikel 3.2 skall även beakta de intressen som övriga berörda myndigheter i landet har att övervaka. Vardera parten får själv avgöra formerna för hur dessa intressen skall bevakas.

2. Om den behöriga myndigheten enligt artikel 4.1 finner att ansökan inte bör tillstyrkas enligt de förutsättningar som anges i hemställan, men att ansökan skulle kunna tillstyrkas efter vissa justeringar, kan myndigheten i stället för en avstyrkan välja att föreslå en överläggning mellan parternas behöriga myndigheter om en möjlig alternativ utformning av tillståndet eller någon förutsättning för tillståndet.

Artikel 5

Ett beslut i fråga om en ansökan som gjorts till föremål för hemställan om yttrande enligt artikel 3.2 skall delges den andra partens behöriga myndighet skriftligen.

Övervakning av tullförfarandet

Artikel 6

1. Vid delgivning till den andra partens behöriga myndighet enligt artikel 5 av ett bifall till en ansökan om tillstånd enligt denna överenskommelse skall bifogas kontrollplanen. Vardera

behörig myndighet skall utföra de delar av kontrollplanen som faller på respektive myndighet.

2. De behöriga myndigheterna skall utse de kontor som är ansvariga för övervakningen av det överenskomna förfarandet.

3. De behöriga myndigheterna ska även i övrigt, på begäran av den andra partens behöriga myndighet, vidta revision eller annan kontrollåtgärd i anledning av ett enligt överenskommelsen lämnat tillstånd, inom ramen för sina befogenheter och såsom om myndigheten agerade för egen räkning. En begäran om bistånd ska lämnas skriftligt.

Bistånd med uppgifter för handelsstatistik

Artikel 7

1. Vardera parts behöriga myndighet skall tillse att den andra parten får de uppgifter avseende ett tullförfarande som företagits med stöd av ett tillstånd enligt denna överenskommelse och som behövs för upprättande av den andra partens handelsstatistik. De behöriga myndigheterna skall i samråd med behöriga myndigheter för insamlande av handelsstatistik närmare utforma uppgiftslämnandet samt, inom ramen för denna bestämmelse, omfattningen av uppgiftslämnandet.

2. De behöriga myndigheterna skall, på begäran av den andra partens behöriga myndighet, även i övrigt lämna bistånd avseende underlag för sådan handelsstatistik som har samband med en import eller export med stöd av ett tillstånd enligt denna överenskommelse, inom ramen för sina befogenheter och såsom om myndigheten agerade för egen räkning. En begäran om bistånd ska lämnas skriftligt.

Mervärdesskatt och punktskatt vid import med stöd av tillstånd enligt denna överenskommelse

[Nedanstående förslag är utformat utifrån att det skall vara möjligt – men inte en skyldighet – att lämna deklarationen avseende skatt tillsammans med tulldeklarationen och att deklarationen avseende skatt, om den möjligheten används, vidarebefordras av den behöriga myndigheten i det tillståndsgivande landet till den behöriga myndigheten i importlandet. Om parterna inte kommer överens om att ge en sådan möjlighet skall motsvarande bestämmelse i avtalet utformas på ett annat sätt.]

Artikel 8

1. Vid import med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd enligt denna överenskommelse skall importen i tullhänseende deklarerars i den stat vars behöriga myndighet utfärdat tillståndet. Importen i skattehänseende skall deklarerars i den stat där varan befinner sig när den frigörs för konsumtion.

2. Deklarationen avseende skatt skall göras med användning av enhetsdokumentet eller annan handling som föreskrivs i den stat där denna deklarationen skall lämnas. Deklaration som lämnas med användning av enhetsdokumentet får – om den som skall lämna deklarationen har ett särskilt tillstånd från den behöriga myndigheten som skall handlägga deklarationen avseende skatt – ges in till den myndighet som är behörig att ta emot tulldeklarationen. Denna myndighet skall i så fall utan dröjsmål vidarebefordra deklarationen avseende skatt till den andra partens behöriga myndighet. Om deklarationen avseende skatt ges in med stöd av ett tillstånd att lämna denna deklaration tillsammans med tulldeklarationen, skall deklarationen avseende skatt anses lämnad till den behörig myndighet i det land där frågan om skatt skall prövas när den inkommer till den behöriga myndigheten i det land där frågan om tull skall prövas.

3. Vad som sägs om deklaration avseende skatt som lämnas med användning av enhetsdokumentet i punkt 2 skall även gälla sådan deklaration som lämnas i elektronisk form, om tillståndet avseende deklaration avseende skatt medger att denna deklaration får lämnas i elektronisk form och inges tillsammans med en tulldeklaration i elektronisk form.

4. Innan ett tillstånd att lämna en deklaration avseende skatt tillsammans med tulldeklarationen får medges skall den andra partens behöriga myndighet ha fått tillfälle att yttra sig. Om den myndigheten avstyrker ansökan skall den avslås.

5. De behöriga myndigheterna skall utforma ett system för utbyte av uppgifter för de fall tulldeklarationen och deklarationen avseende skatt inte ges in i ett sammanhang till en myndighet. De behöriga myndigheterna skall även se över de tekniska möjligheterna att på ett säkert sätt hantera ett gemensamt elektroniskt lämnande av deklarationerna.

Delgivning av tullbeslut

Artikel 9

1. När en behörig myndighet fattar ett beslut om tull i anledning av en deklaration med stöd av ett tillstånd enligt denna överenskommelse skall myndigheten utan dröjsmål delge beslutet till den andra partens behöriga myndighet. Beslutet skall för den andra parten utgöra grund för bedömning av när en eventuell skyldighet att betala importskatt inträder och i förekommande fall del av underlaget för beräkning av mervärdesskatt.

2. Den behöriga myndigheten skall på eget initiativ och utan dröjsmål till den andra partens behöriga myndighet lämna uppgift om sådana förändringar av ett beslut enligt punkten 1

som följer av ett beslut av den behöriga myndigheten, annan myndighet eller domstolen.

3. De behöriga myndigheterna skall, på begäran av den andra partens behöriga myndighet, även i övrigt lämna bistånd avseende sådana skattefrågor som har samband med en import eller export med stöd av ett tillstånd enligt denna överenskommelse, inom ramen för sina befogenheter och såsom om myndigheten agerade för egen räkning. En begäran om bistånd ska lämnas skriftligt.

Språk i skrivelser

Artikel 10

Skrivelser som utväxlas enligt denna överenskommelse ska vara avfattad på engelska eller sådant annat språk som den mottagande myndigheten har godtagit. Medföljande handlingar som är avfattade på annat språk ska översättas till engelska eller annat av den mottagande myndigheten godtaget språk

[Följande artikel är avhängig av om fördelning av de nationella medlen skall ingå i avtalet. Innehållsmässigt utgår den från att hela den nationella delen av tullintäkterna skall tillfalla importlandet. I punkt visas [inom fyrkantig parentes] hur texten kan anpassas till att avse viss andel av den nationella andelen av tullintäkterna.]

Andel av tullinkomster som får behållas av medlemsstaterna

Artikel 11

1. Den part vars behöriga myndighet utfärdat ett mellanstatligt enhetstillstånd enligt denna överenskommelse skall till den andra parten utbetala ett belopp som motsvarar [x procent av] den

nationella andelen av de tullintäkter som uppburits vid import eller export med stöd av tillståndet och där varorna befunnit sig inom den andra partens territorium när de övergått till fri omsättning eller exporterats.

2. Med "tullintäkter" avses de intäkter som omnämns i artikel 2.1 a och b i rådets beslut 94/728/EG, Euratom om systemet för gemenskapens egna medel .

3. Den nationella andelen av tullintäkterna utgörs av den procent av uppburen gemenskapstull som enligt artikel 10 i rådets förordning (EG, Euratom) nr 1150/2000 av den 22 maj 2000 om genomförandet av beslut 94/728/EG, Euratom om systemet för egna medel skall täcka kostnader för tulluppbörd i fråga om varor.

4. Beloppet enligt punkt 3 skall beräknas med utgångspunkt från uppburen gemenskapstull netto efter avdrag som medges enligt gemenskapslagstiftningen och artikel 17.2 i förordningen (EG, Euratom) nr 1150/2000.

5. Utbetalningen av medel enligt punkt 1 skall ske vid den tidpunkt då medel ska levereras till gemenskapen enligt artikel 10.1 i förordningen (EG, Euratom) nr 1150/2000.

Allmän översikt

Artikel 12

1. Parterna skall växelvis en gång per halvår kalla till möte för att utvärdera tillämpningen av denna överenskommelse och de mellanstatliga enhetstillstånd som utfärdats med stöd av den. Vid mötena skall även representanter för övriga berörda myndigheter beredas möjlighet att delta.

2. Dagordningen för dessa möten skall fastställas efter ömsesidigt medgivande.

Slutbestämmelser

Artikel 13

1. Parterna skall på diplomatisk väg skriftligen meddela varandra när deras nationella bestämmelser för överenskommelsens ikraftträdande har uppfyllts. Överenskommelsen träder i kraft 30 dagar efter den dag när det sista av dessa meddelanden mottagits.

2. Denna överenskommelse gäller för obegränsad tid. Överenskommelsen kan när som helst sägas upp av endera parten genom skriftligt meddelande till den andra parten på diplomatisk väg. Överenskommelsen upphör då att gälla tre månader efter den dag när meddelandet mottagits.

3. Denna överenskommelse kan när som helst ändras genom skriftlig överenskommelse mellan parterna.

4. Tvister om tolkningen eller tillämpningen av denna överenskommelse skall uteslutande lösas genom konsultationer mellan parterna.

Till bekräftelse härav har nedanstående befullmäktigade ombud undertecknat denna överenskommelse.

Som skedde i ----- den ----- , i två original på svenska och xxx, vilka båda texter har lika giltighet.

Bilaga 2

[bild av enhetsdokumentet blad 7]